

Programmarekening 2019

Inhoudsopgave

INLEIDING.....	5
SAMENVATTING	7
PROGRAMMA'S	9
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	11
1 VEILIGHEID	21
2 VERKEER EN VERVOER.....	25
3 ECONOMIE.....	31
4 ONDERWIJS	37
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	42
6 SOCIAAL DOMEIN	49
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	68
8 WONEN EN BOUWEN.....	74
BELEIDSINDICATOREN.....	81
PARAGRAAF 1: OVERHEAD, ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERIGE BATEN EN LASTEN	84
PARAGRAAF 2: DUURZAAMHEID.....	87
PARAGRAAF 3: LOKALE HEFFINGEN	98
PARAGRAAF 4: WEERSTANDSVERMOGEN	108
PARAGRAAF 5: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	116
PARAGRAAF 6: FINANCIERING	123
PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING	129
PARAGRAAF 8: VERBONDEN PARTIJEN	131
PARAGRAAF 9: GRONDBELEID	143
JAARREKENING	146
BIJLAGE 1: RISICOMATRIX	180
BIJLAGE 2: SISA	181

Inleiding

Voor u ligt de programmarekening 2019 van de gemeente Wijchen.

De jaarrekening heeft als belangrijke functie het afleggen van verantwoording van het College van Burgemeester en Wethouders over de realisering van het voorgenomen beleid en de daarvoor ingezette middelen. Deze programmarekening is daarom van belang voor zowel bestuurders als burgers, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere overheden.

De programmarekening bestaat uit een aantal delen. Deel één behandelt de verantwoording op de programma's en de paragrafen. Deel twee bevat het financiële jaarverslag. De financiële verschillen zijn op de programma's toegelicht in 2 kolommen. Er wordt vermeld of het verschil incidenteel (i) of structureel (s) is. Structurele verschillen zijn die afwijkingen, die een meerjarig effect hebben én niet in onze meerjarenbegroting 2020-2023 zijn opgenomen. Met andere woorden, dat zijn de afwijkingen, die we bij de Perspectiefnota en Begroting 2021 mee moeten nemen. Omdat op duizendtallen wordt gerapporteerd, kunnen afrondingsverschillen optreden in tellingen en afstemmingen.

Nieuw jasje en opbouw

De nieuwe collegeperiode hebben we aangegrepen om de begroting en jaarstukken in een nieuw jasje te steken. Dit is niet alleen terug te zien in de lay-out. Ook de opbouw en indeling zijn anders.

➤ Nieuwe programma-indeling

We hebben bij de begroting 2019 gekozen voor de landelijke programma indeling van de Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Een gemeenteraad mag hiervan afwijken. Maar om goed te kunnen vergelijken met andere gemeenten zoals Druten is deze indeling aangehouden. Het financieel overzicht bij de programma's is voorzien van de gerealiseerde cijfers tot en met 31 december 2019. De begroting is geactualiseerd, onder meer door de financiële vertaling van raadsbesluiten. De afwijkingen tussen de geactualiseerde begroting en de realisatie zijn toegelicht.

➤ Speerpunten

We hebben in de verschillende programma's de speerpunten opgenomen uit het Coalitieakkoord 2018-2022. Het merendeel van de speerpunten is geconcretiseerd met activiteiten die hieraan bijdragen. We verantwoorden in deze jaarrekening de realisatie van de geplande activiteiten. Daar waar een verantwoording over 2019 wordt gegeven, vindt u in de linker kolom de begrotingstekst en in de rechterkolom de verantwoording. Naast de speerpunten uit het coalitieakkoord (rode pijlen) zijn ook speerpunten uitgewerkt voor de financieel gewichtige thema's (blauwe pijlen).

➤ Paragrafen

Naast de verplichte paragrafen uit de BBV hebben we een aparte paragraaf uitgewerkt voor het onderwerp Duurzaamheid. Omdat dit onderwerp de programma's overstijgt hebben we een samenvatting gemaakt van de verschillende duurzaamheidsaspecten binnen de gemeentelijke jaarrekening.

➤ Jaarrekening

In het onderdeel "Jaarrekening" worden de gerealiseerde cijfers van de exploitatie en balans afgezet tegen de begroting. In het eerste hoofdstuk zijn de grondslagen van waardering en resultaatbepaling opgenomen. In het tweede hoofdstuk treft u het resultaat van de programmarekening over 2019 aan. Het resultaat wordt toegelicht en voorzien van een voorstel van het college voor bestemming van het rekeningresultaat. In het derde hoofdstuk treft u de rekening van baten en lasten aan. In hoofdstuk vier is de balans inclusief toelichting opgenomen.

Bijlagen

Daarnaast zijn er bijlagen opgenomen.

Bijlage 1: Een tabel met taakvelden waarin wordt weergegeven welke taakvelden onder welk programma zijn opgenomen. In deze tabel zijn de taakvelden voorzien van de totaalcijfers van de begroting, de realisatie en het realisatiesaldo van 2018.

Bijlage 2: De risicomatrix waarin de beschreven risico's zijn vertaald met de mogelijke financiële gevolgen en als leidraad voor de bepaling van de ondergrens van de algemene reserve.

Bijlage 3: De verantwoordingsprotocollen van de SISA verantwoording: Gemeenten worden verplicht in hun jaarrekening een bijlage met verantwoordingsinformatie op te nemen voor aangewezen regelingen, waarvoor door de Rijksoverheid en provincie subsidies en specifieke uitkeringen zijn verstrekt. In plaats van afzonderlijke accountantstoets en –verklaring loopt de verantwoording mee met de controle op de jaarrekening. Dit noemt men Single Information Single Audit (SISA).

De programmarekening is gecontroleerd door Astrium accountants. De uitkomsten van deze controle worden separaat gerapporteerd.

Wijchen, juni 2020

Samenvatting

De jaarrekening 2019 sluit met een negatief saldo van € 1.152k, waar de actuele begroting uitging van een negatief resultaat van € 27k.

Begroting primitief	€ 326k
Aangenomen amendementen	-€ 71k
Saldo begroting 2019 primitief	€ 255k

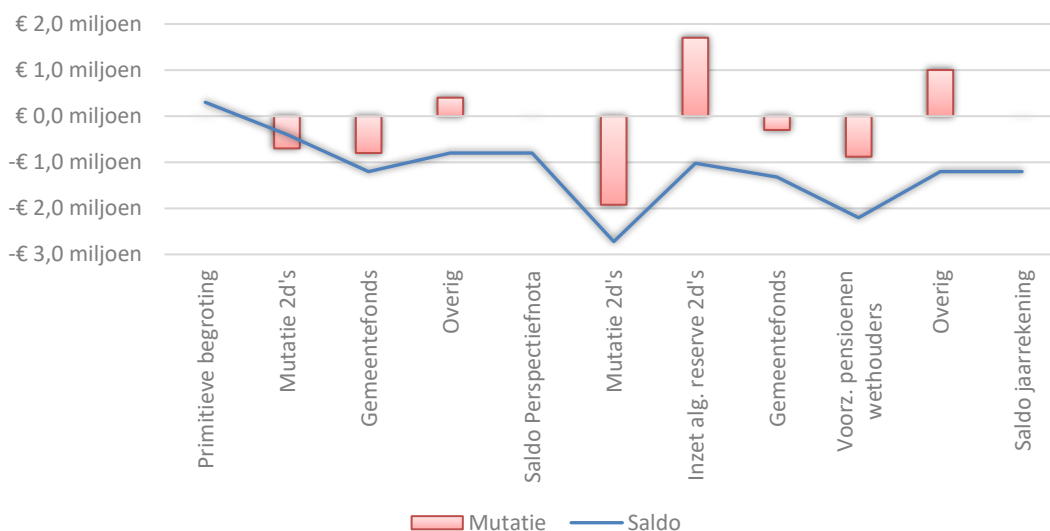
Bijstelling Perspectiefnota	-€ 1.031k
Budgetoverhevelingen 2019-2020	€ 749k
Actuele begroting 2019	-€ 27k

Resultaat 2019	-€ 1.152k
-----------------------	------------------

Verschil met begroting	-€ 1.125k
-------------------------------	------------------

Bij het vaststellen van de begroting 2019 in november 2018 gingen we uit van een klein positief resultaat van € 0,3 miljoen. In onderstaande tabel is het verloop van de primitieve begroting, naar de tussenstand van juli 2019 bij de Perspectiefnota, tot het uiteindelijke jaarrekeningresultaat weergegeven.

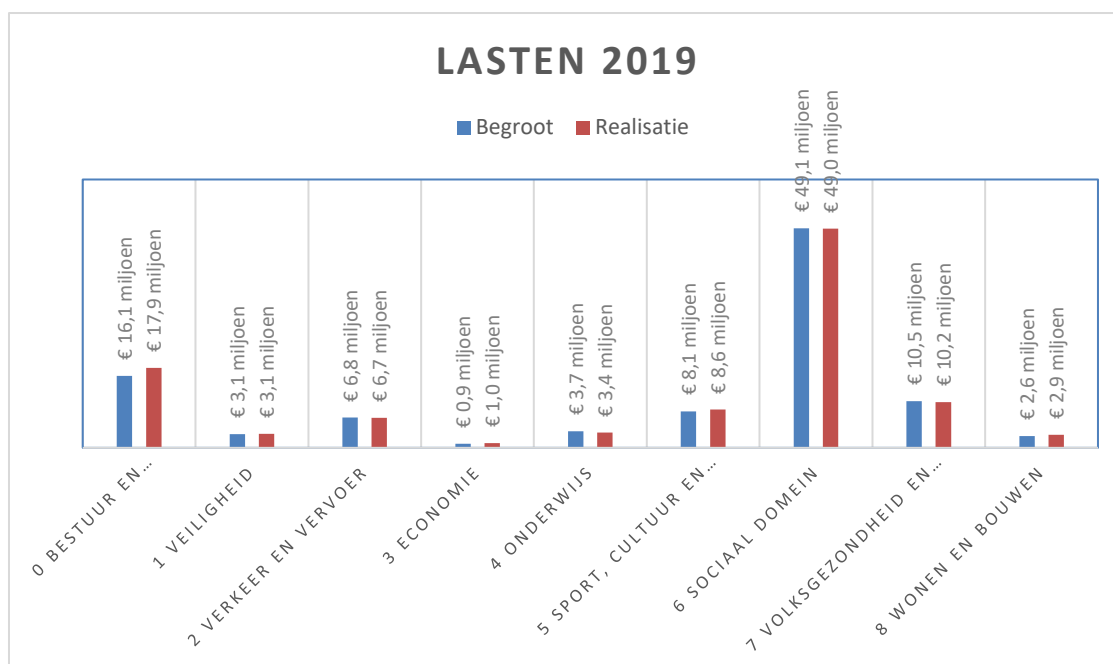
Verloop resultaat 2019 vanaf primitieve begroting

De onderwerpen die tot de grootste afwijkingen leiden zijn de algemene uitkering, die gedurende het jaar 2019 met ruim een miljoen euro is verlaagd. Ook de dotatie in de voorziening van pensioenen wethouders vanwege de lage rentestand, zorgt voor een negatief effect van bijna een miljoen euro. Dit zijn exogene onderwerpen waar een gemeente niet op kan sturen.

Daarnaast zijn de kosten voor de 2d's ten opzichte van de primitieve begroting behoorlijk hoger. Een deel daarvan is afgedekt uit aanvullende middelen in het gemeentefonds en een deel is bij de besluitvorming tot aanvullende subsidies Rondom Wijchen afgedekt uit de algemene reserve.

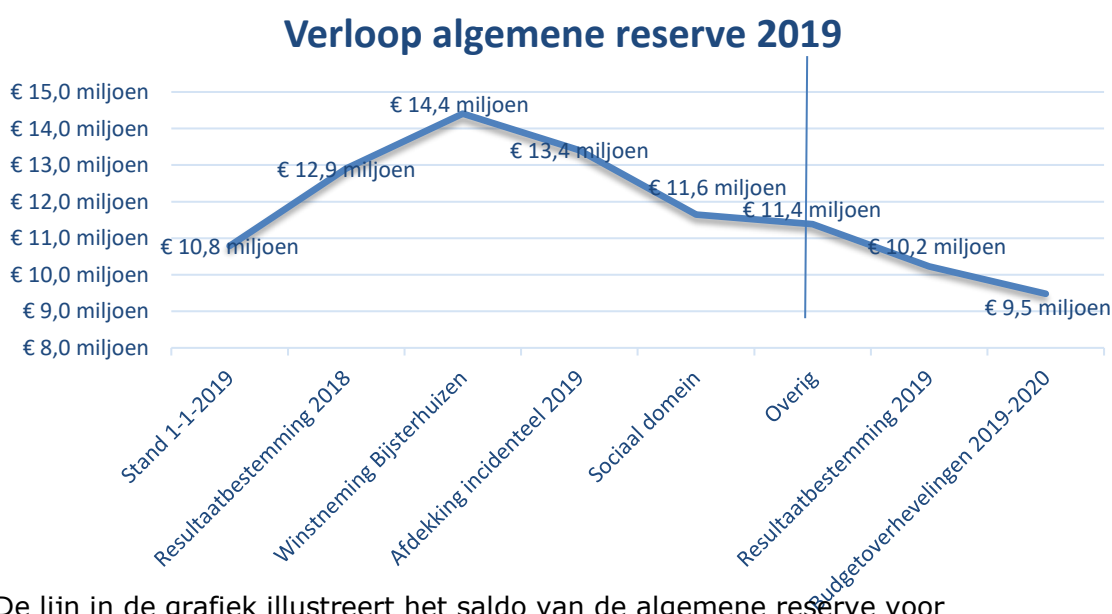
Kijkend naar de uitgaven in 2019, vindt u in de volgende grafiek het verschil tussen de actuele begroting en realisatie, verdeeld over de acht programma's.

De meeste programma's liggen grotendeels in lijn met de begroting. Met name in programma 0 zien we een overschrijding op de begrote kosten. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

- € 0,9 miljoen dotatie aan de voorziening pensioenen wethouders vanwege de lage rentestand;
- € 0,5 miljoen hogere bijdrage Werkorganisatie Druten Wijchen.

Programma 6 Sociaal domein laat ten opzichte van de begroting een neutraal beeld zien. Daarbij moet gezegd worden dat hier in 2019 verschillende begrotingswijzigingen aan ten grondslag liggen. Deze begrotingswijzigingen zijn de raad aangeboden, omdat op de 2d's het (kosten)volume bleef stijgen. Deze extra kosten zijn gedekt uit de algemene reserve. In onderstaande grafiek laten we het verloop van de algemene reserve zien in 2019.

De lijn in de grafiek illustreert het saldo van de algemene reserve voor resultaatbestemming. In de jaarrekening wordt de algemene reserve gepresenteerd tot dit punt. Voor de beeldvorming geven we weer welk effect de resultaatbestemming heeft op de algemene reserve. Ook met dit saldo is er voldoende buffer om de risico's opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen af te kunnen dekken.

PROGRAMMA'S

0 Bestuur en ondersteuning

Algemeen

Het Programma Bestuur en ondersteuning bestaat uit de volgende taakvelden:

0.1 Bestuur; de vergoedingen voor de raad, het college en de regionale/bestuurlijke samenwerking.

0.2 Burgerzaken; Het verstrekken van rijbewijzen, paspoorten, bevolkingsregister en de kosten voor de verkiezingen en straatnaamgeving.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden; beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen.

0.4 Overhead; alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

0.5 Treasury; Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury functie zoals financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven.

Algemene dekkingsmiddelen:

0.6 Belastingen; hieronder valt een aantal taakvelden zoals OZB woningen en niet-woningen en de overige belastingen zoals de honden-, precario- en reclamebelasting.

0.7 Algemene uitkering; hieronder valt de uitkering uit het gemeentefonds.

0.8 Overige baten en lasten; hieronder vallen de niet nader gespecificeerde posten zoals stelposten en taakstellingen.

0.9 Vennootschapsbelasting.

0.10 Mutaties met reserves.

Speerpunten

Coalitie
akkoord

Algemeen

0.1	Dienstverlening
0.2	Kasteel
0.3	Partner in de regio
0.4	Informatieveiligheid en privacy
0.5	Financieel beleid
0.6	Bestuurlijke samenwerking
0.7	Algemene uitkering

Speerpunten

0.1 Dienstverlening

Onze belangrijkste taak vinden wij onze dienstverlening. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties willen wij deze elke dag vernieuwen en verbeteren. Wij staan midden in de samenleving. Dat betekent onder meer dat wij onze dienstverlening dichterbij onze inwoners en anderen willen brengen. Duidelijkheid staat bij onze dienstverlening voorop. Daarom schrijven wij brieven, rapporten en voorstellen in duidelijke taal.

Wij zetten in op moderne ICT. Dat betekent onder andere meer digitale dienstverlening en meer gebruik van social media. Natuurlijk blijven we oog houden voor mensen die minder goed kunnen meegaan in deze ontwikkelingen. Als mensen niet tevreden zijn over onze dienstverlening, willen we dat proberen op te lossen. Lange bezwaarprocedures willen wij graag voorkomen. Daarom hechten we veel waarde aan professionele mediation (= samen eerst in gesprek komen om de problemen op te lossen). Het ontwikkelen van goede mediationvaardigheden voor onze medewerkers vinden we dus belangrijk.

0.2 Kasteel

Ons kasteel in het centrum van Wijchen is belangrijk voor onze gemeente. Het kasteel - en het museum dat erin zit - zijn ten eerste belangrijk voor het toerisme. Verder is het kasteel een geliefde trouwlocatie. Daarnaast maken de gemeenteraad en andere organisaties er gebruik van als vergaderplek. Het kasteel heeft een opknapbeurt nodig zodat het klaar is voor de toekomst. Daarom maken we nu een renovatieplan. Wij willen ons er sterk voor maken dat er voldoende geld komt voor de renovatie. Zodat we snel kunnen starten met de werkzaamheden die nodig zijn.

0.3 Partners in de regio:

Wij geloven sterk in het bundelen en versterken van elkaars krachten door samen te werken met andere gemeenten. Deze tijd van grote en complexe opgaven voor gemeenten vraagt om samenwerking. Onder het motto 'alleen ga je sneller, samen kom je verder' willen wij een goede buur en goede partner zijn in de regio waar we deel van uitmaken.

0.4 Informatieveiligheid en privacy

Zowel onze inwoners als wij als gemeente werken tegenwoordig veel digitaal. Zij delen daarbij persoonlijke gegevens. Wij vinden het erg belangrijk dat we zorgvuldig met deze gegevens omgaan. Onze systemen moeten daarom veilig zijn. Bestand zijn bijvoorbeeld tegen misbruik en aanvallen van binnen en buiten. Informatieveiligheid en privacy zijn daarom belangrijke speerpunten van ons beleid in de komende periode. We willen mensen bovendien bewust maken van de noodzaak om veilig om te gaan met persoonlijke gegevens.

0.5 Financieel beleid

Het geld dat de gemeente uitgeeft is belastinggeld. Daarom willen we met dat geld zuinig, zinnig en transparant omgaan. Hoewel onze gemeente financieel gezond is moeten we alert blijven. De opdrogende inkomsten vanuit Bijsterhuizen en de verkoop van grond en vastgoed vragen van ons dat wij extra kritisch zijn ten aanzien van het gebruik van onze reserves. Wij zijn scherp op de uitgaven en zullen investeringen in de regel met structurele middelen afdekken.

0.6 Bestuurlijke samenwerking

Sinds 2018 zijn de gemeenten Druten en Wijchen ambtelijk gefuseerd. Onze ambtenaren werken in de Werkorganisatie Druten Wijchen voor twee gemeenten. Deze ambtelijke fusie draagt bij aan een betere dienstverlening voor de Wijchense en Drutense inwoners.

De gemeentebesturen werken ook intensiever samen. Hierdoor worden Druten en Wijchen bestuurlijk krachtige zelfstandige gemeenten en versterken zij hun strategische positie in en mét de regio. Voorwaarden voor het versterken van de bestuurskracht zijn het afstemmen van posities in de regio en een verdere beleidsharmonisatie.

0.7 Algemene uitkering

De opgenomen inkomsten uit het Gemeentefonds zijn ontleend aan de decembercirculaire 2019. In de tabel presenteren we de inkomsten uit de decembercirculaire t.o.v. de actuele begroting, welke gebaseerd is op de meicirculaire 2019. Zoals uit de tabel blijkt is de vrij besteedbare ruimte met 507k afgenomen.

Naar aanleiding van de uitkomsten uit de meicirculaire hebben we namens de regio een brief gestuurd aan de VNG met de oproep te komen tot een meer stabiel beeld in de algemene uitkering. Het Rijk geeft aan dat de Studiegroep Begrotingsruimte de normeringssystematiek (samen de trap op en af) opnieuw gaat evalueren. Hierbij wordt ook gekeken naar de beoogde stabiliteit. Er worden varianten uitgewerkt voor de normering van de fondsen vanaf 2022. In de tussentijd zal het kabinet bezien of het mogelijk en wenselijk is voor de jaren 2020 en 2021 maatregelen te treffen die de schommelingen gedurende een lopend begrotingsjaar kunnen voorkomen of dempen.

Daarnaast gaat de evaluatie van de verdeelmodellen sociaal domein en de nieuwe verdeling van het 'klassieke' gemeentefonds leiden tot een nieuwe verdeling van middelen vanaf 2022. In eerste instantie was beoogd deze herverdeling met ingang van 2021 in te voeren. De eerste uitkomsten van deze herverdeling hebben echter geleid tot herbezinning, waardoor tot uitstel van invoering is besloten.

x € 1.000	2019
Decembercirculaire 2019	57.650
Meicirculaire 2019	57.879
Mutatie	-229
Bestemd voor taakmutaties	-278
Mutatie vrij besteedbaar t.o.v. de meicirculaire	-507
Positieve afrekening uitkering voorgaande jaren	187
Per saldo effect op het resultaat 2019	-320

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroet 2019

Verantwoording

0.1 Dienstverlening

0.1.1 We gaan door met het verbeteren en vernieuwen van onze dienstverlening.

Uitvoering geven aan het Programma Dienstverlening. Dichter bij de klant en midden in de samenleving, Dat doen we met projecten voor Click Call en Face, die ondersteund worden door projecten voor Innovatie, Houding en gedrag, en Monitoring.

Dit jaar is er een Newsroom (een team dat zich bezighoudt met wat er online speelt en klantvragen beantwoordt) ingericht. Het KCC is getraind (ook op het gebied van social media gebruik) en geharmoniseerd. We hebben nu één hoofdnummer en één werkwijze rondom telefonische bereikbaarheid. Er wordt gewerkt aan een visie op dienstverlening via de verschillende kanalen. Daarnaast is E-herkenning (inlogmiddel voor bedrijven) en ook EIDAS (Europees inlogmiddel) ingevoerd en is er een flink aantal formulieren gedigitaliseerd en/of verbeterd.

0.1.2 We schrijven in duidelijke taal.

Intern aandacht blijven geven aan duidelijke taal (monitoren, inzet taalcoaches, trainingen)

Dit jaar hebben we een plan van aanpak (communicatie en coachplan) opgesteld. Voorbereiding en uitvoering plan; taalcoaches opleiden, training medewerkers, tools installeren, standaard brieven herschrijven gaat in 2020 verder.

0.1.3 Wij ontwikkelen onze mediationvaardigheden verder.

Het aanstellen van een interne mediator om zelf mediations te doen en om collega's mediationvaardigheden te trainen.

Er zijn twee interne mediators beschikbaar, waarvan één zich ook richt op gespreksbegeleiding organisatie breed. Er is een opleidingstraject ingericht voor mediation vaardigheden. Deze training wordt vanaf begin 2020 aan medewerkers gegeven. Na een pilot van vier trainingdagen wordt in april 2020 geëvalueerd en een besluit genomen over de voortgang.

0.2 Kasteel

0.2.1 Wij willen het kasteel van Wijchen opknappen. We maken ons sterk voor het beschikbaar stellen van voldoende geld voor de renovatie.

Bij positieve besluitvorming door de raad, wordt de subsidie formeel aangevraagd. Vervolgens kunnen we na de subsidiebeschikking het plan verder gaan uitwerken. Eind 2019 kunnen we starten met de aanbesteding.

De provincie heeft in november 2019 de subsidie van €1 miljoen toegekend voor de restauratie van kasteel Wijchen. We hebben het ontwerp uitgewerkt in een definitief ontwerp op basis van het beschikbare budget inclusief de provinciale subsidie. Het definitief ontwerp hebben we voorgelegd aan de gemeenteraad. We adviseren de raad (in zijn vergadering van 30 januari 2020) om het definitief ontwerp voor de renovatie van Kasteel Wijchen, op basis van de basis plus variant, met bijbehorende investeringskosten van € 3,8 miljoen vast te stellen. Na vaststelling van het definitief ontwerp gaan we de aanbestedingsfase en vervolgens de realisatiefase in.

0.3 Partners in de regio

0.3.1 Wij blijven voor grote maatschappelijke opgaven de samenwerking zoeken met partners in de regio.

Duidelijkheid geven over de grip van de gemeenteraad op gemeenschappelijke regelingen in de uitwerking van de Nota Verbonden Partijen; Contacten versterken met organisaties en instellingen in de regio om toe te groeien naar een netwerkorganisatie.

We zijn in 2019 gaan werken volgens de Nota Verbonden Partijen. Door toezichtarrangementen is maatwerk ontstaan. Accounthouders stemmen waar mogelijk met de Wijchense en Drutense portefeuillehouder tegelijk af voor een goede positionering naar de GR en in de regio. Er is afstemming met Druten geweest over een Drutense Nota Verbonden Partijen en die gaat in 2020 zijn beslag krijgen.

0.4 Informatieveiligheid en privacy

0.4.1 We zorgen voor een veilige verwerking van informatie en persoonsgegevens en maken inwoners bewust van het belang hiervan.

Bewustwording door informatie verstrekking via internet, intranet en werkoverleggen. Inrichten informatieveiligheidsorganisatie, de rollen per vakgebied invullen en gemeente(n)breed borgen.

Doorgaan met veilige digitalisering is een randvoorwaarde voor verbetering van de dienstverlening. De bewustwording voor Informatieveiligheid en Privacy neemt toe binnen onze organisatie. Bij de landelijke audits behalen we een voldoende. Voor verdere borging in het (werk)proces is aandacht.

0.5 Financieel beleid

0.5.1 Wij gaan zuinig en zinnig met onze financiën om en hanteren daarbij onze financiële uitgangspunten en maatregelen.

We monitoren met rapportages de inkomsten en uitgaven van 2019 en handelen conform de financiële verordening. We presenteren voor het zomerreces de kaderbrief 2020 en bieden een integrale programmabegroting 2020 aan voorbesluitvorming in november. We komen met voorstellen om de P&C cyclus te harmoniseren met Druten.

Een nieuwe P&C cyclus is begin 2019 besproken in de beide colleges van Druten en Wijchen. Ook de auditcommissies hebben een presentatie gehad en is dit besproken. Het vervolg is uitwerking in nieuwe financiële verordeningen, die door de raden van Druten en Wijchen worden vastgesteld. Volgens de nieuwe cyclus is in 2019 gerapporteerd en is ook de Perspectiefnota in juli vastgesteld.

0.6 Bestuurlijke samenwerking

Geen specifieke beleidsvoornemens

Wat kost het?

Taak veld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	2019	2019	2018
	Baten			
0.1	Bestuur	162	662	200
0.2	Burgerzaken	496	539	786
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	493	396	823
0.4	Overhead	640	1.786	5.103
0.5	Treasury	1.669	641	830
0.61	OZB woningen	5.125	5.166	4.949
0.62	OZB niet-woningen	2.978	3.049	3.046
0.64	Belastingen overig	397	404	387
0.7	Algemene uitkering en Overige uitkeringen gemeentefonds	57.879	57.829	55.619
0.8	Overige baten en lasten	1.296	2.758	648
	Totaal Baten	71.136	73.231	72.389
	Lasten			
0.1	Bestuur	2.451	4.163	2.291
0.2	Burgerzaken	769	823	857
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	891	974	1.183
0.4	Overhead	11.130	12.018	17.091
0.5	Treasury	485	-598	-789
0.61	OZB woningen	206	200	211
0.62	OZB niet-woningen	57	56	59
0.64	Belastingen overig	50	46	49
0.7	Algemene uitkering en Overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	60	173	59
	Totaal Lasten	16.100	17.857	21.011
	Gerealiseerd totaal van baten en lasten	55.036	55.374	51.378
	Mutatie met reserves:			
	Afs.R: Gemeentekantoor	356	356	356
	Afs.R: Gemeentewerf	27	27	27
	Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis	18	18	18
	AR: Algemene Reserve	999	-501	5.207
	AR: Rekeningresultaat	1.207	1.207	491
	BR: Communicatieplan	0	0	5
	BR: Duurzaamheid	0	-245	0
	BR: Eenmalige middelen	0	62	59
	BR: Groenpercelen Bijsterhuizen	-150	-150	0
	BR: Pensioenen wethouders	0	242	153
	BR: Personeelsformatie (15 AZ 126a)	0	49	397
	BR: Samenwerking Wijchen-Druten	0	0	1.218
	BR: Supersnel internet	0	100	0
	BR: W21 Organisatie	0	0	63
	BR: Wijchen21 informatievoorziening	91	0	23
	ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	13	14	-1
	ER: Gemeentelijke monumenten	0	-25	0
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	343	222	277
	ER: Verkiezingen	67	45	-1
	Totaal bestemmingsreserves	2.971	1.421	8.292
	Gerealiseerd resultaat	58.008	56.796	59.670
	Verschil rekening/begroting		-1.212	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (x € 1.000, min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 0.1 Bestuur		
Omdat de rekenrente enorm is gedaald, is het noodzakelijk een extra dotatie te doen aan de voorziening voor pensioenen wethouders om in de toekomst aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen.	0	-880
Hogere doorbelaste kosten, met name vanwege accountantskosten.	0	-102
I.v.m. wijziging rechtspositieregeling per 1 januari, inclusief terugwerkende kracht tot 28 mrt 2018 i.v.m. ouderdoms- en pensioenvoorziening, is een overschrijding gerealiseerd op de raadsvergoedingen.	0	-44
De opbrengsten voor de secretaris van de MGR vervalt. De griffier vervult deze functie niet meer.	0	-20
Er zijn geen doelmatigheidsonderzoeken uitgevoerd.	0	7
Raadscommissies en ondersteunende raadsactiviteiten hebben minder gekost dan in de begroting was voorzien.	0	13
Voordeel op overige kosten, zoals raadsactiviteiten en commissies.	0	14
Voor projecten binnen de regio Arnhem Nijmegen zijn in de meerjarenbegroting middelen gereserveerd. In 2019 zijn deze projecten nog niet tot uitvoering gekomen, derhalve vallen deze middelen vrij.	0	21
Naar aanleiding van de opheffing van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen heeft de gemeente Wijchen recht op een vergoeding uit het liquidatiesaldo.	0	20
Taakveld 0.2 Burgerzaken		
Hogere doorbelaste kosten.	0	-41
Er zijn in 2019 meer aanvragen voor naturalisatie (68) binnengekomen dan begroot (50) waardoor zowel de uitgaven als de inkomsten hoger zijn. Per saldo resteert er een voordeel.	0	7
Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		
Verkoop Laantje 6 leidt tot structureel minder huuropbrengsten. Hier is in de begroting 2020 op geanticipeerd.	0	-60
Betreft extra lasten als gevolg van taxaties, verkoop, ontwikkelingen bij Woeziksestraat 339 enz.	0	-51
Hogere doorbelaste kosten.	0	-36
Aan huurkoop en pacht hebben we dit jaar minder ontvangen.	0	-23
In verband met lekkage in de parkeergarage aan het Europaplein, hebben we bijgedragen in de renovatiekosten van de pleinvloer.	0	-22
Lagere verhuuropbrengsten overige gemeentelijke panden.	-20	0
Tijdelijke verhuurconstructie Veenhof niet voldoende om de volledige exploitatie te dekken. Momenteel loopt onderzoek naar gebiedsontwikkeling.	0	-19
Verkoop Graafseweg is uitgesteld, waarmee exploitatielasten doorlopen.	0	-10
De verkoop van groenstroken en ruwe grond is lastig te begroten. Structureel is de begroting dit jaar opgehoogd van € 25k naar € 100k. De prognose was in de laatste rapportage nog dat we in 2019 ongeveer € 125k zouden gaan ontvangen. De opbrengst is uiteindelijk wat lager uitgevallen vanwege het later passeren van notariële aktes, van eind 2019 naar begin 2020.	0	4
Een voordeel op waterschapslasten, de stijging die in 2018 werd voorzien is niet gerealiseerd, deze meevaller is in de begroting 2020 ook als budgetruimte ingezet.	0	62
Taakveld 0.4 Overhead		
De jaarrekening 2019 van de WDW vertoont een tekort. Belangrijkste	0	-533

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (x € 1.000, min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
oorzaken daarvoor zijn de aanpassingen van de nieuwe cao en de kosten voor inhuur van personeel als gevolg van het hoge ziekteverzuim. De hogere kosten i.v.m. ziekteverzuim waren al deels voorzien in de begroting 2019.		
Bijstelling voorziening dubieuze debiteuren.	0	-165
Naheffing in het kader van de werkkostenregeling (WKR).	0	-54
Voor het digitaliseren en het opschonen van de archieven zijn eenmalige kosten gemaakt welke uit de Reserve eenmalige middelen zijn gedekt.	0	-62
Aanwending van de Reserve eenmalige middelen voor dekking van incidentele kosten voor het digitaliseren en opschonen van de archieven.	0	62
Voordeel op facilitaire kosten kasteel.	0	10
Het Molenhuis wordt klaargemaakt voor jongerenhuisvesting, wat tot onvoorziene kosten heeft geleid. Daarbij is in de begroting al uitgegaan van verhuur met een kostenneutrale situatie in 2019.	0	-32
Onderhoud op de gemeentelijke panden voor eigen gebruik zijn lager dan begroot, dit valt vrij in de reserve onderhoud. Werkzaamheden t.b.v. het kasteel zijn uitgesteld vanwege de renovatie. Onderhoud aan de Werf is naar 2020 uitgesteld. Hier tegenover staat een overschrijding op het gemeentekantoor door onvoorziene kosten zonwering en vervanging tussenwandjes.	0	111
Lagere onttrekking onderhoudsreserve vanwege de lagere kosten.	0	-111
Voor de kwaliteitsmonitoring zijn in 2019 geen uitgaven gedaan, het begrote bedrag van € 8k kan vrijvallen.	0	8
Minder schadevergoedingen en relatief veel kunnen verhalen.	0	16
Vrijval voorziening personeel o.b.v. toekomstige verplichtingen en realisatie 2019.	0	85
De extra formatie vanwege inzet bedrijfsvoering zoals opgenomen in de begroting 2018 Anders Denken, Samen doen wordt binnen Wijchen niet ingevuld.	0	95
Hogere doorbelaste kosten. De doorbelasting van kosten WDW naar de overige taakvelden is in de begroting gebaseerd op de primitieve begroting van de WDW. Na begrotingswijzigingen en het tekort in de jaarrekening WDW, is het te verdelen bedrag over de taakvelden hoger gebleken. Dit voordeel wordt op de andere taakvelden gecompenseerd (per saldo 0).	0	716
Overige afwijkingen taakveld overhead.	0	21
Taakveld 0.5 Treasury		
De ontvangsten voor uitstaande hypotheke leningen liggen lager dan begroot, vanwege vervroegde aflossingen van hypotheke leningen.	0	-27
Het dividend Vitens is lager dan begroot vanwege een lager dan verwacht dividend per aandeel.	0	-17
Vanwege de gunstige rentestanden ontstaat er een voordeel door hogere renteontvangsten en lagere rentekosten ten opzichte van de begroting.	0	97
Taakveld 0.61 OZB woningen		
Door o.a. meer nieuw en verbouw dan verwacht, zijn de OZB-inkomsten van eigenaren van woningen over 2019 hoger uitgevallen dan geraamd.	0	40
Taakveld 0.62 OZB niet woningen		
Door o.a. meer nieuw en verbouw dan verwacht, zijn de OZB-inkomsten van eigenaren en gebruikers van niet-woningen over 2019 hoger uitgevallen dan geraamd.	0	71

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (x € 1.000, min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 0.64 Belastingen overig		
De opbrengsten voor reclameborden variëren elk jaar, in 2019 zijn nog leges ontvangen over 2018. Daarom vallen ze in 2019 hoger uit dan begroot.	0	10
Taakveld 0.7 Algemene overige uitkeringen gemeentefonds		
Op basis van de Decembecirculaire 2019 en een actualisering van de eenheden voor de gemeente Wijchen wordt voor 2019 een lagere algemene uitkering verwacht dan op basis van de meicirculaire 2019 is begroot. De definitieve omvang zal in de loop 2020 (o.a. via meicirculaire 2020) bekend worden. Er is in de jaarrekening 2019 rekening gehouden met de reservering van de toegekende middelen voor duurzaamheid en de kerkenvisie. Daarnaast hebben er in 2019 nog afrekeningen plaatsgevonden van uitkeringen over voorgaande jaren.	0	-320
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten		
De in 2019 beoogde verkoop van de panden Graafseweg en Woeziksestraat 339 zijn in 2019 niet gerealiseerd (- € 898k). Daar tegenover staat de verkoop van Laantje 6 (€ 585k), welke niet voorzien was in de begroting 2019.	0	-313
In 2019 is een winstneming uit Bijsterhuizen ontvangen (€ 1,5 miljoen), welke in 2020 voorzien was. Deze winstneming wordt doorgestort naar de algemene reserve. De bijdragen voor instandhouding en verwervingen van groen zijn hoger dan voorzien.	0	258
Hogere doorbelaste kosten.	0	-6
Overige verschillen	0	8
Totaal	-20	-1.192
Totaal saldo	-1.212	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
15 GR 022	Regionale samenwerking Wijchen - Druten
16 7A 245	Rapport Rekenkamercommissie onderzoek Evaluatie Belastingssamenwerking Munitax
16 7B 1635	Werkorganisatie Druten Wijchen
16 GR 026	Pilot Anders vergaderen
18 20548	Verordening Onroerende zaakbelasting 2019
18 20548	Verordening hondenbelasting 2019
18 20548	Verordening toeristenbelasting 2019
18 20548	Verordening reclamebelasting 2019
17 5 4044	Nota maatschappelijk vastgoed
17 7 11377	Prestatie-indicatoren Werkorganisatie Druten Wijchen
17 7 2953	Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden
17 7a 2645a	Voortzetten pilot anders vergaderen
18 22096	Programmabegroting 2019
19 26588	Vastgoedbeleid Wijchen
19 31345	Programmabegroting Werkorganisatie Druten Wijchen 2020
19 31531	Begroting GO regio Arnhem Nijmegen 2020
19 31889	Jaarrekening Wijchen 2018
19 33052	Perspectiefnota Wijchen 2019

1 Veiligheid

Algemeen

Binnen het programma Veiligheid betrekken we de volgende taakvelden:

1.1 Crisisbeheersing en brandweer; Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

1.2 Openbare orde en veiligheid; Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid, zoals toezicht, wet BIBOB en APV.

1.1	Je veilig voelen

Speerpunten

1.1 Overlast en veiligheid

Wijchen is een relatief veilige gemeente. Om dit zo te houden en verder te verbeteren, werken we samen met inwoners aan preventie en veiligheid. We willen doorgaan met de Week van de Veiligheid. Dit is een goede manier om inwoners actief te betrekken bij dit onderwerp. Overlast komt helaas nog steeds te veel voor. Om die te voorkomen en terug te dringen zetten we in op meer en zichtbare handhaving op bedrijventerreinen en in de wijken. We maken meer geld vrij voor toezichthouders. Naast aandacht voor diefstal, geweld, overlast, veiligheidsbeleving en aangiftebereidheid, hebben we oog voor de actuele thema's ondermijning en cybercrime.

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroot 2019

Verantwoording

1.1 Overlast en veiligheid

1.1.1 Ter voorkoming van criminele activiteiten en overlast zullen we in overleg met belanghebbenden handhavend optreden op de bedrijventerreinen.

We blijven handhaven op de bedrijventerreinen, werken samen met veiligheidspartners om criminaliteit en ondermijning tegen te gaan en investeren in bewustwording van ondernemers op het gebied van ondermijning.

We hebben in 2019 meerdere malen en op verschillende manieren ingezet op integrale handhaving in het kader van georganiseerde criminaliteit (ondermijning) op de bedrijventerreinen. Daarnaast hebben we verschillende bewustwordingssessies in het kader van georganiseerde criminaliteit georganiseerd.

1.1.2 De jaarlijkse Week van de Veiligheid draagt bij aan veiligheid op straat en bij mensen thuis. Deze zetten we voort.

We doen mee aan de jaarlijkse Week van de Veiligheid. Afhankelijk van de behoefte pakken we een thema op.

Ook dit jaar hebben we (samen met de politie, de brandweer en de EHBO) een aantal activiteiten georganiseerd in het kader van de Week van de Veiligheid.

1.1.3 We evalueren in 2020 de inzet van camera's in het stationsgebied. Een positieve evaluatie kan leiden tot het permanent plaatsen van camera's.

We monitoren de incidenten op het station, voor een goede evaluatie. M.b.t. fietsen diefstal werken we nauw samen met de politie.

Er zijn nauwelijks incidenten meer op het station. Wij blijven dit uiteraard monitoren. De evaluatie volgt in 2020.

Wat kost het?

Taak veld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	2019	2019	2018
Baten				
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	15	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	50	223	173
	Totaal Baten	65	223	173
Lasten				
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.379	2.366	2.334
1.2	Openbare orde en veiligheid	677	741	619
	Totaal Lasten	3.057	3.107	2.954
Gerealiseerd totaal van baten en lasten				
		-2.992	-2.884	-2.781
Mutatie bestemmingsreserves				
	Afs.R: Brandweerkazerne	113	113	113
	AR: Rekeningresultaat	0	0	77
	Inzet bestemmingsreserves	113	113	190
Gerealiseerd resultaat				
		-2.879	-2.770	-2.591
Vershil rekening/begroting				
			109	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid		
Hogere doorbelaste kosten.	0	-42
Voor gerechtelijke procedures zijn facturen ontvangen voor een totaalbedrag van € 34k, dit is € 9k hoger dan begroot. Hier staan ontvangsten van € 17k tegenover waarvoor geen opbrengst was geraamd. Per saldo resteert een voordeel van € 8k.	0	8
In het budget voor veiligheidsbeleid en preventie zit structureel een budget voor eventuele onvoorziene incidentele veiligheidsacties. Voor 2019 behoefde een deel daarvan niet te worden ingezet.	0	69
De leges voor APV en Precario zijn lastig in te schatten vanwege enkele grote projecten. Voor APV hebben we uiteindelijk over 2019 € 36k meer aan inkomsten ontvangen dan begroot en voor Precario € 34k meer. Dit komt o.a. omdat in 2019 ook precariobelasting is opgelegd voor terrassen over 2018.	0	70
Overige verschillen	0	4
Totaal	0	109
Totaal saldo	109	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
12 AZ 211	Regionalisering brandweer (VRGZ)
15 AZ 078	Integraal veiligheidsplan Tweestromenland 2015-2018
18 1 13599	Brandweezorgplan basis brandweezorg
18 22497	Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) 2019
19 26842	Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland 2019-2022
19 29390	Meerjarenbeleidsplan politie 2019-2022 en veiligheidsstrategie 2019-2022
19 29635	Begroting VRGZ 2020

2 Verkeer en vervoer

Algemeen

Het Programma Verkeer en vervoer bestaat uit de volgende taakvelden:

2.1 Verkeer en vervoer; hiertoe behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur, zoals verkeersbeleid, de verlichting, aanleg, reconstructie en onderhoud van wegen en de gladheidsbestrijding.

2.2 Parkeren; parkeerbeleid en exploitatie parkeervoorzieningen.

2.5 Openbaar vervoer; hiertoe behoren taken op het gebied van openbaar vervoer en bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen.

2.1	Mobiliteit in Wijchen
2.2	Veilig onderweg
2.3	Bermen buitengebied
2.4	Mobiliteit in de regio

Speerpunten

2.1 Mobiliteit in Wijchen

In 2018 starten we met het opstellen van een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). Belangrijke onderdelen hierin zijn: ruimte voor (e-) fietsers en het toenemende gebruik van elektrische auto's en de daarmee samenhangende vraagstukken als laadinfrastructuur. Ook zal hierin aandacht zijn voor het parkeren in Wijchen. Wij vinden dat het parkeren gratis moet blijven. Samen met de GR Bijsterhuizen en de regio bekijken we of we het parkeerprobleem op de bedrijventerreinen kunnen oplossen.

2.2 Veilig onderweg

Dagelijks zijn grote aantallen kinderen onderweg. Wij vinden het belangrijk dat dit duurzaam en veilig gebeurt. De maat van onze gemeente is heel geschikt voor lopen en fietsen. Wij willen lopen en fietsen dan ook stimuleren. Met een al aangekondigde campagne gaan we dit promoten.

2.3 Bermen buitengebied

Het is duur om de bermen in het buitengebied veiliger te maken. We houden daarom vast aan een gefaseerde aanpak waarbij werk met werk gemaakt wordt. We onderzoeken of het mogelijk is om in 2019 meer geld vrij te maken voor het veiliger maken van de bermen.

2.4 Mobiliteit in de regio

We blijven ons onverminderd inzetten voor het oplossen van de knelpunten op de snelwegen A50 en A326. Veel mensen staan op deze trajecten namelijk elke dag in de file. Dat probleem moet verholpen worden. Ook pleiten we voor een dubbel spoor op de spoorbrug bij Niftrik. Een dubbel spoor zorgt voor een veel betere verbinding met Brabant. Dit onderwerp blijven we onder de aandacht brengen van de betrokken overheden. Daarnaast zetten we ons in voor een goede busverbinding naar Grave. We onderzoeken de mogelijkheden samen met de gemeente Grave.

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroet 2019

Verantwoording

2.1 Mobiliteit in Wijchen

2.1.1 We ontwikkelen een visie op de toename van elektrisch vervoer.

In 2019 wordt het integraal GVVP (gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan) vastgesteld en daar wordt dit onderdeel van.

In 2019 is het GVVP nog niet opgestart. De ontwikkelingen van de omgevingsvisie en een geharmoniseerd beleid tussen Wijchen en Druten zal in 2020 worden opgestart.

2.1.2 We vernieuwen het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan met aandacht voor (e-)fietsers en elektrisch vervoer.

Met de signalen van het CMW gaan we onderzoeken hoe we het fietsparkeren in het centrum van Wijchen kunnen verbeteren.

De voorbereidingen en gesprekken zijn al gestart. Het verbeteren van fietsparkeren komt in 2020 met een integraal voorstel naar college.

2.1.3 We onderzoeken of we het fietspad van Balgoij naar Batenburg kunnen doortrekken en hoe we dat betalen.

Dit is aangemerkt als 'gewenst project'. Dit wordt niet in 2019, maar later in de coalitieperiode opgepakt.

In 2019 bleek dat we geen kansen zien om dit te koppelen aan Meanderende Maas. We gaan in 2020 onderzoeken of er bij de provincie kansen zijn.

2.2 Veilig onderweg

2.2.1 We realiseren een campagne om lopen en fietsen onder schoolkinderen te stimuleren.

Deze campagne is in 2018 opgestart en zal doorlopen in 2019. Voor 2018/2019 is de campagne "Lekker Anders Dag" in uitvoering. De scholen zijn samen met de organisatie aan zet om hier een succes van te maken.

Er is voor de 'Lekker Anders Dag' gedurende het hele jaar 2019 campagne gevoerd.

2.2.2 Wij willen sneller kunnen inspelen op knelpunten op het gebied van verkeer en wegmeubilair die inwoners aangeven. Daarom verhogen we in 2019 het structurele budget voor onderhoud van de openbare ruimte (IBOR).

We verzamelen alle knelpunten, maken een afweging en gaan deze realiseren. Hierin wordt in ieder geval opgenomen de VRI Hoefsestraat - Hogeweg om brommers beter te detecteren. Tevens voeren we onderzoek uit naar de oversteekvoorzieningen van de Randweg Noord en de fietsverbinding Ravensteinseweg. Met deze onderzoeken krijgen we een goed beeld van de uitvoeringskosten.

In najaar 2019 hebben we met een verzamellijst van onveilige locaties inzicht in de plannen en uitvoering 2019 én 2020.

2.3 Bermen buitengebied

2.3.1 We onderzoeken de mogelijkheid om meer geld vrij te maken voor veiliger bermen in het buitengebied

In 2019 pakken we de Wezelsedijk en een vervolg op Neerveld aan. We onderzoeken of we werken met werk kunnen maken. Bijvoorbeeld asfalt onderhoud in combinatie met inrichten naar 60km zone. Zodat de

De noodzakelijke berm verbeteringswerkzaamheden aan de bermen van de Wezelsedijk en de Neerveld zijn aanbesteed en in het najaar van 2019 uitgevoerd.

snelheid verminderd wordt en de bermen minder belast worden. Verder gaan we uitwegen op deze wegen verharderen zodat we passeerhavens kunnen maken. Door combineren van de diversen maatregelen kunnen we een betere openbare inrichting maken.

2.4 Mobiliteit in de regio

2.4.1 We zetten ons in om de knelpunten op de snelwegen A50 en A326 op te lossen.

We blijven de wegbeheerders en verantwoordelijken aanjagen om deze problematiek op het netvlies te houden. De gemeente heeft hier geen beslissingsbevoegdheid.

Rijkswaterstaat werkt, samen met de provincies Gelderland en Noord-Brabant, aan een zogenaamd MIRT-onderzoek van de verkeerssituatie op de A50, in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Dit onderzoek heeft geresulteerd in een multimodale gebiedsgerichte aanpak. Eveneens wordt de MIRT verkenning verder uitgevoerd.

2.4.2 We pleiten voor een volledig dubbel spoor op het spoortraject tussen Den Bosch en Zutphen.

ProRail en NS zijn hierin de grootste spelers. Wij blijven pleiten bij de betrokkenen om dubbelspoor te realiseren. De gemeente heeft hier geen beslissingsbevoegdheid.

Geen vernieuwde informatie te geven.

2.4.3 Wij onderzoeken met de gemeente Grave of het mogelijk is een goede busverbinding te krijgen tussen Wijchen en Grave.

De busmaatschappij gaat in het voorjaar een onderzoek uitvoeren of deze busverbinding kansrijk is.

In 2019 hebben we provincie, busmaatschappij en gemeenten zover gekregen dat de intentie is uitgesproken dat we met een buurtbus een jaar een proef draaien. De raad heeft hiervoor een informatienota gekregen. In 2020 willen we dit gaan realiseren maar e.e.a. is afhankelijk van voldoende vrijwilligers

Wat kost het?

Taak veld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	2019	2019	2018
Baten				
2.1	Verkeer en vervoer	71	1.207	676
2.2	Parkeren	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	6	6	6
	Totaal Baten	77	1.213	681
Lasten				
2.1	Verkeer en vervoer	6.542	6.532	6.497
2.2	Parkeren	183	168	165
2.5	Openbaar vervoer	36	36	35
	Totaal Lasten	6.761	6.736	6.697
Gerealiseerd totaal van baten en lasten				
		-6.684	-5.523	-6.016
Mutatie bestemmingsreserves				
	Afs.R. Uitvoeringsprogramma Openbare ruimte	12	-1.034	-549
	BR: Buurtbus	3	3	3
	BR: Eenmalige middelen	0	0	72
	BR: Infrastructuur omgeving Centrale Sporthal	0	0	29
	BR: Kwaliteitsimpuls Openbare Ruimte	7	7	58
	ER: Egalisatiereserve gladheidbestrijding	0	0	-1
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	-50	-50	-50
	ER: Reserve afvalstoffenheffing	0	0	-5
	Inzet bestemmingsreserves	-29	-1.075	-441
Gerealiseerd resultaat				
		-6.713	-6.598	-6.457
Vershil rekening/begroting				
			115	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer		
Diverse kleine afwijkingen. Bijvoorbeeld de onderhoudsbijdrage aan ProRail voor de spoorwegovergangen is hoger dan geraamd.	-7	-24
Voor verkeersveiligheid hebben we in december nog wat projecten kunnen realiseren. Het overgehevelde budget is te hoog als gevolg van de nog uitgevoerde projecten in december.	0	-25
Bij de selectieve toegang hebben we een grote schade welke niet verhaalbaar is. Daarnaast ook een kleine overschrijding op de regulier kosten.	0	-20
Meer kosten voor onderhoud aan trottoirs in het centrum als gevolg van ernstige wortelopdruk.	0	-11
Vuurwerkschade.	0	-9
De huidigeabri's zijn nog niet vervangen voor nieuwe daarom vallen de exploitatielasten lager uit.	0	15
Vanwege capaciteitsproblemen hebben we dit jaar geen stabiliteitsmetingen aan de OVL uitgevoerd.	0	20
We hebben een voordeel behaald op het schoonhouden van de wegen.	0	22

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
De schades aan de openbare verlichting hebben we grotendeels kunnen verhalen.	0	24
Het beschikbare bedrag voor het fiets-voetpad Alverna kan vervallen. De grondpositie kan niet geregeld worden, daarom is het project door de initiatiefgroep gestopt.	0	25
In 2019 hebben we minder onderhoud aan de kunstwerken uitgevoerd, we pakken dit in 2020 weer op.	0	40
Gezien de beperkte winter hebben we geld over op het budget van gladheidsbestrijding.	0	50
Taakveld 2.2 Parkeren		
De onderhouds- en exploitatiekosten van de parkeergarage zijn hoger dan geraamd.	-9	0
In 2019 heeft er minder klein onderhoud aan de parkeerplaatsen plaatsgevonden.	0	19
Overige verschillen	0	5
Totaal	-16	131
Totaal saldo	115	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
14 2415	Baggerplan en watergangen 2014 - 2023
12 RZ 099	Procesvoorstel betaald parkeren (12 RZ 099)
15 RZ 045	Parkeeronderzoek centrum; (15 RZ 045 en vervolgonderzoek 16/2255)
15 RZ 047	Gemeentelijk Verkeer en VervoersPlan (GVVP)
16 1925	Parkeerbeleidsplan
16 RZ 110	Rapport Spoorse Doorsnijding

3 Economie

Algemeen

Het Programma Economie bestaat uit de volgende taakvelden:

3.1 Economische ontwikkeling; Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur; hiertoe behoren activiteiten gericht op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen; Tot dit taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente.

3.4 Economische promotie; hiertoe behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente.

3.1	Snel internet in het buitengebied
3.2	Lokaal ondernemerschap
3.3	Toerisme
3.4	Vitale lokale economie
3.5	Plannen voor Wijchen Oost
3.6	Kansen voor het centrum
3.7	Startende ondernemers steunen

Speerpunten

3.1 Snel internet in het buitengebied

Het beschikken over snel internet is een onmisbaar onderdeel van leefbaarheid geworden. Snel internet in het buitengebied is voor inwoners, agrariërs en bedrijven daarom een must. Wij willen niet dat Wijchen daarin achterblijft. Voor snel internet maken wij ons sterk in de regio.

3.2 Lokaal ondernemerschap

Lokaal ondernemerschap willen we faciliteren en stimuleren. Dit doen we door ondernemers uit onze gemeente flexibele en vlotte dienstverlening te bieden. Een goede samenwerking tussen gemeente en lokale ondernemers kan leiden tot betere kansen op werk voor mensen die nu nog afhankelijk zijn van een uitkering. Daarom gaan we met lokale ondernemers en het Werkbedrijf na op welke manier de uitstroom uit de bijstand versneld en vergroot kan worden. Ook op andere gebieden zoeken wij graag de samenwerking op met onze ondernemers. Zo willen we hen - binnen bestaande mogelijkheden - meer kansen bieden bij onze inkoop en aanbesteding.

3.3 Toerisme

Wij willen onze gemeente nog aantrekkelijker maken voor toeristen. Dat doen we door wandel- en fietsroutes uit te breiden. Daarbij werken we samen met ondernemers uit de horeca en met ondernemers van culturele organisaties. We willen het dorpse karakter van Wijchen en de kernen koesteren en nog meer promoten. Een regionale aanpak is wat ons betreft de sleutel tot succes. We willen initiatieven uit het Rijk van Nijmegen verder verbinden met initiatieven uit het Land van Maas en Waal en Noord-Brabant.

3.4 Vitale lokale economie

Het bedrijfsleven is een belangrijke gesprekspartner voor ons. We hebben hetzelfde doel: een bloeiende economie in onze gemeente. We bespreken met dit netwerk zowel praktische als beleidsmatige zaken. Voorbeelden zijn een gezamenlijke aanpak van parkeeroverlast, verduurzaming van bedrijven, het aantrekken van personeel en het zorgen voor optimale bereikbaarheid.

3.5 Plannen voor Wijchen Oost

We gaan samen met de bedrijvenvereniging Wijchen Oost een visie en plannen maken voor de tweede revitalisering van bedrijventerrein Oost. Dit doen we om ervoor te zorgen dat het bedrijventerrein weer klaar is voor de toekomst. Het verbeteren van de parkeersituatie, handhaving op het bedrijventerrein, verduurzaming en een mogelijke herziening van het bestemmingsplan zijn hierbij belangrijke thema's.

3.6 Kansen voor het centrum

Wijchen heeft een mooi en levendig centrum met een belangrijke lokale en regionale functie. Samen met onze inwoners en de ondernemers kijken we hoe we het centrumgebied nog aantrekkelijker kunnen maken. En hoe we knelpunten kunnen oplossen en toekomstige knelpunten kunnen voorkomen.

3.7 Startende ondernemers steunen

Startende ondernemers ondersteunen wij door deel te nemen in het STARTUP project van RVN@ (een samenwerkingsverband in het Rijk van Nijmegen). Bij dit project geven ervaren ondernemers onder meer begeleiding en advies aan startende collega's. Ook laten zij de startende ondernemers kennismaken met hun netwerk.

3.1 Snel internet in het buitengebied

3.1.1 We maken ons sterk voor een snel besluit over en realisatie van snel internet in het buitengebied.

In het regionaal overleg Arnhem-Nijmegen hebben de 18 gemeentes afgesproken zich gezamenlijk in te spannen om te komen tot de realisatie van breedband in onze buitengebieden. Twee bedrijven hebben aangegeven op korte termijn te willen investeren in de aanleg van breedband. Beide partijen geven aan in 2019 te willen starten met de graafwerkzaamheden. Zoals het er nu lijkt uit te zien is Wijchen in 2020 aan de beurt.

In 2018 heeft Glasvezel buitenaf een interessepeiling gedaan onder de inwoners in het buitengebied voor het aansluiten op glasvezel. 52% van de inwoners heeft aangegeven aan te willen sluiten. Dit was voor Glasvezel buitenaf reden om door te gaan met het ontwikkelen van plannen. Met de 4 gemeenten (Druten, Heumen, Beuningen en Wijchen) is nu met Glasvezel buitenaf een convenant afgesloten. Daarin zijn afspraken gemaakt over o.a. de graafdiepte van de leiding, het tijdsplan en de hoogte van de te betalen leges. De gemeenteraad heeft in november ingestemd met het voorstel om de leges voor graafwerkzaamheden in het buitengebied aan te passen. Aansluitend daarop is Glasvezel buitenaf in Heumen gestart met de uitvoering van de graafwerkzaamheden. Aansluitend volgen Wijchen, Beuningen en Druten. Naar verwachting zijn de werkzaamheden in Q3 2020 afgerond.

3.2 Lokaal ondernemerschap

3.2.1 We intensiveren de samenwerking met lokale ondernemers en het Werkbedrijf om uitstroom uit de bijstand voor elkaar te krijgen.

Er wordt in de regio gewerkt aan een strategisch arbeidsmarktbeleid. In 2019 moet dat de eerste vruchten afwerpen. Samen met het Maaswaal College en het bedrijfsleven in Wijchen helpen we om duidelijk te maken dat techniek een interessante studierichting is voor jongeren in het voortgezet onderwijs.

De analyse van de arbeidsmarkt in het Rijk van Nijmegen is gedeeld met de gemeenteraad. Dit wordt verwerkt in een regionaal arbeidsmarktbeleid. Specifiek in Wijchen hebben we het techniekonderwijs geagendeerd bij de Industriële Kring en de bedrijventerreinverenigingen. Er is zowel bestuurlijk als ambtelijk intensief contact geweest met nieuwe werkgevers als Lidl en Thermen de Berendonck om hen enthousiast te maken om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan te nemen. Dit alles in combinatie met nieuwvestigingen en hoogconjunctuur hebben geleid tot een groei van 918 banen in 2019.

3.2.2 Bij inkopen en aanbesteden bieden we - binnen bestaande mogelijkheden - lokale ondernemers meer kansen.

In 2019 willen we een lokale aanbestedingslijst maken waarop lokale ondernemers inzicht krijgen in de inkopen die de gemeente doet.

Er is een aanmeldingsformulier ontwikkeld om zo een databank met bedrijven te realiseren. Bedrijven kunnen zich aanmelden voor werken of diensten in hun vakgebied.

3.3 Toerisme

3.3.1 We bereiden wandel- en fietsroutes uit. We doen dit samen met ondernemers uit de horeca en cultuur.

In 2019 actualiseren we de nota toerisme. Hierin nemen we de recreatieve infrastructuur van wandel- en fietsroutes mee. We onderzoeken of er ontbrekende schakels zijn in het routenetwerk en wat er nodig is om de route gebonden buitenrecreatie in onze gemeente verder te versterken. We betrekken hierbij onze toeristische ondernemers, de Toeristische werkgroep Wijchen, Toerisme VAN en regio gemeenten.

We werken aan de nota toerisme. Dit loopt gelijk op met de economische visie. We hebben gesprekstafels Toerisme georganiseerd om informatie op te halen bij onze ondernemers in de toeristische sector.

3.4 Vitale lokale economie

3.4.1 We versterken het netwerk tussen gemeente, bedrijventerreinen, bedrijvenverenigingen en het centrummanagement.

In 2019 gaan we door met het intensiveren van de contacten en uitwisseling met bedrijven en ondernemers. Er wordt een bijeenkomst georganiseerd in de week van de veiligheid en op de dag van de ondernemer. De lopende overlegstructuren met ondernemers en vertegenwoordigende verenigingen zetten we voort. We maken ons daarnaast sterk voor de Ondernemers Awards 2019 en 2021.

Alle overleggen lopen goed en gestructureerd. Er is inmiddels ook een bestuurlijk overleg met de bedrijven van Loonse waard, Breekwagen e.o. Ter voorbereiding op de economische visie en om het netwerk te versterken zijn er in 2019 16 overlegtafels georganiseerd. De gemeente heeft ook een bijdrage geleverd aan de Ondernemers Awards 2019. Er is een bijeenkomst georganiseerd op de dag van de ondernemer en er wordt een jaarlijks terugkerende bijeenkomst voor de startende ondernemer georganiseerd. Wethouder Derks heeft ook in 2019 vrijwel wekelijks bedrijfsbezoeken afgelegd.

3.5 Plannen voor Wijchen Oost

3.5.1 We stellen samen met de bedrijvenvereniging een visie op voor de revitalisering van bedrijventerrein Wijchen Oost.

In 2018 is er een begin gemaakt met het opstellen van een visie voor bedrijventerrein Wijchen Oost. In 2019 wordt deze visie afgerond en vastgesteld. Deze visie zal als basis dienen voor het nieuwe bestemmingsplan voor dit bedrijventerrein. Voor de overige opgaven die uit de visie voortkomen stellen we een uitvoeringsagenda op.

De startnotitie voor bedrijventerrein Wijchen Oost is gereed en vastgesteld door het college. De notitie is ter kennisname naar de gemeenteraad gestuurd. Er wordt nu gewerkt aan een nota van uitgangspunten (visie) welke als grondlegger van het nieuwe bestemmingsplan zal dienen. Daarnaast zijn enkele deelprojecten uit de startnotitie opgepakt.

3.6 Kansen voor het centrum

3.6.1 Samen met inwoners en ondernemers kijken we hoe we knelpunten in het centrum kunnen oplossen.

In 2019 gaan we samen met het CMW (Centrummanagement Wijchen) werken aan de knelpuntenlijst.

Er is maandelijks CMW-overleg. Daar is de voortgang van de knelpuntenlijst een vast onderdeel van.

3.7 Startende ondernemers steunen

Geen specifieke beleidsvoornemens.

Wat kost het?

Taak veld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	2019	2019	2018
Baten				
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	370	432	408
3.4	Economische promotie	227	256	215
	Totaal baten	597	688	623
Lasten				
3.1	Economische ontwikkeling	344	412	409
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	105	111	94
3.4	Economische promotie	446	499	390
	Totaal Lasten	894	1.022	893
Gerealiseerd totaal van baten en lasten		-297	-334	-270
Mutatie bestemmingsreserves				
	BR: Beeldende kunst	0	10	0
	BR: Toerisme	0	-4	-4
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	21	20	4
	Inzet bestemmingsreserves	21	26	0
Gerealiseerd resultaat		-277	-308	-271
Vershil rekening/begroting			-31	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling		
De uitgaven aan reclamebelasting vallen voor Bijsterhuizen € 36k hoger uit dan begroot en voor Centrum Management Wijchen (CMW) € 28k. Hier staan hogere inkomsten tegenover op taakveld 3.3. Per saldo is de heffing ongeveer neutraal.	0	-64
Voor het beleidsterrein economie zijn wat meer externe kosten gemaakt voor het ontwikkelen van een visiekaart.	0	-4
Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
De werkelijke reclame-inkomsten over 2019 zijn o.a. door waardeinstijgingen en een toename van het aantal bedrijven hoger uitgevallen dan voorzien. Dit voordeel vormt overigens onderdeel van de doorbetaling daarvan als subsidie zijnde aan de Stg. CMW (zie derhalve ook hogere uitgaven bij taakveld 3.1)	0	61
Taakveld 3.4 Economische promotie		
De externe kosten voor Economie zijn hoger o.a. door niet geraamde bijdrage aan proceskosten Regionaal programma werklocaties 2018 en 2019 (RPW)	0	-15
Overige verschillen		-9
Totaal	0	-31
Totaal saldo	-31	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
14 AZ 023	Innovatiefonds MKB
15 AZ 124	Voortgang innovatiefonds MKB
15 AZ 131	Beleidsnotitie detailhandel
17 3 2856	Retailagenda Wijchen: stand van zaken uitvoeringsagenda
17 3 3458	Start economisch netwerk

4 Onderwijs

Algemeen

Het Programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

4.1 Openbaar basisonderwijs; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs, waaronder ook bewegingsonderwijs.

4.2 Onderwijshuisvesting; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs.

4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken; Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen, zoals leerlingenvervoer en peuterspeelzalen.

4.1	Scholen dichtbij
4.2	Minder laaggeletterdheid
4.3	Onderwijs biedt kansen
4.4	Passend onderwijs

Speerpunten

4.1 Onderwijs dichtbij

Wij vinden dat kinderen zoveel mogelijk in hun directe leefomgeving naar school moeten kunnen gaan. Onderwijs in onze dorpen vinden wij daarom belangrijk. De bouw van de multifunctionele accommodatie (MFA) in Batenburg start binnenkort. De mogelijkheden in Hart van Zuid worden onderzocht. Verder verkennen we met een aantal betrokken partijen de mogelijkheden van een brede school in Hernen.

4.2 Minder laaggeletterdheid

Er zijn ook in onze gemeente veel laaggeletterden. Dit zijn mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. Laaggeletterdheid is een groot probleem. Het kan bijvoorbeeld het vinden van werk extra moeilijk maken. We zetten ons actief in om de laaggeletterdheid in onze gemeente te bestrijden. Daarom gaan we concrete acties op touw zetten om iets aan dit probleem te doen.

4.3 Onderwijs biedt kansen

Brede scholen zijn een goede en flexibele manier om te komen tot een goed aanbod. Een aanbod waar inwoners in een wijk of kern behoefte aan hebben. Verenigingen, opvang, onderwijs en welzijnswerk op één locatie zorgen voor een integraal aanbod. Het aanbod voor kinderen en ouders van 7.00 tot 19.00 uur zorgt voor flexibiliteit voor ouders. Een combinatiefunctionaris heeft als taak om onderwijs met sport of cultuur te verbinden. Door de inzet van combinatiefunctionarissen krijgen we een breed pakket van activiteiten op het gebied van sport, techniek en cultuur.

4.4 Passend onderwijs

Onderwijs dichtbij geldt ook voor kinderen die extra steun nodig hebben. We blijven de initiatieven dan ook steunen die nu gestart zijn op het gebied van passend onderwijs.

4.1 Scholen dichtbij

4.1.1 We onderzoeken de mogelijkheden van een brede school in Hernen

De leefbaarheidsgroepen van Hernen en Bergharen bekijken met de scholen, of brede schoolactiviteiten verder uitgebreid, of beter op elkaar afgestemd kunnen worden.

Er is een haalbaarheidsonderzoek naar een MFA met brede school voor Hernen. De beste optie is nieuwbouw. De resultaten van het onderzoek worden meegenomen in de uitvoeringsnota die hoort bij de nota vastgoedbeleid. Daarnaast is een initiatief gestart om te komen tot een nieuwe school.

4.2 Minder laaggeletterdheid

4.2.1 We ondernemen concrete acties om laaggeletterdheid te bestrijden

We ondernemen concrete acties:

- * samen met de regiogemeenten versterken we de regionale infrastructuur laaggeletterdheid met de Taalcoördinator. De taalcoördinator helpt bij het vinden van meer laaggeletterden bij de (belangrijkste) vindplaatsen, en zorgt ervoor dat matching van vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd wordt. Hierdoor hopen we meer laaggeletterden te vinden die we sneller op het juiste taaltraject kunnen zetten.
- * We willen de taalmeter actief gaan toepassen om laaggeletterden te vinden.
- * We gaan door met duidelijke taal in de werkorganisatie WDW.

We hebben het Actieplan laaggeletterdheid vastgesteld met een aantal concrete acties voor Wijchen en de WDW. De taalcoördinator is sinds 1 januari 2019 begonnen met een regionale infrastructuur laaggeletterdheid. De eerste resultaten worden geboekt. We nemen vanaf 1 oktober de Taalmeter af bij inwoners die een uitkering aanvragen. Binnen de WDW wordt het project Duidelijke Taal voorbereid.

4.3 Onderwijs biedt kansen

Geen specifieke beleidsvoornemens.

4.4 Passend onderwijs

Geen specifieke beleidsvoornemens.

Wat kost het?

Taak veld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	2019	2019	2018
	Baten			
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	223	240	215
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	41	152	54
	Totaal Baten	264	393	269
	Lasten			
4.1	Openbaar basisonderwijs	225	274	209
4.2	Onderwijshuisvesting	2.240	2.084	2.186
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.211	1.052	1.173
	Totaal Lasten	3.676	3.410	3.568
	Gerealiseerd totaal van baten en lasten	-3.412	-3.018	-3.299
	Mutatie bestemmingsreserves			
	BR: Eenmalige middelen	0	-221	0
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	-216	-216	-214
	ER: Onderwijshuisvesting	323	323	169
	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	0	-13	-1
	Inzet bestemmingsreserves	108	-127	-46
	Gerealiseerd resultaat	-3.304	-3.144	-3.345
	<i>Vershil rekening/begroting</i>		160	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 4.1 Openbaar basisonderwijs		
Hogere kosten klokurenvergoeding bewegingsonderwijs 2019.	0	-6
Overbesteding in 2019 op Sociaal Medische Indicatie (SMI), op basis van een intentieverklaring die de gemeente Wijchen in 2014 sloot met het onderwijs. Voor 2020 zijn afspraken gemaakt om het budget taakstellend te maken.	0	-38
Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting		
Tekort op exploitatie onderwijshuisvesting 2019, met name vanwege gemeentelijke belastingen.	0	-38
Hogere kosten schadevergoedingen onderwijsgebouwen.	0	-5
Hogere doorbelaste kosten.	0	-5
Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		
WMO oud: Er treedt een eenmalig voordeel op het budget brede school activiteiten (afrekening subsidie Kans en Kleur).	0	13
WMO oud: afwijkingen m.b.t. de WMO worden met de WMO reserve geëgaliseerd.	0	-13
Hogere doorbelaste kosten.	0	-8

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Er treedt een eenmalig voordeel op binnen het budget leerlingenvervoer.	0	28
Voordeel op peuterspeelzalen in combinatie met het onderwijs achterstandenbeleid (OAB). Door ophoging rijksmiddelen OAB, kan gemeentelijk budget structureel vrijvallen. In begroting 2020 is dit reeds verwerkt.	0	241
Overige verschillen	0	-9
Totaal	0	160
Totaal saldo	160	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
16 2773	Regionaal beleidsplan leerplicht 2015-2019
16 4034	Onderhoudsoverdracht onderwijshuisvesting primair onderwijs
17 4 5581	<i>Opvang voor alle peuters!</i> Nota peuteropvang en voorschoolse educatie in Wijchen na de harmonisatie vanaf 2018.
19 27318	Opname nieuwe school in "Plan van scholen"

5 Sport, cultuur en recreatie

Algemeen

Het Programma Sport, cultuur en recreatie bestaat uit de volgende taakvelden:

5.1 Sportbeleid en activering; Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport, waaronder de subsidies aan alle sportverenigingen.

5.2 Sportaccommodaties; Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening, zoals de gym- en sportzalen, het zwembad en de buitensport (RSA).

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie; Tot dit taakveld behoren activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel.

5.4 Musea; Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur, zoals het museum.

5.5 Cultureel erfgoed; Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed.

5.6 Media; Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers, zoals de Wijchense omroep en de bibliotheek.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie; Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie.

5.1	Natuurlijk en divers
5.2	Vitale verenigingen
5.3	Kunst
5.4	Goed zwembad!
5.5	Een goed bijgehouden buitenruimte

Speerpunten

5.1 Natuurlijk en divers

Wij vinden het belangrijk dat onze woonwijken en kernen liggen in een groene omgeving met voldoende ruimte. Dat betekent dat wij per gebied kijken welk onderhoud het meeste effect heeft. Verder kijken we goed naar de vlinders, de bijtjes en de bloempjes, zodat onze manier van onderhoud de biodiversiteit gaat helpen. Het in stand houden van de groene buffers, bijvoorbeeld door herinrichting van parken, vinden wij ook belangrijk. Daarnaast brengen we bij de provincie het belang van de ecologische verbindingszone Heumen-Horssen onder de aandacht. We blijven ons inspannen voor een goede balans tussen natuur, economie en ruimtegebruik.

5.2 Vitale verenigingen

Wijchen heeft een rijk verenigingsleven. De meeste verenigingen in onze gemeente zijn vitaal en hun accommodaties liggen er goed bij. Wij denken dat sportvelden, kleedkamers en kantines voor meer dingen gebruikt kunnen worden dan alleen voor de eigen vereniging. Dit bredere gebruik willen we dus stimuleren. In 2018 komen we met een beleidsplan sportstimulering. Verder komen we met een renovatieplan voor de accommodaties van de tennisverenigingen.

5.3 Kunst

Kunst geeft kleur aan Wijchen. We gaan door met het huidige kunstbeleid en zorgen vanaf 2019 voor een jaarlijkse aanvulling van ons Kunstfonds. Dat fonds willen wij dus graag houden.

5.4 Goed zwembad

Zwembad De Meerval is een belangrijke voorziening in Wijchen. Dankzij het zwembad kunnen jong en oud zich op een gezonde en sportieve wijze vermaken. Het zwembad draagt dus bij aan een goed sportklimaat. Bovendien is het goed voor de recreatie. In de tweede helft van de collegeperiode ontwikkelen we een visie op een zwembad voor de toekomst. Dit doen we samen met onze inwoners en de verenigingen.

5.5 Een goed bijgehouden buitenruimte

Goed onderhoud is belangrijk. Anders ontstaat er een rommeltje en dat willen we niet. Als de buitenruimte goed is onderhouden levert dat een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid. Bij dat onderhoud betrekken we onze inwoners zoveel mogelijk. De gemeente heeft hier een voorbeeldrol.

5.1 Natuurlijk en divers

5.1.1 We onderzoeken de mogelijkheid van het opwaarderen van de 'groene long' bij het Wijchense Meer tot recreatie- / natuurgebied van de kern Wijchen, het gebied van Lunen tot het Vormer.

We stellen een visie op over hoe we de 'groene long' willen opwaarderen. Daarin komen lopende en geplande ontwikkelingen, wensen, mogelijkheden en knelpunten voor een opwaardering aan de orde. Na vaststelling kan de visie stapsgewijs worden uitgevoerd.

Het opstellen van deze visie moet nog worden opgestart. Ideeën vanuit project Tussen Kasteel en Wijchens Meer worden daarbij betrokken. Verwachting is dat de visie in najaar 2020 kan worden opgeleverd.

5.1.2 We zetten ons in voor een ecologische verbindingszone Heumen-Horssen onder voorwaarde dat de regio en de provincie financieel bijdragen.

In 2018 is de restopgave voor afronding van de ecologische verbindingszone (EVZ) in beeld gebracht. Op basis daarvan zijn scenario's in een plan van aanpak opgesteld. In 2019 gaan we in overleg met de provincie als eerste verantwoordelijke. Ook gaan we in overleg met andere partijen om concrete uitvoeringsafspraken te maken.

Overleg met provincie en waterschap om te bepalen wie verantwoordelijk is voor welke knelpunten van de restopgave moet nog worden opgestart. Daarna kunnen scenario's verder worden uitgewerkt.

5.2 Vitale verenigingen

5.2.1 We komen met een renovatieplan voor de sportaccommodaties van de tennisverenigingen in onze gemeente.

Op 1 januari starten we met het renovatieplan inclusief tennisverenigingen. Dat betekent dat we als gemeente 2/3 van de renovatiekosten van de tennisbanen betalen en de verenigingen 1/3 gaan bijdragen.

De contracten met de tennisclubs voor deelname aan het RSA zijn 6 juni 2019 getekend. Deze gelden vanaf 1 januari 2019.

5.2.2 In 2018 komen we met een beleidsplan sportstimulering

De notitie 'sport en bewegen' is in mei 2018 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin is verwoord wat de uitgangspunten en visie zijn van de gemeente op het gebied van sportstimulering.

Uitvoering geven aan de uitgangspunten die in de notitie sport en bewegen zijn aangegeven. Eind 2019 zijn we in gesprek gegaan met lokale (sport)verenigingen en maatschappelijke instellingen. In 2020 willen we in een lokaal sportakkoord komen tot een paar concrete ambities op het terrein van sport en bewegen.

5.3 Kunst

5.3.1 We zetten de subsidieregeling activiteiten beeldende kunst voort.

Subsidieaanvragen voor activiteiten beeldende kunst en kunsteducatie worden conform bestaand beleid behandeld.

We hebben 4 subsidieaanvragen voor activiteiten beelden kunst en kunsteducatie toegekend. Het Kunstfonds bevat nog voldoende middelen voor de subsidieregeling in 2020.

5.4 Goed zwembad!

5.4.1 We maken een plan voor een toekomstbestendig zwembad. We presenteren dat in 2021.

In 2020 plannen wij een startbijeenkomst om een toekomstperspectief te maken. De opbrengst van deze bijeenkomst is een koersdocument, waarin de raad de ambitie en doelstelling voor een zwembadvoorziening in Wijchen vastlegt. Hierin bepaalt de raad ook de vorm van burgerparticipatie. Het traject van startbijeenkomst tot en met de opening van een nieuw of gerenoveerd zwembad is al snel 5 jaar.

In 2020 plannen wij een startbijeenkomst om een toekomstperspectief te maken. De opbrengst van deze bijeenkomst is een koersdocument, waarin de raad de ambitie en doelstelling voor een zwembadvoorziening in Wijchen vastlegt. Hierin bepaalt de raad ook de vorm van burgerparticipatie. Het traject van startbijeenkomst tot en met de opening van een nieuw of gerenoveerd zwembad is al snel 5 jaar.

5.5 Een goed onderhouden buitenruimte

Geen specifieke beleidsvoornemens.

Wat kost het?

Product nr.	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	2019	2019	2018
Baten				
5.1	Sportbeleid en activering	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	545	841	403
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	0	0	0
5.4	Musea	0	2	2
5.5	Cultureel erfgoed	3	27	27
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	310	32	134
	Totaal Baten	858	903	566
Lasten				
5.1	Sportbeleid en activering	385	395	347
5.2	Sportaccommodaties	2.701	3.200	2.393
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	497	473	353
5.4	Musea	297	284	271
5.5	Cultureel erfgoed	96	143	125
5.6	Media	764	759	768
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.404	2.993	3.187
	Totaal Lasten	8.143	8.245	7.446
Gerealiseerd totaal van baten en lasten		-7.285	-7.342	-6.880
Mutatie bestemmingsreserves				
	Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	15	15	15
	Afs.R: Centrale Sporthal	184	184	184
	Afs.R: Kunstgrasveld Diosa	27	27	27
	Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	5	5	5
	Afs.R: Sportzaal achterlo	2	2	2
	Afs.R: Automatische beregening	0	8	0
	Afs.R: Afschrijvingsreserve RSA	23	23	0
	Afs.R: Oosterpark	0	-300	0
	AR: Algemene Reserve	154	150	0
	BR: Beeldende kunst	0	14	17
	BR: Cultuurhistorie	0	0	35
	BR: Eenmalige middelen	0	557	-300
	BR: Landschapsontwikkelingsplan	15	-32	5
	BR: Renovaties Sportvelden	-338	-334	-259
	BR: RSA Tennis	-140	-170	0
	BR: Vervangen speeltoestellen openbare speelpleinen	-5	-5	-5
	ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	0	0	-40
	ER: gemeentelijke monumenten	0	18	5
	ER: Gymmaterialen	-36	56	-13
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	42	91	-199
	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	0	8	-9
	ER: Gemeentelijke monumenten	0	0	0
	Inzet bestemmingsreserves	-52	314	-531
Gerealiseerd resultaat		-7.337	-7.028	-7.411
<i>Verschil rekenina/bearotina</i>			309	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering		
WMO oud: Voordeel op subsidies combinatiefuncties	0	8
WMO oud: afwijkingen m.b.t. de WMO worden met de WMO reserve geëgaliseerd.	0	-8
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties		
Het nadeel voor Zwembad de Meerval komt door een langer dan verwachte sluiting van het zwembad tijdens de verbouwing van de kleedruimtes en een transitievergoeding. Ook is door de wetswijziging btw niet langer aftrekbaar voor het zwembad. Dit nadeel is betrokken bij de aanvraag subsidie SPUK, die in het leven is geroepen ter compensatie van de wetswijziging.	0	-93
Buitensport: Er loopt een rechtszaak over het hybrideveld van vv Diosa, waarbij de tegenpartij in hoger beroep is gegaan. Uitspraak wordt eind 2020 verwacht. De advocaatkosten liggen daardoor hoger dan begroot.	0	-33
Buitensport: Administratieve kosten, inclusief btw nadeel, ten behoeve van Stichting Sportaccommodaties Wijchen. In 2019 is besloten tot opheffing van deze stichting in verband met de gewijzigde wet- en regelgeving omtrent de sportvrijstelling van btw.	0	-24
Opbrengst subsidie SPUK ter compensatie van de wetswijziging waarbij de btw op sport voor gemeenten niet langer aftrekbaar is. Dit valt af te zetten tegen bovenstaande nadelen.	0	150
Hogere doorbelaste kosten.	0	-11
De kosten voor vervanging gymmaterialen liggen hoger dan begroot door een piek in de te vervangen gymmaterialen.	0	-92
De onttrekking uit de reserve gymmaterialen ligt daarom hoger dan begroot.	0	92
Extra onderhoudskosten 2019 op sportzalen, welke ten laste van de onderhoudsreserve worden gebracht. Onder andere meerwerk aan 't Achterom (plafond) en sportvloer Arcus hebben hieraan bijgedragen. Voor de Arcus ontvangen we hiervoor middelen van Triwy.	0	-48
Extra onderhoudskosten worden gedekt uit de reserve onderhoud	0	48
Incidenteel voordeel op beheerdersbijdragen MFA's.	0	15
Sportzaal Achterlo: Huuropbrengsten liggen hoger dan begroot.	0	16
Volgens afspraak betaalt het bestuur van de Achterlo mee aan de nutskosten. Vanwege een afrekening over zowel 2017 als 2018 vallen deze inkomsten incidenteel hoger uit dan begroot. Hiertegenover staan voor 2019 ook hogere lasten.	0	16
Voordeel op afrekening Suikerberg, deel van 2018 wat nog niet was afgerekend is ook in 2019 meegenomen in de afrekening.	0	30
Voordeel op exploitatie overige sportzalen	0	20
Overige kleine voordelen op buitensport	0	7
Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en cultuurparticipatie		
Voordeel op amateurkunst en culturele activiteiten.	0	13
Voordeel op muziekonderwijs. In 2019 minder aanvragen ontvangen, dus voordeel op begrote subsidies.	0	25
Taakveld 5.4 Musea		
Kleine afwijkingen op museum, cultuurhistorie en doorbelaste kosten.	0	-12
Voor archeologie zijn de kosten moeilijk in te schatten, deze variëren jaarlijks sterk, in 2019 zijn praktisch geen externe adviezen opgevraagd. Hierdoor valt het totale budget vrij.	0	27
Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed		

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Geen substantiële afwijkingen		
Taakveld 5.6 Media		
Geen substantiële afwijkingen		
Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Op het rationeel groenonderhoud hebben we een bedrag van 38K over, dit is gestort in de voorziening.	0	0
Op dit taakveld laat de hondenbelasting een voordeel zien, dit wordt gecompenseerd met het taakveld 0.64 waar de heffing plaatsvindt.	0	12
De kosten van het machinale onderhoud zijn in 2019 lager dan begroot.	0	15
Positief resultaat op de verwerkingskosten van ons groenafval.	0	25
Doorbelaste kosten, voordeel met name op doorbelasting buiten de verdeelsleutel voor de buitendienst.	0	41
Speelvoorzieningen, het bedrag is al jaren meegenomen maar de inhaalslag kon niet gemaakt worden. Het geld valt nu vrij.	0	70
Totaal	0	309
Totaal saldo	309	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
12 IZ 132	Renovatieplan Sportaccommodaties / RSA
13 IZ 155	Visie en Missie sociaal cultureel en educatief centrum 't Mozaïek
13 IZ 196	Beleidskader Investerings Buitensportaccommodaties
14 IZ 046	De bibliotheek van Wijchen. Lezen, leren en informeren voor iedereen. visie gemeente Wijchen op het bibliotheekwerk 2015-2019.
14 IZ 199	Uitvoeringsdocument muziekonderwijs.
16 4095	Speelruimtebeleid 2015-2025
16 IZ 121	Nota speelbeleid
16 IZ 123	Uitvoeringsprogramma Kunstparticipatie
18 4 15250	Notitie Sport en bewegen
18 4 666 / 19 24150	Algemene subsidieverordening 2018

6 Sociaal domein

Algemeen

Het Programma Sociaal domein bestaat uit de volgende taakvelden:

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie, zoals dorp- en wijkcentra en leefbaarheidsgroepen.

6.2 Wijkteams; Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen (Lokale toegangspoort / Integraal Deskundige Toeleiding) gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening).

6.3 Inkomensregelingen; Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen, zoals bijstandsverlening, het besluit bijstandsverlening zelfstandigen en de bijzondere bijstand.

6.4 Begeleide participatie; Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals de sociale werkvoorziening (voormalig BREED).

6.5 Arbeidsparticipatie; Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, die de MGR voor Wijchen uitvoert.

6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO; Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (WMO) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden, zoals de WMO woonvoorzieningen en WMO hulpmiddelen.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+; Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking, zoals de huishoudelijke verzorging, dagbesteding en vervoersvoorzieningen.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-; Tot dit taakveld behoren vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen jeugd en opvoedhulp, PGB jeugd en jeugd GGZ.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+; Tot dit taakveld behoren alle opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals GGD veilig thuis.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-; Tot dit taakveld behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerk dienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

6.1	Leefbaarheid in de kernen
6.2	Gezonde en vitale samenleving
6.3	Meedoen op maat
6.4	Mensen met een beperking
6.5	Meedoen is maatwerk
6.6	Kindregeling
6.7	Doelgroepenvervoer
6.8	Zorg dichtbij
6.9	Oog voor preventie
6.10	Aandacht voor mantelzorg
6.11	Minder eenzaamheid
6.12	Verward gedrag
6.13	Wijchen gezonder
6.14	Alert op misbruik
6.15	BUIG
6.16	Jeugd / WMO
6.17	WMO klassiek

Speerpunten

6.1 Leefbaarheid in de kernen

Om de leefbaarheid te vergroten willen we woningbouwinitiatieven in de kernen (verder) op weg helpen. Onder andere door woningbouwplannen en ideeën zo goed mogelijk te ondersteunen. Onderwijs is belangrijk om de kleine kernen leefbaar te houden. We zetten de ingezette lijn van brede scholen in multifunctionele accommodaties voort. MFA Batenburg is hiervan een goed voorbeeld. We blijven de leefbaarheidsgroepen ondersteunen en we stimuleren het evalueren en verder ontwikkelen van de Dorpsontwikkelingsplannen.

6.2 Gezonde en vitale samenleving (i.p.v. senioren)

Wij worden met elkaar steeds ouder. Ook in onze gemeente neemt het aantal senioren de komende jaren verder toe. Wij willen senioren stimuleren om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven en actief te blijven meedoen in de samenleving. Senioren zijn van grote waarde voor onze samenleving. Wij kunnen hun kennis en ervaring uitstekend gebruiken. Wij ondersteunen daarom initiatieven die bijdragen aan een gezonde en vitale samenleving. Dit kunnen initiatieven zijn die zich richten op mensen met een beperking, maar ook op vitale senioren en jonge inwoners. Mooie voorbeelden hiervan zijn initiatieven van Bergharen-Hernen en van Wijchen Gezond. Wij stimuleren (sport)verenigingen om meer activiteiten voor senioren te ontplooiën (zoals Dynamic-tennis).

6.3 Meedoen op maat

Wij willen dat inwoners en organisaties actief meedoen met onze gemeentelijke projecten. In onze samenleving zit namelijk veel kennis en ervaring. Daarvoor gebruiken

wij de zogenaamde participatieladder. Per geval bekijken wij op welk moment wij inwoners en anderen het beste kunnen betrekken bij onze projecten. En welke werkvorm daarbij het beste past. Het ene moment is alleen informeren voldoende. Terwijl wij hen op een ander moment vragen te adviseren of zelf plannen te ontwikkelen. We willen het instrument van de participatieladder met volle energie inzetten.

6.4 Mensen met een beperking

Sinds 14 juli 2016 geldt in Nederland het VN-verdrag Handicap. Dit verdrag legt de rechten van mensen met een beperking vast op het gebied van arbeid, wonen, vervoer, onderwijs, zorg en vrijetijdsbesteding. Doel is om te voldoen aan de rechten uit het verdrag. Zodat mensen met een beperking volwaardig zijn opgenomen in de samenleving. Daarnaast streeft het verdrag een andere kijk na op mensen met een beperking. In deze collegeperiode willen we die gelijkwaardigheid in ons beleid vastleggen. Samen onze maatschappelijke partners starten we in 2019 met de Wijchense Inclusieagenda. In deze agenda staan acties om genoemde doelstellingen voor elkaar te krijgen.

6.5 Meedoen is maatwerk

Wat ons betreft is mensen aan het werk krijgen de beste vorm van armoedebeleid. Iedereen krijgt de kans om mee te doen en er moet voor iedereen een plan zijn. We zetten ons in om mensen aan werk te helpen. Dit is geen eenrichtingsverkeer. We verwachten dat iedereen verantwoordelijkheid neemt. De regeling tegenprestatie is een goede manier om de afstand naar betaald werk te verkleinen. Schulden spelen bij armoede vaak een rol. Het is belangrijk om op tijd te signaleren waar en wanneer dingen fout dreigen te gaan. Daarom spelen preventie en vroegsignalering bij schuldhelpverlening een belangrijke rol.

6.6 Kindregeling

De focus van het Wijchense armoedebeleid ligt op het ondersteunen van kinderen in gezinnen met lage inkomens. De kindregeling maakt het voor kinderen in arme gezinnen toch mogelijk dat zij een huiswerkcomputer kunnen krijgen of lid kunnen worden van een sportclub. Het in 2017 vastgestelde armoedebeleid wordt in 2018 geëvalueerd. We onderzoeken in dit kader de mogelijkheid om de inkomensgrens voor de kindregeling op te trekken naar 120%.

6.7 Doelgroepenvervoer

De kosten voor het vervoer van mensen met een beperking stijgen aanzienlijk. We komen met voorstellen om deze kosten te verminderen.

6.8 Zorg dichtbij

Wij stellen een goede kwaliteit van zorg op maat voor onze inwoners altijd voorop. Die zorg moet altijd beschikbaar zijn voor mensen die het nodig hebben. Samen met de professionals van welzijn en de zorgpartners van onze nieuwe zorgcorporatie 'Rondom Wijchen' nemen we de verantwoordelijkheid hiervoor en gaan we deze uitdaging graag aan. De afgelopen jaren hebben we de zorg dichtbij onze inwoners gebracht. De oprichting van onze sociale wijkteams was een succes en heeft hierbij geholpen. De toegang tot zorg is in onze gemeente laagdrempelig geworden. Dat willen we zo houden. De in gang gezette ontwikkeling met de oprichting van Rondom Wijchen heeft ruimte nodig om tot maximale ontwikkeling en innovatie te komen. De eigen kracht van inwoners en hun sociale omgeving zijn hierin belangrijke speerpunten. Het beschikbare budget is leidend. Daarbij hoort een tussentijdse monitoring, evaluatie en goede verantwoording van de inzet van de middelen en de bereikte resultaten.

6.9 Oog voor preventie

We versterken de zorgcorporatie Rondom Wijchen door wonen, inkomen en participatie met deze corporatie te verbinden. Op die manier kunnen we zorgen voor een totaalaanpak. Een voorbeeld is het opnemen van schuldhelpverleners in het sociaal

wijkteam. Hierdoor maken we maatwerkondersteuning van inwoners en hun huishouden mogelijk. We geven ook aandacht aan het voorkomen van problemen. En we sturen erop dat de zorg voor iedereen eenvoudig bereikbaar is.

6.10 Aandacht voor mantelzorg

Wij vinden dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig moeten zijn. Zelfredzaamheid en zelfregie zijn inmiddels ingeburgerde begrippen. Inwoners proberen hun problemen eerst zelf of met hun familie of bekenden op te lossen. Lukt dat niet, dan kunnen zij bij de professionele zorgverleners terecht voor ondersteuning. Om zelfredzaam te kunnen zijn is mantelzorg belangrijk. We zetten het huidige beleid voort om mantelzorgers te ondersteunen bij hun belangrijke taak. Bijvoorbeeld door met hen mee te denken in de sociale wijkteams.

6.11 Minder eenzaamheid

Wij vinden het voorkomen en verminderen van eenzaamheid bij onze inwoners een belangrijke opgave. Om eenzaamheid goed in beeld te brengen leggen we huisbezoeken af en leggen we contacten met het verenigingsleven. In 2019 komen wij met concrete voorstellen om de eenzaamheid in onze gemeente terug te dringen.

6.12 Mensen met verward gedrag

Het aantal meldingen en incidenten over mensen met verward gedrag neemt toe. Gemeenten en regio's moeten een lokale en goed werkende aanpak hebben voor deze groep inwoners. Wij pakken dit maatschappelijke probleem lokaal aan. Dat doen wij samen met onze zorg- en veiligheidspartners. Ook hier vinden wij dat er altijd sprake moet zijn van maatwerk. Een persoonsgerichte aanpak is dus van belang.

6.13 Wijchen gezonder

We willen onze inwoners stimuleren gezonder te leven. Mensen die behoren tot zogeheten risicogroepen willen we extra aandacht geven. Daarom ondersteunen we initiatieven uit de Wijchense samenleving. Een goed voorbeeld is het initiatief Wijchen Gezond. Het beschermen en verbeteren van de gezondheid is bovendien een belangrijk uitgangspunt in de nieuwe Omgevingswet. Deze wet treedt naar verwachting in 2021 in werking. Met die nieuwe wet houden wij rekening.

6.14 Alert op misbruik

Uitkeringen en regelingen van de gemeente zijn alleen bedoeld voor mensen en gezinnen die het écht nodig hebben. We gaan door met een gecoördineerde aanpak van opsporing en handhaving in de regio. We zijn dus alert op misbruik.

6.15 BUIG

Belangrijkste ontwikkelingen beleid lopende jaar

We zijn in 2019 gestart met 723 bijstandsontvangers. In de begroting van 2019 is rekening gehouden met een gemiddeld aantal van 711 bijstandontvangers. Bij de Perspectiefnota is deze verwachting bijgesteld naar gemiddeld 721. De begrote afname van het bestand hebben we tot de juni 2019 niet teruggezien. Vanaf juni 2019 daalde het bestand maandelijks licht. Per 1 januari 2020 telde het bestand 705 personen. Dat is wel hoger dan in september 2019. Toen telde het bestand 696 personen. De belangrijkste reden van instroom is het aantal verhuizingen van mensen die in Wijchen zijn komen wonen.

Het project 'klaar voor de start' uit het masterplan "Wijchen werkt" is op 19 augustus 2019 in uitvoering gegaan. Dit betekent dat in Wijchen 20 cursisten (eerst de statushouders) aan de Saltshof 1004 gestart zijn met hun inburgering en het werkfit worden. Met deze aanpak willen wij de bijstandsduur van deze doelgroep van gemiddeld 5,5 jaar terugbrengen naar 1,5 jaar. Diverse externe partners w.o. ROC Rivor, de Academie voor Zelfstandigheid en de GGD verzorgen van maandagochtend tot en met donderdagmiddag de lessen in "onze school" aan de Saltshof. Iedere cursist heeft zijn

eigen plan van aanpak (maatwerk) gebaseerd op datgene wat hij of zij graag uiteindelijk wil bereiken. De effecten van deze aanpak zijn nu al waarneembaar. Inmiddels zijn vier kandidaten uitgestroomd zijn (zaten tegen het einde van de inburgering aan) naar werk of een vervolgopleiding (met studiefinanciering).

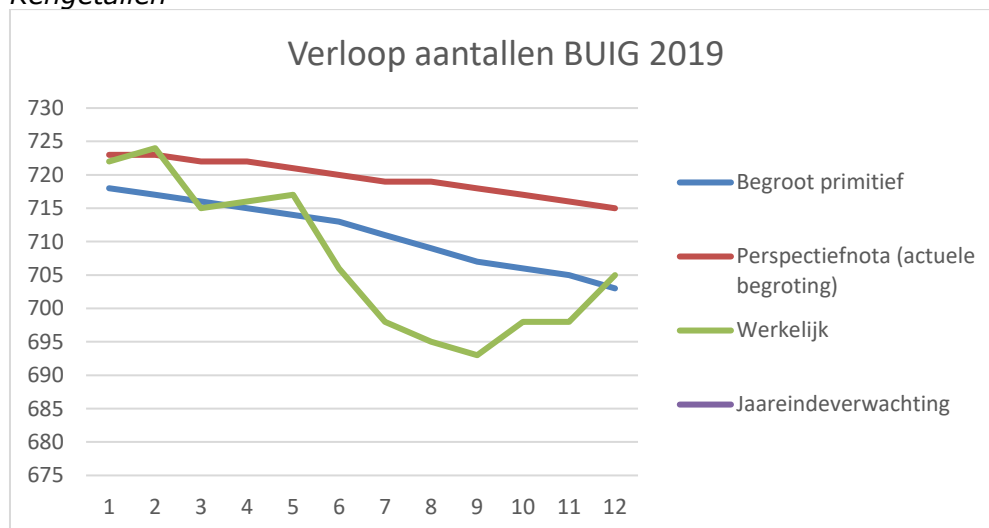
Als vervolg op het masterplan "Wijchen werkt" gaan we de komende maanden nieuwe beleidsvoorstellen voorbereiden.

Fraudepreventie wordt opnieuw georganiseerd. De doelstelling is om de bijstandspoort gesloten te houden voor mensen die geen recht op bijstand hebben. Preventief optreden is beter dan achteraf schade herstellen. In het voorjaar 2020 starten we met de werving en selectie van twee fraudepreventiemedewerkers.

Wat is de afwijking t.o.v. begroting?

Het definitieve budget voor BUIG voor 2019 is vastgesteld op € 9.893.260,-. Dat is € 88.930,- hoger dan het in april 2019 bijgestelde voorlopige budget van € 9.804.330,-. Het aantal bijstandsgerechtigden is per 1 januari 2020 lager dan begroot. Zoals aangegeven waren 705 inwoners van Wijchen afhankelijk van een uitkering krachtens de bijstand of de IOAW/IOAZ. In de periode juli 2019 tot en met november 2019 lag het aantal uitkeringsgerechtigden zelfs onder de 700. Dit betekent dat we in 2019 financieel gunstiger zijn uitgekomen dan begroot. Met de hogere vaststelling van het rijksbudget en de daling van het aantal klanten hoeven we € 264k minder uit de reserve BUIG onttrekken.

Kengetallen

6.16 Decentralisaties

In 2018 is gestart met de coöperatie Rndom Wijchen (RW). Zij zijn verantwoordelijk voor de zorg voor Jeugd en WMO voor de gemeente Wijchen. Vanaf 2019 was Rndom Wijchen ook verantwoordelijk voor de toegang tot de WMO en Jeugdzorg. Dit doen zij samen met de welzijn partners Mee Gelderse Poort en MeerVoorMekaar. In 2019 is voortgang gegeven aan deze beweging door dezelfde partijen. In overleg met Rndom Wijchen is besloten is om per 1 januari 2020 de subsidierelatie te beëindigen. Vanaf 2020 organiseert Wijchen de zorgcontractering- en toegang zelf.

De begroting van de 2d's (18,5 miljoen) is breder dan puur alleen de taken die in 2019 via Rndom Wijchen lopen (15,8 miljoen). In 2019 lopen een aantal taken ook direct via de gemeente Wijchen. Dit zijn o.a. de Jeugdbescherming en jeugdreclassering, financiering st. Maartenschool, de bedrijfsvoering en Veilig Thuis.

In 2019 zijn er een aantal momenten geweest waarop de begroting voor de 2d's is bijgesteld. In de Perspectiefnota is op basis van de uitkomsten meicirculaire en 2e rapportage een bijstelling gedaan van € 2,1 miljoen. Vervolgens heeft Rndom Wijchen tot tweemaal toe een aanvullende subsidie aangevraagd en toegekend gekregen in 2019.

	Jeugd / WMO Totaal	Jeugd / WMO RW
Primitieve begroting	€ 14,4 miljoen	11,2 miljoen
Budgetoverhevelingen	€ 0,2 miljoen	N.v.t.
Meicirculaire	€ 1,4 miljoen	1,2 miljoen
Perspectiefnota	€ 0,7 miljoen	N.v.t.
Aanvullende subsidie 1	€ 0,8 miljoen	€ 1,7 miljoen
Beschikking bedrijfsvoering	N.v.t.	€ 0,8 miljoen
Aanvullende subsidie 2	€ 1,0 miljoen	€ 1,0 miljoen
Actuele begroting	€ 18,5 miljoen	€ 15,8 miljoen
Jaarrekening	€ 18,7 miljoen	€ 16,0 miljoen
Verschil t.o.v. begroting	-/- € 0,2 miljoen	-/- € 0,2 miljoen

Na begrotingsaanpassingen is het tekort op de 2d's Jeugd / WMO Totaal € 0,2 miljoen. Deze is als volgt opgebouwd uit saldo taken Rndom Wijchen en saldo taken Wijchen:

Afwijkingen 2d's	(x € 1.000)
Aanvullend tekort 2019 op Jeugd	-115
Aanvullend tekort 2019 op WMO	-75
Saldo Rndom Wijchen	-190
Risicostelpost WMO	85
C2 Jeugdbescherming 2019	175
C2 jeugdbescherming afr. 2018	173
Jeugd- en opvoedhulp	84
BV lopend jaar 2019	-165
BV afrekeningen 2018	-312
Eigen bijdrage	-50
Veilig thuis	-62
Innovatiebudget	11
Arbeidsmatige dagbesteding	21
Overig	10
Saldo Wijchen	-30
Totaal afwijking 2d's	-220

Rndom Wijchen

De startsubsidie 2019 van Rndom Wijchen plus de extra rijksmiddelen (meicirculaire 2019) blijken niet voldoende om de zorgvraag te dekken in 2019. Rndom Wijchen vraagt daarom tweemaal aanvullend subsidie aan voor 2019. Voor de *zorgkosten* gaat het om een 1^e aanvullende subsidieaanvraag 2019 van afgerond € 1,7 miljoen en een 2^e aanvullende subsidieaanvraag 2019 van afgerond € 1,0 miljoen.

Waar zit de overschrijding?

In de aanvullende subsidie- aanvragen geeft Rndom Wijchen zelf aan dat de grootste overschrijdingen in 2019 (net als in 2018) optreden op het onderdeel Jeugd bij de volgende productgroepen: Dagbehandeling, Jeugdhulp verblijf inclusief behandeling, Jeugdhulp verblijf exclusief behandeling, Jeugdhulp ambulant en Jeugd GGZ. Een concrete onderbouwing van Rndom Wijchen *waarom* deze overschrijdingen optreden blijft uit.

Uit de conceptcijfers Jaarrekening 2019 (maart 2020) van Rondon Wijchen komt aanvullend op de toegekende subsidie 2019 een tekort op de zorgkosten naar voren van in totaal € 190k. Deze bestaat uit een aanvullend tekort op Jeugd van **€ 115k** en een aanvullend tekort op WMO nieuw van **€ 75k**.

Voor de bedrijfsvoeringskosten Rondon Wijchen en extra inzet sociaal wijkteam 2019 is door de gemeenteraad vastgehouden aan het kostenniveau 2018 (€ 752k). De door Rondon Wijchen extra aangevraagde middelen op deze onderdelen zijn niet toegekend.

Gemeente Wijchen

Risicostelpost WMO

De begroting 2019 bevat een risicostelpost WMO ad afgerond **€ 85k**. Deze is in 2019 niet tussentijds ingezet en dient nu volledig als dekking als onderdeel van het totale resultaat 2d's van de jaarrekening 2019.

Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (C2)

Op het Wijchens budget Jeugdbescherming en jeugdreclassering treedt als gevolg van een positieve eindafrekening 2018 een voordeel op van **€ 173k**. Daarnaast treedt ook voor het jaar 2019 op dit onderdeel een voordeel op van **€ 175k** op de huidige begroting.

Vanaf de begroting 2020 is dit budget reeds structureel naar beneden bijgesteld.

Op het Wijchens budget Jeugd en opvoedhulp treedt in 2019 een incidenteel voordeel op van **€ 84k**.

Bedrijfsvoering 2D's

Voor het lopende jaar 2019 treedt een nadeel op van in totaal **€ 165k**. Naast een voordeel van € 8k op de kosten van het regionaal ondersteuningsbureau, treedt m.b.t. 2019 een nadeel op van € 173k die betrekking heeft op het Sociaal Wijkteam (SWT). Dit nadeel is als volgt opgebouwd:

Bij het budget huur SWT treedt een overschrijding op van € 55k, grotendeels veroorzaakt door het feit dat de contracten voor de aan derden door te belasten huur nog niet goed zijn ingeregeld.

Daarnaast is door Rondon Wijchen extra inzet (in totaal € 197k) gepleegd bij het SWT. Deels, voor een bedrag van € 85k, is hier geen dekking voor in de begroting 2019 van Wijchen. De kosten van de coördinatie van het SWT 2019 vallen € 44k hoger uit dan het begrote budget. Daarnaast treedt een voordeel op van € 11k op het softwarebudget van het SWT.

Daarnaast zijn over 2018 nog kosten in 2019 geland, in totaal **€ 312k**. Het betreft hier:

- De factuur voor de coördinatie van het sociaal wijkteam 2018 (maatwerk GGD) bleek nog niet gefactureerd en opgenomen te zijn (€ 119k).
- Er is na de jaarafsluiting 2018 een bedrag van € 193k aan uitvoeringskosten 2D's (inhuur en monitor) doorbelast. In 2018 heeft dit geleid tot een onderschrijding. Voor 2019 betekent dit extra kosten, waarmee geen rekening was gehouden in de begroting.

Eigen bijdrage WMO

Door de invoering van het abonnementstarief per 01-01-2019 vallen de inkomsten van de eigen bijdrage fors lager uit. Dit levert, ondanks compensatie door het rijk, voor 2019 een nadeel op van € 96k, waarvan **€ 50k** op het thema 2D's (de overige € 46k komt bij WMO klassiek aan de orde).

Veilig Thuis

De GGD heeft in 2019 de begroting bijgesteld middels de begrotingswijziging Veilig Thuis 2019. Voor Wijchen betekent dit een extra bijdrage van afgerond € 51k. De belangrijkste

oorzaken voor deze kostenstijging: een sterke toename van het aantal meldingen in verband met de aangescherpte wet Meldcode, de radarfunctie en het nieuwe handelingsprotocol.

Daarnaast viel de definitieve begroting van de GGD 2019 op dit onderdeel € 11k hoger uit dan waar in zienswijze mee akkoord gegaan.

Dit levert in de Jaarrekening 2019 van Wijchen een nadeel op van in totaal **€ 62k**.

Innovatiebudget 2019

Een deel van het innovatiebudget 2019 is niet ingezet of herbestemd, het betreft een bedrag van **€ 11k**.

Arbeidsmatige dagbesteding

Het resultaat op Arbeidsmatige dagbesteding ligt in 2019 **€ 21k** lager dan begroot, conform melding in de 2e en 3e kwartaalrapportage van de MGR. Dit komt met name door een lager dan verwachte nieuwe instroom van kandidaten.

Overig

De overige Wijchense budgetten 2D's 2019 leveren per saldo een voordeel op van **€ 10k**.

6.17 WMO klassiek

WMO klassiek bestaat uit verschillende budgetten, waarvan het grootste gedeelte bestaat uit de individuele regelingen. Dit deel is vraagafhankelijk en volgen we daardoor nadrukkelijk gedurende het jaar. We hebben voor de huishoudelijke hulp te maken gehad met de gevolgen van de invoering van het abonnementstarief 'netflixstarief', met daarbij een aanzuigende werking voor een hogere afname van diensten, reële tarieven en indexaties. Met name de inkomsten uit de eigen bijdragen zijn hierdoor fors naar beneden bijgesteld. Vanuit het Rijk is hiervoor een compensatie, maar die is niet volledig toereikend.

Mutaties in budgetten WMO klassiek.

Omschrijving	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Saldo
Huishoudelijk Hulp in natura	2.642	2.742	-100
Huishoudelijke Hulp in natura, eigen bijdrage	-275	-229	-46
WMO PGB	230	137	93
WMO vervoer	426	483	-57
WMO woning	336	385	-49
WMO hulpmiddelen	555	634	-79
WMO Algemeen	369	185	184
WMO GGD	1.341	1.352	-11
WMO overige regelingen	2.814	2.715	99
Totaal WMO	8.437	8.404	33

Binnen de WMO klassiek is op totaalniveau € 33k over gehouden, dit bedrag is in de equalisatiereserve WMO gestort.

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroot 2019

Verantwoording

6.1 Leefbaarheid in de kernen

6.1.1 We komen in 2018 met een voorstel om een buurtfonds in te richten om initiatieven op het gebied van leefbaarheid te ondersteunen.

We ondersteunen de leefbaarheidsgroepen met een jaarlijkse waarderingssubsidie. We organiseren twee keer per jaar een gezamenlijke bijeenkomst voor alle leefbaarheidsgroepen en de wijk contactadviseur kan elke vergadering van een leefbaarheidsgroep bijwonen als dat gewenst is. Buurtfonds: als er duidelijkheid is over het budget voor het buurtfonds komt er een startnotitie met een procesvoorstel voor de uitwerking van het idee.

Er is een voorstel ontwikkeld voor Wijchen en Druten samen met de LBG-en, MeerVoormekaar en inwoners uit Druten. Dit is afgerond en begin 2020 heeft het college hierover positief besloten.

6.2 Leefbaarheid in de kernen

6.2.1 Initiatieven en plannen die bijdragen aan gezondheid en een vitale gemeenschap steunen wij.

Wij zijn blij met initiatieven van inwoners en nemen onze verantwoordelijkheid bij de ondersteuning, daar waar dat past. Ook organisaties in Wijchen, zoals MeerVoormekaar, leveren hierbij al jaren een belangrijke bijdrage. Ondersteuning kan plaatsvinden in diverse vormen: advisering, financieel en materieel. In 2019 continueren we deze aanpak.

Wij denken altijd mee met initiatieven die ons bereiken, en leggen verbindingen naar andere organisaties en initiatieven. Ook onze maatschappelijke partners, zoals de GGD en MeerVoormekaar nemen hun rol in het ondersteunen van initiatieven, zo zijn in 2019 dorpsondersteuners gestart.

6.2.2 We stimuleren verenigingen om meer activiteiten voor ouderen te ontplooiën.

De vergrijzing in Wijchen neemt de komende jaren toe. Oudere inwoners hebben soms andere wensen ten aanzien van ontspanning en bewegen. Het is aan verenigingen om in te spelen op de vraag van inwoners. Desgewenst kunnen verenigingen gebruik maken van organisaties die hierop expertise hebben. Ons beleid geeft hiervoor alle ruimte. Waar nodig ondersteunen wij initiatieven.

Wij denken altijd mee met initiatieven die ons bereiken, en leggen verbindingen naar andere organisaties en initiatieven. Ook onze maatschappelijke partners, zoals de GGD en MeerVoormekaar nemen hun rol in het ondersteunen van initiatieven.

6.3 Meedoen op maat

6.3.1 Als er een wijkvereniging of -stichting voor Wijchen centrum wordt gerealiseerd, zijn wij bereid een accommodatie beschikbaar te stellen.

o Voor Hart van Zuid wordt gewerkt met participatieniveau 2: adviseren voor de routekaart. Voor de gebiedsvisie wordt samengewerkt met de stakeholders.
o Voor het burgerinitiatief Hernen/Leur Bergharen waar gewerkt wordt aan het toekomstbestendig maken van de leefbaarheid werken we samen.
o Ook met de leefbaarheidsgroepen wordt samengewerkt.

o Voor het Hart van Zuid verwijzen we naar 8.3.

o Voor het burgerinitiatief Hernen/Leur Bergharen zijn inmiddels twee dorpsondersteuners aan de slag in het kader van de positieve gezondheid. Voor het onderdeel sport en bewegen zijn de accommodaties in beeld: voor dorpshuis De Mijlpaal is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd, Stichting De Zandloper onderzoekt een verbouwing en Stichting Schaarweide is gestart met de renovatie van het gebouw. Verwachte opleveringsdatum: 8 maart 2020.

o In april en november zijn de halfjaarlijkse bijeenkomsten van de leefbaarheidsgroepen. Tussen de bijeenkomsten door is de wijkcontactadviseur beschikbaar en bereikbaar.

6.4 Mensen met een beperking

6.4.1 Samen met onze maatschappelijke partners starten we in 2019 met de Wijchense Inclusieagenda.

We vinden het belangrijk om een Inclusieagenda te laten formuleren door en met een vertegenwoordiging van mensen met een beperking. Zo richten we onze aanpak op aandachtspunten die zij ervaren. Ook de prioritering van de aanpak wordt in nauw overleg bepaald. Het procesvoorstel om te komen tot een Inclusieagenda leggen wij in het najaar 2018 voor aan de raad.

In 2019 is een werkgroep van inwoners aan de slag gegaan onder de noemer 'Iedereen doet mee in Wijchen'. Er is een grote startbijeenkomst geweest, waarvan de belangrijkste resultaten via een enquête zijn voorgelegd aan alle inwoners van Wijchen. De opbrengst is in de zomer verwerkt tot een inclusieagenda. Samen met gemeentebesturen wordt die agenda nu geconcretiseerd. Een gezamenlijke inclusieagenda van gemeente en inwoners wordt zo spoedig mogelijk aan de gemeenteraad voorgelegd.

6.5 Meedoen is maatwerk

6.5.1 We evalueren het instrument van het opleggen van een tegenprestatie.

In het plan "Wel-doen" is dit uitgewerkt. Het aannemen van een participatiecoach is door de invoering van de Werkorganisatie Druten Wijchen vertraagd. De participatiecoach is vanaf 1 september 2018 in dienst. Zij zal nauw samenwerken met diverse partijen als een van de schakels om mensen te activeren, te laten participeren en waar mogelijk door te stromen naar betaald werk. Na de zomer 2019 zullen wij de resultaten van deze inzet evalueren en bezien of aanpassing van het beleid gewenst is. De raad zal hierover worden geïnformeerd.

De evaluatie is in het voorjaar van 2020. Hierbij haken we met het "Scharnierpunt" in op het masterplan "Wijchen werkt" en van daaruit het deelproject "Klaar voor de start".

6.5.2 We starten een project rondom preventie en vroegsignalering van schulden.

We gaan een aantal projecten initiëren en initiatieven (verder) ontwikkelen. De belangrijkste zijn een op Wijchen afgestemde Vroeg erop af-methode, waarbij we in een zo vroeg mogelijk stadium huishoudens met een risico op financiële problemen in beeld brengen op basis van koppeling van data en daadwerkelijke signalen op huishoudens-niveau. We gaan outreachend hulp aanbieden en een aanpak ontwikkelen die minder vrijblijvend is. Verder willen wij samen met partners de financiële educatie en competenties van jongeren (8-18) verbeteren. Ook willen wij het project voor kwetsbare jongeren met schulden continueren.

Het project Vroegsignalering van Schulden is in februari 2019 gestart en is onlangs geëvalueerd. Aan de hand van meldingen van partners worden signalen over betalingsachterstanden gematched. Huishoudens die in de match vallen worden thuis bezocht en krijgen een hulpaanbod. De afgelopen periode heeft voor ons belangrijke ervaringen en kennis opgebracht die we in 2020 willen omzetten in een aanpassing van de werkwijze en invulling. Met ingang van 2021 wordt vroegsignalering waarschijnlijk een wettelijke plicht. In het kader van preventie van schulden zijn in 2019 tal van activiteiten opgestart.

6.5.3 We zetten voor vroegsignalering van huurschulden in op het sluiten van een convenant met woningcorporaties dan wel op het actualiseren van het bestaande convenant.

Samen met Talis gaan wij bekijken hoe wij in een zo vroeg mogelijk stadium huishoudens met een huurachterstand kunnen benaderen. We stemmen Interne werkprocessen op elkaar af. We intensiveren de samenwerking

Talis neemt deel aan het project vroegsignalering van schulden door maandelijks signalen van huurachterstanden aan te leveren in het matchingssysteem. De preventiemedewerker schuldhulpverlening neemt deel aan gesprekken

tussen de wijkcoaches van Talis, swt-medewerkers en schuldhulpverleners. Verder onderzoeken we de mogelijkheid van inhouding van vaste lasten op de uitkering voor inwoners met een hoog risico op financiële problemen.

met de wijkcoaches van Talis om vroegtijdig signalen op te pakken. De mogelijkheid van inhouding van vaste lasten op de uitkering is nog in onderzoek.

6.6 Kindregeling

6.6.1 We evalueren in 2018 het armoedebeleid. We nemen daarbij de mogelijkheid mee om de inkomensgrens voor de kindregeling op te trekken naar 120%.

Indien de raad daartoe besluit voeren we in 2019 aanpassingen door in de Kindregeling Wijchen. In 2020 evalueren we of de doorgevoerde wijzigingen de gewenste resultaten hebben opgeleverd. In 2019 evalueren we ook het gehele armoedebeleid. De integraliteit van onze werkwijze (o.a. samenwerking IDT, schuldhulpverlening) is een punt van aandacht.

In 2019 is de Kindregeling uitgevoerd voor een grotere doelgroep: ouders met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Daarnaast is er een campagne gevoerd via sociale media om het gebruik van de Kindregeling te verbeteren. In mei hebben we een bijeenkomst georganiseerd met onze maatschappelijke partners over het armoedebeleid in Wijchen. Daarnaast zijn er uit diverse bronnen gegevens bij elkaar gebracht om de evaluatie op te stellen. Door andere prioriteiten lukt het niet om deze evaluatie nog in het vierde kwartaal met de raad te bespreken. Wij moeten dit uitstellen tot in het eerste kwartaal van 2020.

6.7 Doelgroepenvervoer

6.7.1 We komen in de loop van 2018 met voorstellen om de kosten van doelgroepenvervoer terug te dringen.

Enerzijds worden er door de BVO DRAN operationele zaken opgepakt binnen de huidige (beleids)kaders en contracten. Daarnaast gaan wij als gemeente afzonderlijk en in regioverband beleidsaanpassingen doorvoeren. In het voorjaar 2019 worden binnen de regio Arnhem-Nijmegen besluiten genomen over de verdere samenwerking in het kader van het doelgroepenvervoer. In 2018 is al een kilometerplafond van 2000 km per jaar ingevoerd. Vanaf augustus 2018 kunnen Wmo-pashouders voor vervoer binnen Wijchen op werkdagen alleen nog gebruik maken van opStap. In 2019 wordt gezien of dit uitgebreid kan worden naar het weekend. Verdere aanpassingen zoals het bevorderen van het gebruik van Brengflex, Ov-training, verfijning kilometerplafond zijn in ontwikkeling.

We zien dat de uitbreiding van het vervoer door vrijwilligers van Opstap een positief effect heeft op de kosten van het Wmo-vervoer door AVAN. Uitbreiding naar het weekend is voorlopig niet haalbaar. Andere besparingsopties (verlaging kilometerbudget van 2000 km naar 1500 km per jaar) zijn per 1 januari 2020 ingevoerd. De tweede helft van 2019 zijn het vraagafhankelijk vervoer, het routevervoer en het callcenter van AVAN opnieuw aanbesteed. De nieuwe contracten gaan in per 1 augustus 2020. Vanaf dat moment wordt het leerlingenvervoer onder AVAN gebracht.

Begroot 2019

Verantwoording

6.8 Zorg dichtbij

6.8.1 We dragen zorg voor tussentijdse monitoring, evaluatie en goede verantwoording van de inzet van de middelen en de bereikte resultaten van het budget sociaal domein.

Doorontwikkeling van de toegang tot

We meten de cliënt ervaring een keer per jaar en

ondersteuning (SWT). Verder innovatie van het welzijn en zorgaanbod wat past bij de hoofddoelstellingen, preventiever en doelmatiger in de leefomgeving met zo veel mogelijk gebruik maken van de eigenkracht van de burger. Verder doorontwikkeling van de betrouwbaarheid en volledigheid van de monitor. Werken aan de doelstelling van vereenvoudiging en vermindering van de bureaucratie.

willen minimaal op hetzelfde getal of hoger uitkomen dan het voorgaande jaar. De gemeente Wijchen heeft alle contracten van Rndom Wijchen over genomen en is nu zelf weer aanzet bij het informeren van de raad. Dit doen we in vier informatiebijeenkomsten per jaar waarin we inhoudelijk en financieel de raad bij praten en schriftelijk informeren. Indien er tussen tijds bijzonderheden zijn informeren we de raad actief. Dit is nu bijvoorbeeld aan de orde i.v.m. de corona crisis. De gemeenteraad heeft een bezuinigingskader vastgesteld wat ook een onderdeel is van de informatie die we vier keer per jaar aan de raad voorleggen. Doelstelling is om binnen de gestelde budgetten uit te komen en daarbij de kwaliteit van zorg en dienstverlening op peil te houden. We ontwikkelen een nieuwe monitor vanuit bestaande systemen en hebben hierbij weer een aansluiting gezocht bij de regio. Ook het SWT valt weer onder directe aansturen van de gemeente met een nieuw aangestelde manager. Ook over de ontwikkelingen van het swt informeren we de raad in de vier bijeenkomsten. Doelstelling ligt hier op vermindering van maatwerk en versterking van eigenkracht van burgers en vergroten van preventie en inzet voorliggende voorzieningen. Als laatste zetten we in op vermindering van bureaucratie en verbetering van processen.

6.9 Oog voor preventie

6.9.1 We laten schuldhulpverleners deel uitmaken van het Sociaal Wijkteam.

Wij richten de blik op de toekomst en houden hiermee rekening met het toenemende belang van welzijn. De activiteiten voor 2019 zullen zich concentreren op zichtbaarheid, bereikbaarheid en vasthoudendheid. We nodigen mensen niet alleen meer uit, maar we gaan erop af. De schuldhulpverleners en de preventiemedewerker werken nauw samen met de professionals in het Sociaal Wijkteam. Dit doen ze door deel te nemen aan (afstemmings)overleggen en door bemensing van het financieel spreekuur (een laagdrempelige inloop in het Mozaïek waar inwoners met financiële vragen snel geholpen worden) te draaien in het Mozaïek. Eind 2018 wordt het financieel spreekuur geëvalueerd en vindt besluitvorming over uitbreiding naar Noorderlicht plaats.

Schuldhulpverleners en klantmanager hebben de eerste helft van 2019 per toerbeurt financieel spreekuur gehouden in het Mozaïek. Nadien is het spreekuur verplaatst naar het Huis der Gemeente. Schuldhulpverleners zijn twee dagdelen per week in het SWT om vragen van SWT medewerkers te beantwoorden. Professionals in het SWT zijn bekend gemaakt met preventie van schulden waaronder de signalering van schulden.

6.10 Aandacht voor mantelzorg

6.10.1 We ondersteunen mantelzorgers

Veel organisaties bieden in Wijchen mantelzorgondersteuning aan. MeerVoormekaar verbindt (als partner in Rondom Wijchen) op dit thema de diverse partners en initieert en faciliteert waar nodig. Zo wordt zowel in individueel als in groepsverband ondersteuning geboden die past bij de ondersteuningsvraag. Dit alles in nauw overleg met het Sociaal Wijkteam. Ook in 2019 kijken we samen met de partijen en inwoners of de mantelzorgondersteuning aansluit bij wat inwoners en professionals nodig hebben. Mantelzorgontvangers kunnen hun mantelzorger bedanken met een Mantelzorgwaardering (€ 150) die ze via het Sociaal Wijkteam kunnen aanvragen.

Ook in 2019 boden wij mantelzorgondersteuning aan individuen en in groepsverband. De eerste stap van de harmonisatie tussen Druten en Wijchen op het gebied van mantelzorgwaardering is gezet. In 2020 zetten we dit voort. We gaven meer dan 600 inwoners mantelzorgwaardering.

6.11 Minder eenzaamheid

6.11.1 We doen in 2019 voorstellen om de eenzaamheid in Wijchen terug te brengen.

In aansluiting op alle activiteiten die al plaatsvinden op dit thema (zoals de welzijnsbezoeken 75+) zal ook in 2019 MeerVoormekaar dit thema verder uitwerken, in samenwerking met partners in Wijchen. Hierbij vooral aandacht voor mensen die door eenzaamheid in een sociaal isolement dreigen te raken of zijn geraakt. Het beoogde resultaat is dat inwoners zich onderdeel blijven voelen van de samenleving en kunnen blijven meedoen.

De welzijnsbezoeken zijn voortgezet in 2019 en lopen conform afspraak. Deze vinden nu plaats in Wijchen-zuid, waarmee we aansluiten op de wensen van inwoners van Wijchen-zuid (Project Hart van Zuid).

6.12 Verward gedrag

6.12.1 We maken in 2018 een plan van aanpak voor personen met verward gedrag.

Wijchen sluit aan bij het regionaal programma 'Weer Thuis'. De GGD Gelderland-Zuid voert hiervoor een regionaal project uit. Op onderdelen is lokale uitwerking nodig waarvoor een lokale aanpak volgt. De aanpak van personen met verward gedrag heeft sterke samenhang met de decentralisatie van beschermd wonen. Beide thema's pakken we dan ook in samenhang met elkaar op.

We werken op dit moment samen met onze maatschappelijke partners aan een lokaal plan van aanpak.

6.13 Wijchen gezonder

Geen specifieke beleidsvoornemens.

6.14 Alert op misbruik

Geen specifieke beleidsvoornemens.

Wat kost het?

Taak veld	Financieel overzicht (x € 1.000)	Geactualiseerde Begroting 2019	Werkelijk 2019	Werkelijk 2018
Baten				
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	30	58	31
6.2	Wijkteams	1	9	10
6.3	Inkomensregelingen	10.327	10.287	10.705
6.4	Begeleide participatie	0	68	-16
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	-135
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	393	685	1.138
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	80	0	112
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0
	Totaal Baten	10.832	11.108	11.846
Lasten				
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.524	3.038	3.156
6.2	Wijkteams	1.325	1.715	1.414
6.3	Inkomensregelingen	14.104	13.718	13.601
6.4	Begeleide participatie	5.306	5.218	5.169
6.5	Arbeidsparticipatie	1.755	1.831	1.537
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.657	1.636	1.490
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	8.729	9.543	7.974
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	11.777	11.352	10.041
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	391	459	401
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	485	485	266
	Totaal Lasten	49.052	48.994	45.049
Gerealiseerd totaal van baten en lasten		-38.220	-37.886	-33.203
Mutatie bestemmingsreserves				
	Afs.R: Arbomaatregelen SCEC	9	9	9
	Afs.R: Kulturhus Bergharen	42	42	42
	Afs.R: MFA Huurlingsedam	11	11	11
	Afs.R: Verduurzaming mozaïk	23	23	23
	Afs.Res. Leefbaarheid Hernen Bergharen	0	0	0
	AR: Algemene Reserve	1.859	1.871	26
	BR: Algemene Reserve	0	0	0
	BR: Eenmalige middelen	-25	0	-18
	BR: Exploitatie BREED	0	0	0
	BR: Herstructureringsplan BREED	0	0	224
	BR: Implementatie Transitie WMO	15	57	21
	BR: Integratie en participatie statushouders	204	108	179
	BR: Pilot kwetsbare jongeren	0	0	14
	BR: Taakstelling HH middelen 2016	0	139	161
	BR: Wijchen21 informatievoorziening	0	75	0
	BR: WMO-Proof openbare gebouwen	0	0	21
	ER: 2D's WMO-JEUGD	-210	-250	0
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	379	-27	-51
	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	75	33	21
	ER: WWB I-deel	501	236	-318
	Inzet bestemmingsreserves	2.882	2.328	363
Gerealiseerd resultaat		-35.338	-35.558	-32.840
<i>Verschil rekening/begroting</i>			-220	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		
WMO oud: Nadeel op jongerenwerk, omdat de afbouw van de subsidie jongerenwerk nog niet is gerealiseerd in 2019. Vanaf 2020 is dit wel het geval.	0	-44
WMO oud: Conform voorgaande jaren treedt er op het budget ouderenorganisaties een nadeel op. Vanaf de begroting 2020 is dit budget structureel naar het gewenste niveau bijgesteld.	0	-17
WMO oud: geen subsidies verstrekt in het kader van buurtbemiddeling.	0	41
WMO oud: Het voordeel op dit taakveld bestaat uit onderuitputting op het budget van de WMO raad (€ 7k) en een deel van het budget jongerencentrum dat niet wordt ingezet (€ 15k).	0	22
WMO oud: Op het budget mantelzorg treedt een voordeel op. Vanaf de begroting 2020 is dit budget structureel naar beneden bijgesteld.	0	20
WMO oud: Op overige diverse budgetten treedt in totaal per saldo een voordeel op. Het gaat hier om de onderwerpen gehandicaptenbeleid, vrijwilligerswerk en ondersteuning accommodatiebesturen.	0	16
WMO oud: Er treedt in totaal een voordeel op van € 47k op de onderwerpen algemeen maatschappelijk werk (€ 27k), schoolmaatschappelijk werk (€ 10k) en sociaal cultureel werk (10k).	37	10
WMO oud: afwijkingen m.b.t. de WMO worden met de WMO reserve geëgaliseerd.	0	-85
Hogere doorbelaste kosten.	0	-22
Minder onderhoudskosten dan aangenomen in het onderhoudsplan 2019. Met name vanwege doorgeschoven werkzaamheden naar 2020. Daarnaast is Laantje 6 verkocht en zijn we in afwachting op besluitvorming toekomst Speelhoeve voordat we groot onderhoud uitvoeren.	0	388
Door de lagere onderhoudskosten is de onttrekking uit de reserve ook lager.	0	-388
Vrijval middelen WBDBO (weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag). Het noodzakelijke onderhoud is uitgevoerd, niet alle middelen waren benodigd.	0	9
Door minder uitgevoerde incidentele inspecties kinderopvang wordt op deze post een voordeel behaald.	0	21
Overige voordelen op het taakveld 6.1	0	8
Taakveld 6.2 Wijkteams		
2d's: Een nadeel op het Sociaal Wijk Team (SWT): Bij het budget huur SWT treedt een nadeel op van 55k, grotendeels veroorzaakt door het feit dat de contracten voor de aan derden door te belasten huur nog niet goed waren ingeregeld. Daarnaast is door Rondom Wijchen extra inzet (in totaal € 197k) gepleegd bij het SWT. Deels, voor een bedrag van € 85k, is hier geen dekking voor in de begroting 2019 van Wijchen. De kosten van de coördinatie van het SWT 2019 vallen € 44k hoger uit dan het begrote budget. Daarnaast treedt een voordeel op van € 11k op het softwarebudget.	0	-173
2d's: De factuur voor de coördinatie van het sociaal wijkteam 2018 (maatwerk GGD) bleek nog niet gefactureerd en opgenomen te zijn in de jaarrekening 2018 (zie ook 2e rapportage). Deze kosten landen daardoor nu in 2019.	0	-119
2d's Als dekking voor extra kosten coördinatie wordt het restant van de reserve Implementatie transitie WMO ingezet	0	42
WMO oud: Een voordeel op de indicatiestelling WMO.	0	15
WMO oud: afwijkingen m.b.t. de WMO worden met de WMO reserve geëgaliseerd.	0	-15
Hogere doorbelaste kosten.	0	-32

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen		
P-wet: Het verwachte gemiddeld aantal personen met een BUIG-uitkering ligt lager dan begroot, waardoor de kosten voor BUIG uitkeringen lager liggen. Hiertegenover staan hogere aantallen in de regeling IOAW.	0	235
P-wet: Het definitieve rijksbudget valt hoger uit dan begroot.	0	89
P-wet: De kosten voor het IBO liggen hoger dan opgenomen in de begroting.	0	-37
P-wet: Overige kosten bijstand.	0	-23
P-wet: Vanwege bovenstaande voordelen op de participatiewet is de inzet uit de reserve minder benodigd.	0	-264
Hogere doorbelaste kosten.	0	-122
Bijzondere bijstand: Verschillende regelingen voor cliënten die langdurig in de bijstand zitten kennen, t.o.v. 2018, een onverwachtse groei van het aantal gebruikers. Dit zou er op kunnen wijzen dat de armoede grimmiger wordt.	0	-41
Bijzondere bijstand: Bij het begroten van kosten collectieve ziektekostenverzekering is uitgegaan van het aantal huishoudens. Binnen een huishouden kunnen meerdere polissen zijn afgesloten, waardoor totale kosten hoger liggen dan begroot.	0	-35
Bijzondere bijstand: De begrote inzet van de eenmalige middelen zijn niet nodig gebleken, in verband met een overschot op Bijzondere Bijstand.	0	25
Bijzondere bijstand: incidenteel voordeel op individuele studietoelage. Deze post is bij de herijking bijzondere bijstand in ambtelijk/bestuurlijk overleg op hetzelfde niveau gehouden in afwachting van aangekondigd nieuw landelijk beleid door het Rijk.	0	49
Bijzondere bijstand: Bij de herijking van de begroting Bijzondere Bijstand valt voor 2019 geld vrij.	0	73
Bijzondere bijstand: er blijkt onverwachts een aanzienlijke afname te zijn op de grootste kostenposten voor incidentele bijzondere bijstand t.o.v. 2018. Aangezien er geen wijzigingen zijn in het beleid noch de uitvoering lijkt dit te wijzen op een afname in de armoede	0	150
Kindregeling: Vanaf 2019 is de doelgroep voor de kindregeling uitgebreid naar 120% van de bijstandsnorm. Op deze uitbreiding is geanticipeerd door eenmalig meer budget beschikbaar te stellen, welke maar ten dele nodig is gebleken.	0	17
Taakveld 6.4 Begeleide participatie		
Voordeel op de uitgaven WSW (Wet Sociale Werkvoorziening) vanwege extra rijksmiddelen in de meicirculaire en een te verwachte teruggaaf vanuit het Werkbedrijf.	0	161
Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie		
Hogere doorbelaste kosten en kleine overige verschillen binnen taakveld 6.5.	0	-9
MGR: De kosten voor basisdienstverlening Werk vallen hoger uit dan begroot. Dit komt onder meer door een neerwaartse bijstelling vanuit de decembercirculaire.	0	-106
MGR: De loonkostensubsidies liggen volgens de voorlopige jaarcijfers van de MGR hoger dan aangenomen in de begroting.	0	-77
MGR: De MGR neemt een voordeel op in haar jaarrekening voor het onderdeel Arbeidsmatige Dagbesteding (Op Weg naar Werk) conform melding in 2e en 3e rapportage van MGR.	0	21
Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		
WMO oud: Er treedt een incidenteel nadeel op binnen het budget hulpmiddelen.	0	-79
WMO oud: Er treedt een incidenteel nadeel op binnen het budget	0	-48

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
woonvoorzieningen.		
WMO oud: Er treedt een incidenteel voordeel op binnen het budget uitvoering WMO beleidsplan. Op dit budget komen de mutaties uit de circulaire in eerste instantie binnen en worden van hieruit toegewezen aan de WMO oud-budgetten. Dit deel valt vrij in 2019.	0	78
WMO oud: De via de meicirculaire 2019 beschikbaar gestelde middelen voor indexering van de budgetten WMO klassiek kunnen vrijvallen. Dit omdat deze budgetten al reëel zijn geraamd.	0	106
WMO oud: afwijkingen m.b.t. de WMO worden met de WMO reserve geëgaliseerd.	0	-57
Hogere doorbelaste kosten.	0	-36
Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		
2d's: Er is na de jaarafsluiting 2018 een bedrag over het jaar 2018 doorbelast. Het betreft hier uitvoeringskosten 2D's (inhuur en monitor). In 2018 heeft dit geleid tot een onderschrijding. Voor 2019 betekent dit nu extra kosten, waarmee geen rekening was gehouden in de begroting.	0	-193
2d's: Door de invoering van het abonnementstarief per 01-01-2019 vallen de inkomsten van de eigen bijdrage fors lager uit. Dit levert, ondanks compensatie door het rijk, voor 2019 een nadeel op van 96k. (Hiervan is 46k WMO HH en 50k WMO nieuw 2d's).	0	-50
2d's Vrijval stelpost WMO ter afdekking hogere uitgaven i.v.m. abonnementstarief.	0	84
2d's: Rondom Wijchen prognosticeert t.o.v. de ontvangen totaalsubsidie 2019 op het onderdeel WMO nieuw een aanvullend tekort van 75k.	0	-75
2d's: Er treedt binnen het bedrijfsvoeringsbudget mede door onvoorziene btw kosten op de DVO aan Rondom Wijchen een eenmalig nadeel op. Hier tegenover staat een voordeel op het budget voor contractering en monitoring.	0	-29
WMO oud: Er treedt een nadeel op binnen de uitgaven huishoudelijke hulp, wat wordt gewijd aan de aanzuigende werking van het lage abonnementstarief wat in 2019 is ingegaan. Daarnaast zijn er maatwerkvoorzieningen toegenomen na de afbouw HHT.	0	-100
WMO oud: Op het budget van de PGB's huishoudelijke hulp is een voordeel gerealiseerd.	0	93
WMO oud: Door de invoering van het abonnementstarief per 01-01-2019 vallen de inkomsten van de eigen bijdrage fors lager uit. Dit levert, ondanks compensatie door het rijk, voor 2019 een nadeel op van 96k. (Hiervan is 46k WMO HH en 50k WMO nieuw 2d's).	0	-46
WMO oud: In 2019 rekent de DRAN de jaren 2016-2017-2018 af, wat voor Wijchen leidt tot € 81k extra kosten in 2019. Een deel daarvan betreft Openbaar vervoer (buiten de WMO) en deel doelgroepenvervoer (binnen de WMO)	0	-57
WMO oud: afwijkingen m.b.t. de WMO worden met de WMO reserve geëgaliseerd.	0	110
In 2019 rekent de DRAN de jaren 2016-2017-2018 af, wat voor Wijchen leidt tot 81k extra kosten in 2019. Een deel daarvan betreft Openbaar vervoer (buiten de WMO) en deel doelgroepenvervoer (binnen de WMO)	0	-24
Er treedt een eenmalig voordeel op binnen het budget schuldhelpverlening.	0	47
De regeling HHT is geëindigd per 01 juni 2019. De totale uitputting in 2019 bedraagt € 131k. Dit wordt gedekt vanuit de bestemmingsreserve taakstelling HH- middelen 2016. De reserve vervalt per eind 2019. Restant van deze reserve ad € 9k valt tevens vrij.	0	9
Hogere doorbelaste kosten.	0	-41
Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		
2d's: Rondom Wijchen prognosticeert t.o.v. de ontvangen totaalsubsidie 2019 op het onderdeel Jeugd een aanvullend tekort.	0	-115

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (min is nadeel)	Structureel	Incidenteel
2d's: Voor een bedrag van 40k aan gelden voor zorginfrastructuur is niet besteed.	0	40
Deze 40k is conform raadsvoorstel gestort in de egalisatiereserve 2D`s WMO-JEUGD.		-40
2d's Een deel van het innovatiebudget 2019 is niet ingezet of herbestemd.	0	11
2d's: Op het Wijchense budget Jeugd en opvoedhulp treedt in 2019 een incidenteel voordeel op.	0	84
2d's: Op het Wijchense budget Jeugdbescherming en jeugdreclassering treedt als gevolg van een positieve eindafrekening 2018 een voordeel op van € 173k. Daarnaast treedt voor het jaar 2019 op dit onderdeel een voordeel op van € 175k.	0	348
Hogere doorbelaste kosten.	0	-24
Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+		
2d's: De definitieve bijdrage aan de GGD 2019 valt voor Wijchen na besluitvorming in het AB van de GGD in totaal € 53k hoger uit dan waar in zienswijze mee akkoord gegaan. Op taakveld 7.1 is het overige deel (€ 42k) van de overschrijding GGD opgenomen.	0	-11
De GGD heeft daarnaast in 2019 voor het onderdeel Veilig Thuis een begrotingswijziging ingediend. Voor Wijchen betekent dit voor 2019 een verhoogde bijdrage.	0	-51
WMO oud: kleine afwijkingen op de Geestelijke Gezondheid Zorg (GGZ)	0	-6
WMO oud: afwijkingen m.b.t. de WMO worden met de WMO reserve geëgaliseerd.	0	6
Taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18-		
Geen substantiële afwijkingen		
Overig		6
Totaal	37	-257
Totaal saldo	-220	

Relevante beleidsnota's

Nummer besluit	Beleidsnota
13 IZ 180	Beleidsnota "Kracht door verbinding", ontwikkelopgaven voor de transitie Jeugdzorg en AWBZ-taken
13 IZ 190	Transitiearrangement jeugd regio Nijmegen
14 AZ 003	Regionaal Werkbedrijf "sterke werkwoorden MGR"
14 IZ 035	Armoedebeleid
15 IZ 056	Langer zelfstandig wonen met dementie
15 IZ 075	Uitvoering Huishoudelijke Hulp Toelage
15 IZ 091	Taakstelling hulp bij het huishouden 2016
15 RZ 080	Uitgangspunten voor regionale aanbesteding doelgroepenvervoer
16 3947	Beleidsplan schuldhulpverlening 2016-2020
16 438	Vrijwilligerswerk en makelaarsfunctie
16 IZ 127	Wonen en zorg in de gemeente Wijchen
16 IZ 134	Beleidsplan Wmo-Jeugd-Gezondheid 2016-2019
16 IZ 139	Visie op werk en inkomen
17 5 3898	Invoering populatie gebonden bekostiging
18 3 8268	Beleid participatie en re-integratie
18 5 12162a	Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp
19 21058	Masterplan Wijchen Werkt en de businesscase "Klaar voor de start"
19 28327	Begroting GGD 2020
19 29828	Begroting MGR 2020
19 29486	Begroting BVO DRAN 2020

7 Volksgezondheid en milieu

Algemeen

Het Programma Volksgezondheid en milieu bestaat uit de volgende taakvelden:

7.1 Volksgezondheid; Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen, zoals de GGD, schoollogopedie en lokaal gezondheidsbeleid.

7.2 Riolering; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding.

7.3 Afval; Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval.

7.4 Milieubeheer; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu waaronder klimaatbeleid, waterbeleid, milieubeleid, MARN (Milieu en Afval Regio Nijmegen) en geluidsonderzoek.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging. Op dit moment heeft Wijchen hier geen financiële rol in.

Speerpunten

Coalitie
akkoord

Algemeen

7.1	Duurzaamheid: stimuleren en samenwerken

Speerpunten

7.1 Duurzaamheid: stimuleren en samenwerken

Wij willen verder werken aan een duurzame gemeente. Op dit punt hebben wij stevige ambities. Energieneutraal Wijchen 2040 en het in fases verminderen van het gebruik van aardgas zijn hierbij onze opgaven. Maar Wijchen is geen eiland. Dat betekent dat we gelijk op willen gaan met ontwikkelingen bij andere overheden, ontwikkelingen in onze samenleving en in de techniek. De opgave is aanzienlijk en de beschikbare middelen vragen om een slimme inzet. Wij moedigen daarom initiatieven aan en werken samen met anderen aan duurzaamheid. Die anderen zijn inwoners, maatschappelijke partners in de regio, het bedrijfsleven, de provincie en Rijkswaterstaat. Onze eigen gebouwen willen we met voorrang zo duurzaam en energiezuinig mogelijk maken.

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroot 2019

Verantwoording

7.1 Duurzaamheid: stimuleren en samenwerken

7.1.1 We maken van onze eerdere routekaart energieneutraal 2040 een concrete duurzaamheidsagenda voor de periode 2018-2022. En vragen de gemeenteraad deze agenda uiterlijk eind 2018 vast te stellen.

Een beslisnota is in 2018 aan de raad aangeboden, waarbij we inspelen op een toekomstige verbreding van de energietransitie naar andere grote maatschappelijke opgaven, zoals de circulaire economie, vitaal platteland of toekomstbestendig wonen (de duurzaamheidsagenda).

Het uitvoeringsprogramma duurzaamheid dat zoveel mogelijk is geharmoniseerd met de vastgestelde routekaart energieneutraal Druten 2040 zal begin 2020 worden aangeboden aan het college en de raad.

7.1.2 We maken in 2019 een plan voor het in fases tot 2040 verduurzamen van onze gemeentelijke gebouwen. De kosten moeten natuurlijk wel maatschappelijk acceptabel blijven.

De nota maatschappelijk vastgoed bieden we in 2019 aan de raad aan.

Het team Vastgoed heeft deze nota voorbereid, samen met een portefeuilleplan. Team milieu en team WOS hebben hun bijdrage geleverd door advisering. De nota wordt in Q1 2020 aangeboden aan de raad.

7.1.3 We willen de VANG-doelstellingen voor het verminderen van restafval halen. Dat kan alleen met draagvlak van onze inwoners. De grijze kliko voor restafval blijft voor onze inwoners bestaan.

Vaststellen van een nieuw afvalbeleidsplan en uitvoeringsprogramma om de Wijchense VANG doelstelling te halen.

Het nieuw afvalbeleidsplan is door de raad op hoofdlijnen vastgesteld. Het plan moet op onderdelen nog nader in 2020 worden uitgewerkt.

7.1.4 Bij nieuwe plannen dragen we er zorg voor dat elke nieuw te bouwen Wijchense woning zo energieneutraal mogelijk is.

Dit is inzet voor lokale prestatieafspraken 2019. De eis voor aardgasloze en energie

Uitvoering vindt plaats. De prestatieafspraken voor 2020 worden ter besluitvorming aangeboden.

neutrale nieuwbouw wordt opgenomen in de uitvraag aan projectontwikkelaars. Particulieren die zelf bouwen kunnen een duurzaamheidslening aanvragen.

7.1.5 We maken met acties en campagnes eigen huiseigenaren bewust van het belang én de noodzaak van duurzame huizen.

Loket duurzaam wonen plus continueren en een plan uitvoeren om de wijken en kernen in te gaan (zoals het organiseren van appeltaartgesprekken). We starten een pilot met o.a. de wijkbewoners om een met stakeholders geselecteerde wijk aardgasvrij te maken.

Eind 2019 is een start gemaakt met een gemeente brede inkoopactie van isolatiemaatregelen voor woningeigenaren. Hierbij worden het energieloket Loket Duurzaam Wonen + en lokale bedrijven ingeschakeld. Daarnaast is er een plan-aanpak ontwikkeld om samen met het Loket energiecoaches in te zetten en een ronde te maken in dorpen en kernen. Hart van Zuid is aangemeld als en opgenomen in het programma Wijk van de toekomst van provincie Gelderland gericht op het aardgasvrij maken van wijken.

7.1.6 We bekijken de mogelijkheid tot doorontwikkeling van de duurzaamheidslening als instrument om ook andere initiatieven aan te jagen, bijvoorbeeld het afkoppelen van gas, waarbij we rekening houden met wat er landelijk, regionaal en qua regelgeving en techniek op ons afkomt.

We continueren de regelingen voor de duurzaamheids- en stimuleringsleningen.

De duurzaamheidslening voor particulieren is in 2019 overgezet in de regeling 'toekomst bestendig wonen Gelderland' waarbij de regeling is uitgebreid met asbestsanering en de provincie 50% co financiert. De stimuleringslening blijft gehandhaafd.

7.1.7 We stellen samen met het bedrijfsleven plannen op waarmee zij hun bijdrage leveren aan de Wijchense duurzaamheidsopgaven.

We faciliteren bedrijvenvereniging Bijsterhuizen en de parkmanager bij het energieneutraal maken van Bijsterhuizen. We faciliteren energie coöperatie Leur bij het stimuleren van zonnepanelen op grote bedrijfsdaken.

Het college heeft op 11 april 2019 besloten tot een financiële bijdrage van 2 x € 5.000,- voor bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen Oost. Op elk terrein worden 10 bedrijven verleid tot het uitvoeren van energiescans. Eind 2019 is een start gemaakt met het opstellen van een plan van aanpak voor verduurzaming van bedrijven. In 2019 heeft energiecoöperatie Leur opdracht gekregen om op twee gemeentelijke gebouwen (Suikerberg en Achterom) zonnepanelen te leggen.

Wat kost het?

Taakveld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	2019	2019	2018
Baten				
7.1	Volksgezondheid	35	43	203
7.2	Riolering	3.999	4.187	4.070
7.3	Afval	4.723	4.016	4.225
7.4	Milieubeheer	56	79	63
	Totaal Baten	8.813	8.325	8.561
Lasten				
7.1	Volksgezondheid	1.530	1.557	1.652
7.2	Riolering	3.276	3.276	5.187
7.3	Afval	4.345	3.995	3.566
7.4	Milieubeheer	1.301	1.396	1.120
	Totaal Lasten	10.452	10.224	11.526
Gerealiseerd totaal van baten en lasten		-1.640	-1.899	-2.965
Mutatie bestemmingsreserves				
	Afs.R: Minicontainers afvalverwijdering	68	69	68
	BR: Digitaal Dossier JGZ (DD-JGZ)	0	0	40
	BR: Duurzaamheid	0	-92	61
	ER: Onderhoud Overige gebouwen	-11	0	8
	ER: Reserve afvalstoffenheffing	422	567	-57
	ER: Reserve Rioolheffing	0	-197	-171
	ER: Risicoreserve fiscale aangelegenheden	0	21	21
	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	0	14	41
	Inzet bestemmingsreserves	479	382	10
Gerealiseerd resultaat		-1.161	-1.517	-2.954
<i>Verschil rekening/begroting</i>			-356	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (mio is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 7.1 Volksgezondheid		
WMO oud: De definitieve bijdrage aan de GGD 2019 valt voor Wijchen na besluitvorming in het AB van de GGD in totaal 53k hoger uit dan waar in de zienswijze mee akkoord is gegaan. Op taakveld 6.81 is het overige deel (€ 11k) van de overschrijding GGD opgenomen.	0	-42
WMO oud: Bij de jaarrekening 2018 hadden we rekening gehouden met een negatiever resultaat GGD 2018, dan uiteindelijk is vastgesteld. Bijstorten reserve GGD n.a.v. besluitvorming over jaarrekening 2018, valt daarmee lager uit dan ingeschat.	0	28
WMO oud: Er treedt een eenmalig tekort op van 10k door de vervanging van AED's.	0	-10
WMO oud: overige afwijkingen op WMO budgetten zoals op schoollogopedie, prenatale zorg en subsidies gezondheidzorg algemeen.	0	10
WMO oud: afwijkingen m.b.t. de WMO worden met de WMO reserve geëgaliseerd.	0	14

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (mio is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 7.2 Riolering		
Er zijn een aantal oude pompen uit het drukrioleringsstelsel vervangen, dit wordt afgedekt uit de voorziening mechanische riolering.	0	-79
Er zijn een aantal oude pompen bij de gemalen vervangen, dit wordt afgedekt uit de voorziening gemalen riolering.	0	-15
Lagere kosten voor inspecties en keuringen.	0	15
Minder storingen en verstoppingen.	0	24
Minder kosten voor externe advisering en samenwerking.	0	32
Het geplande werk aan de hoofdriolen heeft niet plaatsgevonden.	0	84
De realisatie van de rioolopbrengsten 2019 zijn hoger uitvallen dan geraamd. Dit wordt verrekend met de reserve riool.	0	137
Hogere doorbelaste kosten.	0	-14
Overige geringe afwijkingen op de riolering.	0	3
Alle efficiëncyafwijkingen op het taakveld Riolering worden verrekend met de egaliseringsreserve of voorziening.	0	-197
Taakveld 7.3 Afval		
De vergoeding voor het gescheiden ingezamelde afval is op diverse stromen lager dan begroot, met name door het plastic +. De afrekening van 2018 viel fors tegen daarnaast hebben we ook over 2015 en 2016 een deel moeten terugbetalen. Ook de opbrengst van 2019 is lager dan begroot.	0	-384
Afwijking op de dienstverleningsovereenkomst DAR.	0	-21
We hebben meer minicontainers moeten kopen voor vervanging en uitbreiding.	0	-18
De opbrengsten uit de vaste afvalstoffenheffing zijn hoger dan geraamd, de variabele heffing is daarentegen lager.	0	13
De verwerkingskosten van het GFT zijn lager.	0	21
Overige afwijkingen taakveld afval.	0	33
Alle afwijkingen op het taakveld afval worden verrekend met de egaliseringsreserve voor zover hier voldoende middelen in zitten. Met deze onttrekking is de reserve leeg, m.u.v. de geormerkte gelden voor zwerfafval en afvalbeleid.	0	145
Taakveld 7.4 Milieubeheer		
ODRN: Vanwege economische groei is een kostenuitzetting van €154k gerealiseerd. Voor de bijdrage voor het aandeel in het tekort van de GR ODRN in 2019 draagt Wijchen daarnaast € 49k bij. Een deel van het tekort is al in de begroting 2020 verwerkt.	0	-203
Hogere doorbelaste kosten.	0	-32
Energy Efficiency Directive (EED) audit was in 2018 opgestart en in 2019 afgerond. Dit betreft een verplichte energie audit.	0	-21
EED audit t.l.v. reserve fiscale aangelegenheden in het kader van het project "meten is weten".	0	21
Voor milieubeleid, waterbeleid en milieucommunicatie is een bedrag van € 20k doorgeschoven naar 2020. Daarnaast is voor een groot aantal beleidsterreinen minder budget uitgegeven dan begroot in 2019, deze hebben we vrij laten vallen. Voor milieubeleid is dit is dit in totaal € 61k, voor waterbeleid € 23k en voor diverse kleinere onderdelen zoals Externe Veiligheid, Geluid en Bodem in totaal € 22k. Per saldo valt er € 106k vrij in de jaarrekening 2019.	0	106
Overig		-6
Totaal	0	-356
Totaal saldo	-356	

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
12 RZ 121	Verordening duurzaamheidsleningen
13 RZ 206	Klimaatbeleidsplan 2013-2016
15 RZ 063	Verlenging duurzaamheidsleningen
16 RZ 092	Nulmeting routekaart energieneutraal Wijchen 2040
17 1 3419	Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) omgevingsrecht gemeente Wijchen
17 2 1266	IBOR en rioolbeheer 2018-2022
17 3 11171	Verordening rioolheffing 2018
17 3 11171	Verordening reinigingsheffing 2018
17 6 498	Gemeentelijk rioleringsplan 2018-2022
18 1 1344	Wijziging verordening stimuleringsregeling duurzame maatregelen
18 2 13777	Initiatiefvoorstel K8W VVD WL beleid behalen landelijke afvaldoelstellingen
18 2 15830	Zomerinzameling GFT
18 1047	Strategische Waternota 2019-2028
18 1048	Milieubeleidsplan 2018-2021
19 30391	Begroting ODRN 2020
19 31001	Begroting Marn 2020
19 32035	Concept startnotitie Regionale Energie Strategie (RES)
19 30636	Toekomstbestendig wonen

8 Wonen en bouwen

Algemeen

Het Programma Wonen en bouwen bestaat uit de volgende taakvelden:

8.1 Ruimtelijke ordening; Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, zoals het bijstellen en actualiseren van bestemmingsplannen en de vergoedingen planschade.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen); Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitaties.

8.3 Wonen en bouwen; Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening, waaronder ook de bouwleges.

8.1	Gericht bouwen: behoefte en kwaliteit staan voorop
8.2	De juiste balans in het buitengebied
8.3	Wijchen nog mooier
8.4	Bouwleges
8.5	Omgevingswet

Speerpunten

8.1 Gericht bouwen: behoefte en kwaliteit staan voorop

Door veranderingen als meer kleine gezinnen en meer ouderen komt er steeds meer behoefte aan nieuwe woonvormen of aan een ander type woningen. Daarom willen we meer ruimte geven voor deze nieuwe vragen uit de samenleving en de woningvoorraad en bouwplannen hierop afstemmen. We richten ons bij het maken van bouwplannen op het herstructureren van bestaand bebouwd gebied. We vinden een goede doorstroming op de woningmarkt erg belangrijk en kiezen voor kwaliteit. Goed bouwen dus, en dat bereik je door in te spelen op de woonbehoefte van inwoners. Ook ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid zijn erg belangrijk. Ook leggen we de huidige uitgangspunten vast in beleid voor hoe hoog we mogen bouwen. Zodat de gemeenteraad hier een besluit over kan nemen. Wat ons betreft pakken we verder door met het bouwen in onze kernen. Natuurlijk doen we dat altijd in overleg met onze inwoners.

8.2 De juiste balans in het buitengebied

We koesteren ons mooie groene buitengebied. We willen nog eens goed kijken naar de regeling 'Rood voor Rood'. Met deze regeling mag in ruil voor de sloop van oude schuren en stallen een woning worden gebouwd. We willen de regeling zó aanpassen dat het bouwen van nieuwe woningen vaker in bestaand bebouwd gebied gebeurt. Vaak krijgen wij van mensen de vraag of we niet veel meer kunnen doen met ons fraaie buitengebied. Bijvoorbeeld door het toerisme in dat buitengebied nog meer te stimuleren. Een goede vraag, want nieuwe initiatieven kunnen op het toerisme een positieve invloed hebben. We onderzoeken daarom de mogelijkheden voor initiatieven in het buitengebied. Hierbij wegen we de belangen van de agrarische sector, de economie en het toerisme zorgvuldig af.

8.3 Wijchen nog mooier

Wij geven de komende vier jaar veel aandacht aan het nog aantrekkelijker maken van Wijchen. Omdat wij willen dat het ook in de toekomst heel fijn blijft om in Wijchen te wonen, te werken, boodschappen te doen, naar school te gaan en te ontspannen. Een belangrijk project in deze aanpak is het project Hart van Zuid, waarvan de onderzoeksfase is gestart. Wij willen geld investeren in dit project om de leefbaarheid te vergroten als andere betrokken partijen dit ook willen doen. Een ander project is het Kraanvogelgebied. We maken hiervoor een visie en een plan vóór 2020. Een derde project waar we volop mee verdergaan is het gebied tussen het Kasteel en het Wijchens Meer. Hierbij hoort ook de locatie van het oude gemeentekantoor.

8.4 Bouwleges

In 2019 ontvingen we de leges van een aantal lopende projecten. Geraamd werden bedragen voor de leges van de bouwgrondexploitaties van de Huurlingsedam Fase2, Tuin van Woezik, Maasakkers Balgoij, MOB-complex en nog een aantal kleinschalige initiatieven. In de primitieve begroting 2019 werd een bedrag opgenomen van € 725k. Op basis van de tweede rapportage is bij de Perspectiefnota de begroting bijgesteld naar € 896k. In totaal is in 2019 een bedrag van € 778k aan bouwleges ontvangen voor bouwgrondprojecten en reguliere bouwvergunningen. Uiteindelijk is dus in 2019 een bedrag van € 118k minder aan bouwleges ontvangen, dan verwacht bij de perspectiefnota. Door de stikstof problematiek, de Bibob onderzoeken en de hoge werkdruk hebben een aantal projecten vertraging opgeleverd. Zo zijn de leges van de projecten Tuin van Woezik en van het MOB-complex doorgeschoven naar 2020.

8.5 Omgevingswet

De stelselherziening van de Omgevingswet treedt, volgens planning van het Rijk, op 1 januari 2021 in werking. Vanaf dat moment moeten omgevingsvergunningen worden verleend op grond van de Omgevingswet. De wet en bijbehorende AMvB's bundelen nagenoeg alle wet- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving. De stelselherziening is gericht op een verlichting van de regeldruk, verbeterde samenwerking tussen de verschillende overheidslagen en ketenpartners, meer bestuurlijke afwegingsruimte, meer mogelijkheden voor (beleid)maatwerk en digitalisering van alle informatie, processen en documenten.

Daarnaast is het zo dat de integraliteit ervoor zorgt dat er thema's worden opgenomen in de Omgevingswet die voorheen niet nadrukkelijk deel uitmaakten van het beleid voor de fysieke leefomgeving. Het gaat dan om de toevoeging van de thema's gezondheid, veiligheid, duurzaamheid, energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie.

De hierboven genoemde voordelen zijn natuurlijk niet bij inwerkingtreding van de wet bereikt. De verwachting is dat de voordelen pas op de middellange termijn zichtbaar worden. Dat sluit goed aan bij de verwachte doorlooptijd van de implementatie van de Omgevingswet. In 2029 moet het eerste volledig omgevingsplan zijn vastgesteld.

In 2019 zijn veel voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. De totale kosten voor de invoering van de Omgevingswet worden de komende tijd uitgewerkt. In 2020 zijn deze totale kosten voor de invoering van de Omgevingswet inzichtelijk en wordt zo nodig een budget hiervoor aangevraagd bij de raad.

Wat hebben we ervoor gedaan

Begroet 2019

Verantwoording

8.1 Gericht bouwen: behoefte en kwaliteit staan voorop

8.1.1 We gaan onderzoeken wat er in het buitengebied mogelijk is om nieuwe initiatieven en ontwikkelingen verder te helpen. Daarbij maken we een goede afweging tussen verschillende belangen (toerisme, landbouw, economie en de natuur).

In Bergharen wordt op dit moment een CPO (collectief particulier opdrachtgeverschap) vereniging opgericht. Ook in Batenburg loopt een dergelijk initiatief. Daarnaast actualiseren we het beleidskader kleinschalige particuliere initiatieven voor de ronde van 1-3-2019.

Het krediet van € 50k is in de raad geaccordeerd voor beide CPO's. Het beleidskader KPI is geactualiseerd en biedt meer en duidelijker ruimte voor initiatieven.

8.2.1 In 2018 formaliseren wij de huidige uitgangspunten over hoogbouw in beleid.

Opstellen beleid over hoogbouw.

In verband met capaciteitsproblemen de daarmee benodigde prioriteitsstelling in de werkvoorraad is dit beleid nog niet opgesteld. Het opstellen van het beleid is hierdoor doorgeschoven naar 2020 ervan uitgaande dat we de vacatures kunnen invullen.

8.2 Gericht bouwen: behoefte en kwaliteit staan voorop

8.2.1 We kijken goed naar de regeling 'Rood voor Rood' zodat compensatie meer in bebouwd gebied gebeurt.

Actualiseren rood-voor-rood beleid.
Afstemming kleinschalige woningbouw initiatieven, d.w.z. samenbrengen sanering- en vereveningsopgaves.

In verband met capaciteitsproblemen de daarmee benodigde prioriteitsstelling in de werkvoorraad is dit beleid nog niet opgesteld. Het op stellen van het beleid is hierdoor doorgeschoven naar 2020 ervan uitgaande dat we de vacatures kunnen invullen.

8.3 Gericht bouwen: behoefte en kwaliteit staan voorop

8.3.1 We gaan volop verder met het project TKWM waaronder de locatie van het oude gemeentekantoor. Kwaliteit en zorgvuldigheid staan voorop.

Op dit moment stelt de raad de kaders en ambities vast voor de verdere ontwikkeling van het gebied TKWM. In 2019 starten we de procedures om de beste partij met het beste plan te selecteren binnen de door de raad gestelde kaders.

Kaders zijn door de raad vastgesteld. Selectiefase is in volle gang, in mei is door geselecteerd naar drie consortia. Vervolgens is eind oktober het bestemmingsplan in de raad vastgesteld.

8.3.2 We investeren in Hart van Zuid om de leefbaarheid te vergroten als ook de andere partners financieel bijdragen.

In 2019 bieden we de raad een nota aan ten aanzien van besluitvorming over de toekomst van Hart van Zuid.

De raad heeft op 26 september 2019 ingestemd met een routekaart 'Toekomst Hart van Zuid', voor de integrale wijkaanpak om Wijchen Zuid toekomstbestendig te maken. Binnen dezelfde beslisnota is besloten de bijbehorende aanvraag voor uitvoeringsbudget af te wegen als nieuw beleid in de begroting (raadsbehandeling 7 november

2019). Voor de gebiedsontwikkeling van het voorzieningenhart heeft de raad op 26 september 2019 besloten een aanvullend werkkrediet te verlenen voor een verdiepingsslag van een haalbaarheidsonderzoek met Talis en F. Hazenberg Vastgoed (eigenaar Winkelcentrum).

8.3.3 We realiseren een visie en een plan voor het Kraanvogelgebied vóór 2020.

In 2019 maken we een plan voor het kraanvogelgebied.

Vorbereiding voor visie is gestart en gaat begin 2020 nog naar de raad toe.

Wat kost het?

Taak veld	Financieel overzicht	Geactualiseerde Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	(x € 1.000)	2019	2019	2018
Baten				
8.1	Ruimtelijke ordening	35	38	21
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	524	1.011	2.356
8.3	Wonen en bouwen	1.015	857	965
	Totaal Baten	1.574	1.906	3.343
Lasten				
8.1	Ruimtelijke ordening	441	427	471
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	715	1.002	1.913
8.3	Wonen en bouwen	1.491	1.505	1.481
	Totaal Lasten	2.646	2.933	3.864
Gerealiseerd totaal van baten en lasten		-1.072	-1.028	-522
Mutatie bestemmingsreserves				
	BR: Eenmalige middelen	0	27	36
	BR: Versnelling woningbouw	0	-69	0
	ER: Actualiseren bestemmingsplannen	0	0	14
	ER: Luchtfoto's	45	45	0
	Inzet bestemmingsreserves	45	3	50
Gerealiseerd resultaat		-1.027	-1.025	-472
<i>Verschil rekening/begroting</i>			3	

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (mio is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening		
Hogere doorbelaste kosten.	0	-32
Er zijn meer aanvragen voor het wijzigen van bestemmingsplannen ontvangen dan verwacht, hierdoor hebben we € 3k meer aan leges ontvangen. Voor externe adviezen is een bedrag geraamd van € 20k, in werkelijkheid is maar € 1k uitgegeven, een voordeel van € 19k.	0	22
Van de in de Perspectiefnota 2019 geraamde planschades is één planschade niet doorgestaan, hierdoor is € 27k niet uitgegeven.	0	27
Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		
Hogere doorbelaste kosten.	0	-12
De projecten MOB-complex en Hoge Rot Fase 2 sluiten we af in 2019. Het MOB-complex sluiten we af met een positief saldo van € 15k en Hoge Rot Fase 2 met een positief saldo van € 16k.	0	31
De verlieslatende voorziening voor de bouwgrondexploitatie Tuin van Woezik is verlaagd van € 459k naar € 406k en de verlieslatende voorziening voor de bouwgrondexploitatie van Huurlingsedam van € 760k naar € 724k.	0	89
Voor het project Balgoij is in 2021 bij afsluiting een winst geraamd van € 111k. In het kader van het Percentage of Completion methode (POC) moet volgens het BBV tussentijds winst worden genomen o.b.v. de voortgang van het project. Dit deel bedraagt voor 2019 € 93k.	0	93

Toelichting verschil baten en lasten rekening/begroting (mio is nadeel)	Structureel	Incidenteel
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen		
De leges uit bouwvergunningen vallen aanzienlijk lager uit, omdat een aantal voor 2019 geraamde projecten vertraging hebben opgelopen, ten gevolge van pfas, stikstof, Bibob en hoge werkdruk (o.a. vanwege de omgevingswet een tekort aan capaciteit).	0	-118
Hogere doorbelaste kosten.	0	-104
Leegstandsbeheer gemeentekantoor. De periode is langer dan aangenomen bij de aanvraag van het overbruggingsbudget.	0	-27
De kosten voor volkshuisvesting vallen iets hoger uit door een extra uitgevoerd woningmarktonderzoek voor de Regio Arnhem Nijmegen.	0	-4
Externe kosten voor het maken van luchtfoto's zijn lager.	0	5
Het budget voor de vervanging van de apparatuur vastgoedinformatievoorziening is in 2019 niet ingezet.	10	4
De budgetfinanciering van de kadastrale kaart en registratie levert een voordeel op.	11	5
Overig		3
Totaal	21	-18
Totaal saldo	3	

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
13 RZ 148	Centrumvisie
15 AZ 143	Verordening startersleningen
16 1 1701	Herijking visie Oostflank, westflank, centrum
16 2192	Grondnota en grondexploitatiebeleid
17 1 1086	Woonvisie "Thuis in Wijchen" 2025
18 22278	Legesverordening 2019
18 22278	Verordening precariobelasting 2019
18 22278	Verordening marktgelden 2019
19 20498	Grondprijzenbrief 2019 Wijchen
19 25085	Vaststelling Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren (AVOI)
19 30763	Begroting Bijsterhuizen 2020

Beleidsindicatoren

Conform BBV richtlijnen presenteren we hier naast de lokaal vastgestelde beleidsindicatoren, de voor iedere gemeente verplichte beleidsindicatoren. De aanduiding n.n.b. geeft aan "nog niet bekend", hiervan zijn de realisatiecijfers over 2019 nog niet binnen.

Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Begroot 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5,6	5,6	5.6
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,3	5,3	5.2
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	531	548	472
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	3%	14%	4%
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	12%	10%	10%
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	80	71*	58
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	1,0	0,7*	0.7
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,5	2,4*	2.9
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2,2	1,5*	2.2
1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	4,0	4,2*	4.5
3. Economie	Funciemenging	%	50	50	49
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	135	138	113
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2,0	1,5*	2,0
4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	15,0	18*	15,8
4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,0%	1,6%	1.3%
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters	%	45%	47%**	47%
6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	650	697	556
6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	0,6%	1%	0,6%

Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Begroot 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	3,8%	5%	38,%
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	68,5%	68,9%	68,2%
6. Sociaal domein	Achterstandsleerlingen	% 4 t/m 12 jarigen	3,8%	5%	5,1%
6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1,2%	2%	1,2%
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	180	270	279
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15 – 64 jaar	30	42	35
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	10,4%	9,8%	8.4%
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1%	0,9%	0,7%
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,2%	0,2%**	0,2%
6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	590	630	600
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	105	114*	121
7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	4%	7,5%*	4.4%
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	225	247	233
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	5	1,7	1.3
8. Vhrosv	Demografische druk	%	75,5%	75%	75%
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	637	637	637
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	670	667	670

*Betreft cijfers 2018 **Betreft cijfers ouder dan 2018

Paragrafen

1. Overhead, Algemene Dekkingsmiddelen en overige baten en lasten
2. Duurzaamheid
3. Lokale heffingen
4. Weerstandsvermogen
5. Onderhoud Kapitaalgoederen
6. Financiering
7. Bedrijfsvoering
8. Verbonden Partijen
9. Grondbeleid

Paragraaf 1: Overhead, Algemene dekkingsmiddelen en overige baten en lasten

Inleiding

In deze paragraaf worden de kosten voor Overhead, de algemene dekkingsmiddelen en onvoorziene kosten nader toegelicht.

Overzicht Overhead

De kosten overhead hebben betrekking op het deel van het personeel dat zich niet rechtstreeks bezighoudt met de producten, maar dat ondersteunend is in het proces. Ook personeel gerelateerde kosten als opleidingen en BHV. Daarnaast worden hier de kosten voor huisvesting en ICT verantwoord. Per 2018 is de werkorganisatie Druten Wijchen in werking getreden. Hierin is de overhead grotendeels primair ondergebracht. Wat binnen overhead achter is gebleven in Wijchen zijn de kosten voor de gemeentesecretaris en frictiekosten personeel en een deel van de huisvestingskosten.

Tabel 1: Weergave van taakveld Overhead (x € 1.000)

Overhead	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Personeel(s gerelateerd)	690	759	487
ICT	0	0	0
Huisvesting	0	0	28
Bijdrage GR Werkorganisatie Druten- Wijchen*	9.291	9.055	9.358
Totaal Overhead (taakveld 0.4)	9.981	9.814	-9.873

*Dit betreft alleen de kosten voor overhead binnen de totale bijdrage aan de WDW.

Overzicht vrij besteedbare dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen betreft met name de OZB en de uitkeringen uit het Gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht of de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De (wettelijk) niet vrij besteedbare heffingen evenals de specifieke uitkeringen worden in de programma's, waarvan ze voor een deel de kosten dekken, verantwoord onder de baten.

• 0.5 Treasury

Het taakveld Treasury is in tabel 2 gesplitst in het financieringsresultaat en dividend. Het financieringsresultaat betreft het renteresultaat op aangetrokken en uitgezette leningen, zie paragraaf 6 voor de specificatie.

• 0.61/0.62/064 Lokale heffingen

In paragraaf 3 "Lokale heffingen" wordt nader ingegaan op het algemeen beleid van de lokale heffingen en de belastingcapaciteit van de gemeente Wijchen. De onderstaande lokale heffingen zijn daar opgenomen.

- Onroerend Zaak Belasting (OZB)*,
- Toeristenbelasting*,
- Hondenbelasting,
- Rioolrechten,
- Afvalstoffenheffing / reinigingsrechten,
- Reclamebelasting*
- Precariobelasting*

De met * gemarkeerde belastingen vrij besteedbaar.

• 0.7 Gemeentefonds (algemene uitkering)

De omvang van de inkomsten uit het Gemeentefonds zijn in de realisatie herleid uit de decembercirculaire 2019. Op begrotingsbasis is uitgegaan van de meicirculaire 2019.

- Onvoorzien

Er is, conform wettelijk voorschrift een bedrag opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Met het vaststellen van de begroting, bekrachtigt de raad het standpunt, dat tegenvallers binnen bestaande middelen worden opgevangen. In de vastgestelde financiële verordening 2016 (16 17) is onder artikel 4.3 opgenomen dat een structureel resultaat van tenminste 0,25% van de totale structurele lasten (met € 250k als ondergrens) begroot dient te worden. Dit bedrag dient als buffer voor onvoorziene kosten.

Tabel 2: Weergave van de dekkingsmiddelen (x € 1.000)

Taak veld	Dekkingsmiddelen	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
0.5	Treasury - Resultaat financieringen	1.092	1.161	1.405
0.5	Treasury - Dividend	93	78	214
0.61	OZB woningen	5.125	5.166	4.738
0.62	OZB niet-woningen	2.978	3.049	2.986
0.64	Belastingen overig	397	404	337
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	57.879	57.829	55.619
	Onvoorzien	0	0	0
	Totale algemene dekkingsmiddelen	67.563	67.686	65.299

Overzicht Overige baten / lasten

Binnen het taakveld 0.8 overige baten lasten worden de stelposten en bijzondere baten en lasten verantwoord.

Tabel 3: Weergave van het taakveld 0.8 (x € 1.000)

Taak veld	Dekkingsmiddelen	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
0.8	Overige baten en lasten	2.085	2.021	5.908

In 2019 is voor € 1,5 miljoen winstuitkering Bijsterhuizen ontvangen, wat één op één is doorgestort naar de algemene reserve. Daarnaast zijn gelden ontvangen voor het onderhoud Bijsterhuizen € 655k, waarvan € 150k gereserveerd wordt voor de toekomst. Ook is er een verkoopresultaat vastgoed gerealiseerd van € 582k en is op dit taakveld de afdekking van het incidenteel perspectief uit de algemene reserve onttrokken voor € 999k. Als laatste zijn doorbelaste kosten verantwoord voor € 65k.

Overzicht mutaties met reserves niet op programma's gepresenteerd

De inzet van reserves is specifiek benoemd bij de afzonderlijke programma's. Reserves die niet aan een programma te wijzen zijn, worden hier opgenomen.

Tabel 4: Weergave van het taakveld 0.10 (x € 1.000)

Taak veld	Dekkingsmiddelen	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
0.10	Mutaties met reserves	1.207	1.207	491

Naast de reserves gepresenteerd in de afzonderlijke programma's, heeft de onttrekking uit het rekeningresultaat 2018 op dit taakveld plaatsgevonden ter afdekking van de budgetoverhevelingen 2018-2019.

Overzicht Vennootschapsbelasting

Tabel 5: Weergave van het taakveld 0.9 (x € 1.000)

Taak veld	Dekkingsmiddelen	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0

Met ingang van 2016 zijn gemeenten vennootschap plichtig. Dit betekent dat over winstgevende onderdelen die door de fiscus als onderneming worden gezien, belasting dient te worden betaald. Op dit moment wordt het effect voor de gemeente Wijchen op nihil ingeschat.

Paragraaf 2: Duurzaamheid

De afgelopen jaren zijn we ons meer bewust van de noodzaak om zuinig te zijn op onze aarde. Wereldwijd ondervinden de mensen en de natuur de gevolgen van de klimaatverandering. Extreme perioden van hitte, droogte en wateroverlast komen steeds vaker voor. De urgentie om hier iets aan te doen is groot en neemt alleen maar toe. Daarnaast wordt steeds intensiever gebruik gemaakt van de beperkte ruimte, bijvoorbeeld voor wonen, verkeer en bedrijvigheid. Door deze ontwikkelingen kan de milieukwaliteit van de Wijchense leefomgeving onder druk komen te staan. Dit kan gevolgen hebben voor de gezondheid, het woongenot, ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden, natuurwaarden en recreatieve waarden.

Wind in de rug

Het gros van de landen van de wereld ondertekende in december 2015 het Klimaatakkoord in Parijs. Het Nederlandse 'Nationaal Klimaatakkoord' is op 10 juli 2018 gepresenteerd en een klimaatwet is onderweg. Het Interbestuurlijk Programma (IBP) tussen Rijk en decentrale overheden helpt ons met nadere afspraken over duurzaamheid. Op regionaal niveau moeten gemeenten een Regionale Energie Strategie opstellen. Deze ontwikkelingen geven ons de wind in de rug.

Wij merken ook dat de rol van de samenleving verandert. Steeds vaker nemen inwoners initiatieven om Wijchen te verduurzamen. De zorg voor de leefomgeving groeit naar een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid en samenleving. De initiatieven dragen vaak ook bij aan de leefbaarheid en sociale cohesie in wijken.

Energietransitie leeft in Wijchen

Duurzaamheid in het algemeen en de energietransitie in het bijzonder: deze thema's leven ook in Wijchen. Dat blijkt onder meer uit de discussie over windenergie in het buitengebied. Uit het feit dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners meedenken over duurzame projecten. U vindt ze verderop. En uit het feit dat er al veel loopt op dit gebied, zowel bij de gemeente zelf als bij andere organisaties. Voorbeelden zijn de duurzaamheidsleningen waar steeds meer Wijchenaren gebruik van maken. Een ander voorbeeld is de Energiecoöperatie Leur e.o. die lokale duurzame energieprojecten initieert.

Wij nemen verantwoordelijkheid

We lossen de mondiale problemen niet in ons eentje op. Maar we willen in Wijchen nadrukkelijk onze lokale verantwoordelijkheid nemen en ons aandeel leveren.

Willen we onze mooie gemeente verantwoord doorgeven aan volgende generaties, dan moeten we actie ondernemen. En dat willen we samendoen: overheid, inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen. De komende periode zetten we het (samen) werken aan een duurzaam Wijchen voort. Vooral op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie, circulariteit en afvalreductie willen we stappen zetten. Op deze manier dragen we nu en in de toekomst zorg voor een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving met voldoende milieukwaliteit voor inwoners, gebruikers en bezoekers.

Met de toenemende welvaart en discussie rond gaswinning is ook circulariteit (sluiten van stoffen_ en energiekringlopen, gebruiken van duurzame hernieuwbare bronnen) hoger op de politieke agenda komen te staan. Omdat fossiele brandstoffen en andere grondstoffen uit eindige bronnen uitgeput raken.

Duurzaamheid is een containerbegrip dat je op verschillende manieren kan uitleggen. In deze paragraaf gaan we in op wat duurzaamheid voor de gemeente Wijchen betekent en waar we in grote lijnen op inzetten. Aangezien duurzaamheid de programma's overstijgt brengen we op deze plek het totaal zo veel mogelijk in beeld.

1. **Energieneutraal Wijchen (energietransitie)**

Het gebruik van fossiele brandstoffen is een belangrijke oorzaak van klimaatverandering. In 2017-2018 is een Energietransitieplan Wijchen ontwikkeld, als vervolg op het eerdere Klimaatbeleidsplan Wijchen. De energietransitie (gericht op het voorkómen van klimaatverandering ofwel klimaatmitigatie) richt zich op energiebesparing en inzet van duurzame energie. Voor het onderdeel klimaatadaptatie (aanpassing leefomgeving aan klimaatverandering) wordt verwezen naar de Strategische waternota Wijchen. Het energietransitieplan wordt najaar 2018 ter vaststelling aangeboden aan de Raad.

Op het gebied van de energietransitie zijn op verschillende niveaus afspraken gemaakt:
Landelijk – IBP, nationaal klimaatakkoord en klimaatwet;
Regionaal – opstellen RES (Regionale Energie Strategie) medio 2019;
Lokaal – Coalitie akkoord 2040 energieneutraal , gelijk opgaand met ontwikkelingen in samenleving.

Wat doet Wijchen al?

- Duurzaamheidsleningen particulieren;
- Duurzaamheidsleningen sportverenigingen;
- Energieloket Duurzaam Wonen Plus;
- 17 Laadpalen elektrische voertuigen;
- Zonnepanelen Arcus;
- Aardgasloze en energieneutraal wijk Tuin van Woezik.

Wat gaan we doen?

In de komende jaren gaan we een aantal projecten oppakken, welke langs onderstaande sporen plaats vinden:

- Besparen van energie (Hoe kunnen we zorgen voor minder verbruik en minder verspilling van fossiele brandstoffen?)
- Aanpassen van het systeem (Welke aanpassingen zijn noodzakelijk in onze directe woon- en werkomgeving inclusief in onze vervoerssystemen om te verduurzamen en daarmee geen fossiele brandstoffen zoals aardgas of benzine te gebruiken?)
- Duurzaam opwekken (Hoe zetten we nieuwe brandstoffen zoals wind, warmte, zon en biomassa in om de energiedoelstellingen te halen?)

Aan onderstaande projecten wordt al gewerkt of worden opgestart:

1. Verduurzaming maatschappelijk vastgoed.
2. Plan van aanpak voor energiemaatregelen bij bedrijven.
3. Handhaving op energie bij bedrijven.
4. Warmtetransitie bedrijventerrein.
5. Duurzaam/Circulair inkopen binnen gemeentelijke organisatie.
6. Realisering aardgasvrije, energie neutrale en circulair gebouwde nieuwbouw.
7. Gemeentelijk warmteplan voor bestaande woningbouw.
8. Energiemaatregelen in Lokale Prestatie Afspraken.
9. Actieplan elektrisch vervoer.
10. Actieplan voor het nemen van energiemaatregelen door particuliere huiseigenaren (inclusief afkoppelen van aardgas).
11. Sportverenigingen verleiden tot het nemen van energiemaatregelen.
12. Acties en campagnes om huiseigenaren te stimuleren tot verduurzaming (bewustwording).
13. Grootschalige zonne-energie mogelijk maken.
14. Faciliteren windenergie binnen de Gedragscode Windenergie Wijchen.

15. Regionale Energie Strategie Arnhem-Nijmegen.
16. Van Afval naar grondstof

Wat hebben we in 2019 gerealiseerd:

1. Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

We kopen sinds 2018 groene stroom in voor alle gemeentelijke aansluitingen. Voor het 'vergroenen' van aardgas is in 2019 regionaal vastgelegd met Nederlandse groencertificaten te werken. In 2019 is de EED audit uitgesteld tot 2021. Verduurzaming van gemeentelijke gebouwen loopt al. De meeste gebouwen hebben al label A.

Er is gewerkt aan het aantrekken van een operationeel energie-coördinator die in 2020 in 4 gemeentelijke gebouwen het energieverbruik efficiënter en slimmer gaat maken.

Tot slot heeft Energiecoöperatie Leur opdracht gekregen om op Suikerberg en Achterom zonnepanelen te leggen.

2. Plan van aanpak voor energiemaatregelen bij bedrijven

Een opdracht voor het opstellen van een plan van aanpak, waarbij de wensen en inzichten van bedrijven en de bedrijvenvereniging nadrukkelijk worden meegenomen, is doorgeschoven naar 2020 omdat een regionaal project in de maak is. Er is vooruitlopend hierop budget beschikbaar gesteld aan bedrijvenvereniging Bijsterhuizen en Wijchen-Oost om 10 energiescans voor bedrijven beschikbaar te stellen, die allen zijn uitgevoerd. Intentie is om nog eens 10 scans te verstrekken.

3. Handhaving op energie bij bedrijven

Er zijn afspraken gemaakt met ODRN om in 2019 inspecties uit te voeren bij 50 bedrijven in relatie tot de informatie- en energiebesparingsplicht voor grootverbruikers die op 1 juli 2019 in werking is getreden. De inspecties zijn bijna allemaal uitgevoerd. We hebben co-financiering bij de provincie aangevraagd en gekregen.

4. Warmtetransitie bedrijventerrein

De warmtetransitie op bedrijventerreinen is gekoppeld aan het gemeente breed warmteplan dat in 2020 zal worden opgestart.

5. Duurzaam/Circulair inkopen binnen gemeentelijke organisatie

In 2019 is overleg geweest over de personele ruimte voor een centrale inkoper, die de duurzame inkoop vanuit de diverse sectoren gaat aansturen hetgeen moet resulteren in een aanstelling vóór medio 2020. Er is in 2019 gewerkt aan een meerjarenplan voor verduurzaming van het eigen wagenpark in regionaal verband; pas in 2020 valt hier resultaat te verwachten.

6. Realisering aardgasvrije, energie neutrale en circulair gebouwde nieuwbouw

In 2019 was er ook dialoog met ontwikkelaars en woningbouwcorporaties over aardgasloos bouwen. Aanvragen voor omgevingsvergunningen en bestemmingsplanwijzigingen worden getoetst op de eis van gasloos bouwen (en bij voorkeur energieneutraal). In een deelplan van Tuin van Woezik is aardgasloze nieuwbouw opgenomen en in de aanbesteding van Tussen Kasteel en Wijchens Meer staan alle 3 facetten (aardgasvrij-energieeneutraal-circulair) centraal in de randvoorwaarden.

7. Gemeentelijk warmteplan voor bestaande woningbouw

In 2019 is naast het project "Tussen Kasteel en Wijchens Meer" ook het project "Hart van Zuid" een pilotwijk voor aardgasvrij maken geworden en officieel opgenomen in het provinciaal programma "Wijk van de Toekomst", hetgeen ook subsidie heeft opgeleverd.

In 2019 zijn nog geen acties ondernomen voor een gemeentelijk warmteplan, dat uiterlijk 2021 moet worden vastgesteld. We starten het proces in het tweede kwartaal 2020 op.

8. Energiemaatregelen in Lokale Prestatie Afspraken

In 2018 en 2019 zijn er energiecoaches opgeleid, zowel door Talis als door ECL. In het najaar 2019 is samen met Talis, Loket Duurzaam Wonen Plus, Meer voor Mekaar en de energiecoaches gekeken naar een aanpak waarbij zij ingebed kunnen worden in een (wijk)aanpak die particulieren en huurders zal verleiden tot energiebesparing.

In 2019 is met woningcorporatie Talis gewerkt aan nieuwe prestatieafspraken 2020 die bestuurlijk zijn vastgesteld.

9. Actieplan elektrisch vervoer

De pilot met de 'gemeentelijke' deelauto is in voorjaar 2019 met één jaar verlengd. Momenteel zijn er 24 elektrische laadpunten in de openbare ruimte (excl. laadpalen in parkeergarages). In 2019 is nog geen plan ontwikkeld voor elektrisch vervoer (wordt momenteel opgepakt/offertes)

10. Actieplan voor het nemen van energiemaatregelen door particuliere huiseigenaren (inclusief afkoppelen van aardgas)

Tussen november 2018 en juni 2019 zijn er 90 leningen aangevraagd voor een totaalbedrag van € 650.000. In totaal zijn er sinds de invoering in 2012 381 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 2,8 miljoen. Op 29 juli 2019 zijn de duurzaamheidslening en de blijverslening vervangen door de brede en integrale Toekomstbestendig Wonen lening (TBW) met 50% cofinanciering van de provincie.

Van augustus tot december 2019 zijn meer dan 40 aanvragen voor een TBW-lening gedaan, ter grootte van in totaal € 360.000.

11. Sportverenigingen verleiden tot het nemen van energiemaatregelen

De lening voor sportvereniging loopt al vanaf 2015. In 2019 is 1 lening afgesloten met een sportvereniging. De teller staat nu op 3 verenigingen en € 160.000. We hebben de Groene Grasvelden ondersteund in verduurzamingsinitiatieven. Eind 2019 is in overleg met SV AWC (voetbal) een plan ontwikkeld om met een externe partij Green Boarding/Softs zonnepanelen en verdere energiemaatregelen te realiseren. SV AWC zal een aanvraag indienen voor een lening.

12. Acties en campagnes om huiseigenaren te stimuleren tot verduurzaming (bewustwording)

In juni 2019 hebben diverse bijeenkomsten plaatsgevonden ter verhoging van bewustzijn zoals een geslaagd duurzaamheidsevent in het centrum, een goedbezochte informatiebijeenkomst voor VvE's in Wijchen en Druten over isoleren van woningen en zonnepanelen en een 'energiecircuit' van Wind in Wijchen over grootschalige opwek van duurzame energie en de kansen voor burgers. Via het Loket Duurzaam Wonen +, Ons Groene Gezicht en in de Wegwijs worden particulieren op diverse manieren geïnformeerd over de mogelijkheden om te verduurzamen.

Eind 2019 hebben wij Winstuitjewoning in de arm genomen die begin 2020 een collectieve inkoopactie voor isolatiemaatregelen en zonnepanelen is gestart voor huiseigenaren in Wijchen. Dit in samenwerking met de gemeente en Loket

Duurzaam Wonen Plus. Samen met Winstuitjewoning hebben we een aanvraag gedaan voor subsidie van de Regeling Reductie Energiegebruik, groot €450.000 en deze is eind 2019 gehonoreerd. Dit houdt in dat huiseigenaren naast voordelen van een collectieve inkoop ook advies en subsidie krijgen voor kleine maatregelen in de woning zoals LED verlichting, tochtstrips of leidingisolatie.

13. Grootschalige zonne-energie mogelijk maken

De visie op zonne-energie, die door bureau Waalbrug met diverse stakeholders in 2019 is opgesteld, zal in de raad van februari 2020 ter vaststelling worden aangeboden. Er zijn diverse initiatieven aangehouden in afwachting van de vaststelling van de zonnevisie. Zonnepark Burgers bij Hernen (11 ha) is in 2019 begeleid naar de RO-procedure.

14. Faciliteren windenergie binnen de Gedragscode Windenergie Wijchen

Windpark Bijsterhuizen Wijchen (3 windmolens) heeft begin 2019 na verwerking van inspraakreacties groen licht gekregen en in 2019 is door Wind in Wijchen verder vormgegeven aan participatie en een precieze invulling en engineering van de locatie waarbij de Gedragscode Windenergie Wijchen wordt gehanteerd.

De evaluatie van de Gedragscode Windenergie Wijchen was in de zomer van 2019 in concept klaar maar zal pas in 2020 worden afgerond afhankelijk van de status van windpark Bijsterhuizen.

15. Regionale Energie Strategie Arnhem-Nijmegen

In 2019 hebben wij een bijdrage geleverd aan het opstellen van een Regionale Energiestrategie Arnhem Nijmegen. De startnotitie over de RES waarin onder andere is vastgelegd wat de randvoorwaarden zijn voor het regionale bod en de planning, is recent in de raad vastgesteld. Ook de ruimteateliërs waarin de ambities en projecten van gemeenten met elkaar worden vergeleken en tegen elkaar afgewogen, zijn in 2019 gestart en recent heeft een tweede atelier plaatsgevonden in Druten. Op 1 juni 2020 dient de regio een bod aan te bieden aan het Nationaal Programma RES.

In 2019 heeft 3 keer overleg plaatsgevonden tussen de wethouders duurzaamheid van Beuningen, Druten, Wijchen en West Maas en Waal over grootschalige projecten in wind en zon en de afstemming daarover. Afspraak is om dit overleg 4x per jaar te doen naast bilaterale en/of incidentele overleggen. Daarnaast zijn in 2019 3 regionale projecten geformuleerd die dit jaar worden uitgevoerd, het gaat om een enquête bewustwording Gebouwde Omgeving, verduurzaming bedrijventerreinen en duurzaam en circulair inkopen.

16. Van Afval naar grondstof

Gemeente Wijchen heeft het Grondstoffenakkoord ondertekend en deelt in de Circular Economy Award 2018 voor de regio Arnhem Nijmegen. De uitreiking van deze landelijke award vond in 2019 in onze regio plaats. In 2019 is door de raad besloten geen grote nieuwe maatregelen in het afvalbeleid op te nemen. Onderzoek en beleid voor het stimuleren van afval en grondstof ketens tussen bedrijven en inzet van gemeentelijke groenstromen voor biomassa wordt in 2020 in gang gezet.

2. Circulaire economie

Natuurlijke hulpbronnen zoals fossiele brandstoffen (energie) en grondstoffen zijn uitputbaar. Door recycling en hergebruik wordt onnodige uitputting van natuurlijke hulpbronnen zoveel mogelijk voorkomen. Inzet is het sluiten van kringlopen, waarbij restproducten of -energie opnieuw worden gebruikt. Met name bij inkoop en uitbesteding is het belangrijk om de herbruikbaarheid van een product of restproduct in overweging te

nemen. Daarnaast wordt met het Afvalbeleidsplan een bijdrage geleverd aan circulariteit door optimalisatie van de scheiding van herbruikbare afvalstoffen.

Op landelijk en regionaal niveau is afgesproken dat overheden regionale circulaire economie strategieën opstellen, zo mogelijk in combinatie of afstemming met de regionale energie- en klimaatstrategieën. Belangrijke uitgangspunt is dat de initiatieven kansrijk en opschaalbaar zijn en een gezamenlijke inspanning van regio en Rijk noodzakelijk is. Er worden met name afspraken gemaakt over het circulair aanbesteden van gemeentelijke gebouwen en infrastructuur.

Wat doen we al?

In 2018 is het nationaal grondstoffenakkoord medeondertekend door de gemeente Wijchen. Bedoeling hiervan is om 'circulair inkopen' op te nemen in het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Wat gaan we doen?

Met het aannemen van de motie "circulair inkopen door gemeente" heeft de Raad het College de opdracht gegeven en onderzoek te doen naar circulair inkopen en dit in te voeren wanneer dit redelijkerwijs mogelijk is. Bij een positieve uitkomst van het onderzoek wordt in een raadsnota aangegeven hoe circulair inkopen kan worden ingebed in het inkoopbeleid van de gemeente.

Ook in regionaal verband wordt hard gewerkt aan circulaire economie. Als regio gaan we meedoen aan de ABN AMRO CE Award, omdat het bedrijfsleven in de regio zeer actief is. Er liggen kansen op het gebied van bouwprojecten. Onderzocht wordt of we spoedig een pilot kunnen starten. Ook industriële restwarmte op Bijsterhuizen en Wijchen oost biedt op langer termijn kansen.

Wat hebben we in 2019 gerealiseerd:

- De CE Awards zijn in 2019 uitgereikt in de regio Arnhem Nijmegen, waar Wijchen onderdeel van uitmaakt. Hiermee is de regio en Wijchen in beeld gekomen als het aankomt op circulaire economie;
- In 2019 is de aanbesteding rond Tussen Kasteel en Wijchens Meer in gang gezet en in de uitvraag en eerste informatie van consortia zit circulair bouwen prominent ingebakken.
- Op regionaal niveau is een projectleider duurzaam/circulair aangesteld die o.a. de definitie binnen de regiogemeenten probeert te harmoniseren en gaat inventariseren of aanbestedingen de komende jaren zijn die we in gezamenlijkheid regionaal kunnen aanbesteden. Daarnaast heeft pfo duurzaamheid in december het startschot gegeven voor het circulair maken van de GWW (Grond Weg en Waterbouw) sector.
- Benutting van industriële restwarmte is globaal verkend en er lijkt weinig aanbod en vraag. Dit wordt verder verkend in de nog op te stellen Transitievisie Warmte.

3. Duurzaam waterbeheer (inclusief klimaatadaptatie)

Door klimaatverandering (wateroverlast, droogte) en bodemdaling zijn de leefomgeving en economie kwetsbaarder geworden voor water. Verder is door een intensiever ruimtegebruik de waterkwaliteit en waterafvoer onder druk komen te staan. Droge voeten en voldoende water van goede kwaliteit zijn een voorwaarde voor een prettige leefomgeving, (natte) natuurwaarden en waterrecreatie.

Om dit in de toekomst te waarborgen is een goede afstemming tussen ruimtelijke functies en watersysteem essentieel. Maar ook een klimaatbestendig beheer van de openbare ruimte (incl. voorzieningen) en een waterbewuste samenleving. Met het deltaprogramma Rivieren (buitendijks, hoogwaterveiligheid) en het deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie (binnendijks) heeft de rijksoverheid gemeenten, provincies en

waterschappen opgeroepen om in regionaal verband te komen tot een klimaatbestendige leefomgeving.

Wat doen we al?

Sinds 2004 werkt de gemeente Wijchen aan een strategisch duurzaam waterbeheer (strategische waternota 2004) in brede zin. Het gaat om het beheer van de riolering, oppervlaktewater en de openbare ruimte. Maar het gaat ook om waterbestendige ruimtelijke ontwikkelingen, natte natuur en het versterken van de belevingswaarde van water. Inmiddels is de Strategische waternota 2004 herijkt. Najaar 2018 bieden we de herijkte waternota aan de Raad aan.

Wat gaan we doen?

Uitvoering geven aan de Strategische waternota 2019-2028. Over de realisatie van de waternota wordt jaarlijks gerapporteerd. In de nota staan de volgende onderwerpen centraal:

- Klimaatbestendigheid: we willen anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering (droogte, wateroverlast, hitte) door de leefomgeving klimaatbestendig en water robuust in te richten. Met name bij het beheer van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen en bij ruimtelijke ontwikkelingen.
- Schoon en mooi water: we streven naar schoon en (ecologisch) gezond water als basis voor drinkwater, woonkwaliteit, natuur en recreatie. We beperken emissies van verontreinigingen en verbeteren zo mogelijk de waterkwaliteit. Ook versterken we de beleefbaarheid van water, door waterhuishoudkundige structuren herkenbaar en beleefbaar te maken.
- Burgerparticipatie: we moedigen de zelfwerkzaamheid van de samenleving aan en stimuleren het waterbewustzijn (particulier terrein).
- Deelname aan regioprocessen: We zoeken de regionale samenwerking op wanneer dit een schaalvoordeel oplevert of wanneer een opgave om een bovenlokale aanpak vraagt.

Wat hebben we in 2019 gerealiseerd:

We hebben uitvoering gegeven aan de Strategische waternota en het GRP.

- Klimaatadaptatie: de gemeente neemt deel aan het regioproces Klimaatadaptatie Rijk van Maas en Waal. Dit heeft maart 2019 geleid tot een Regionale adaptatiestrategie (RAS), waarmee het college heeft ingestemd en waarover de Raad is geïnformeerd (Z19/27979). Op 12 juni 2019 heeft de gemeente, tezamen met andere partners in de regio, het manifest ondertekend. Het manifest was de start van de verdere regionale uitwerking van RAS naar een Regionaal uitvoeringsprogramma (RUP, 2020).

Voor wat betreft wateroverlast en droogte waren de voor de gemeente relevante 'targets' uit de RAS al meegenomen in de Strategische waternota Wijchen (vastgesteld Raad 29 november 2018) en het Gemeentelijk Rioleringsplan (vastgesteld Raad 21 november 2017). Voor wat betreft hitte is dit nog niet het geval. Bekeken moet worden in hoeverre gemeentelijk beleid, bijvoorbeeld op het gebied van beheer en van welzijn, hierop moet worden aangepast.

- Inzicht en onderzoek: basis voor een doelmatige waterbestendige ruimtelijke inrichting is inzicht in kwetsbaarheden en opgaven. Het voor 2019 geplande Maaiveldonderzoek (GRP 2018-2022) is doorgeschoven naar 2020. Dit onderzoeken is een verdieping op de globale stresstest die in 2016-2017 in het kader van het regioproces Klimaatadaptatie Rijk van Maas en Waal heeft plaatsgevonden.
- Monitoringplan waterbeheer: najaar 2019 is de maatregel Opstellen monitoringplan waterbeheer in voorbereiding genomen. Bedoeling is om in 2020 te komen tot een monitoringplan (gegevens waterschap en gemeente) op basis waarvan het functioneren van het watersysteem en de noodzaak van maatregelen kan worden

geobjectiveerd. Aan de hand van dit monitoringplan (prestatie indicatoren) wordt vervolgens gerapporteerd over de effecten op de leefomgeving.

- Duurzaam waterbeheer:
 - In 2019 is in totaal 1,41 ha bestaand verhard oppervlak van de riolering afgekoppeld, waarvan:
 - 0,64 ha Heilige Stoel 53^e, 54^e, 56, 58^e, 60^e en 62^e straat
 - 0,51 ha parkeerterrein Dorsvlegel
 - 0,26 ha Loffertweg e.o.
 - Areaal natuurlijkvriendelijke (waterberging)oevers: in stedelijk gebied zijn in 2019 geen natuurvriendelijke oevers aangelegd.
- Structureel overleg met waterbeheerder: het maandelijks ambtelijk afstemmingsoverleg is ook in 2019 gecontinueerd. Een periodiek bestuurlijk overleg heeft niet plaatsgevonden en is voor 2020 gepland.
- Borging in plannen en besluiten: het waterbelang (incl. klimaatadaptatie) wordt standaard meegenomen bij ruimtelijke ontwikkelingen als onderdeel van de verplichte waterparagraaf en de watertoets van gemeenten en waterschap.
- Waterbewustzijn: is als thema opgenomen op de website Ons groene gezicht. Zie punt 4, Milieubeleid.
- Maasprojecten (hoogwaterveiligheid en gebiedsontwikkeling): de gemeente participeert bestuurlijk en ambtelijk in de regioprocessen Bedijkte Maas en Meanderende Maas. Op 28 november 2019 heeft de Raad ingestemd met het Voorkeursalternatief Meanderende Maas, waarvan de bakenbomenstrategie deel uitmaakt. Voor wat betreft de Bedijkte Maas moet het Voorkeursalternatief nog worden samengesteld. Aandachtspunt voor Wijchen-Heumen is het retentiegebied Overasselt.
- Hatertse vennengebied (antiverdrogingsmaatregelen): december 2019 heeft Staatsbosbeheer, zoals bestuurlijk afgesproken, de resultaten van 5 jaar monitoring gepresenteerd. Hieruit blijkt een oppervlaktewaterpeilstijging in het centrum van het vennengebied, een peildaling van de vennen aan de rand van het vennengebied, geen verandering in waterkwaliteit en een ontwikkeling van de beoogde heide. Staatsbosbeheer is vooralsnog niet voornemens om aanvullende maatregelen te nemen. Bij het waterschap 3 schadeclaims binnengekomen, waarvan 2 gehonoreerd.

4. Milieukwaliteit van de leefomgeving

De gemeente wil zorgvuldig omgaan met de leefomgeving van haar inwoners. En beoogt een veilige, gezonder en aantrekkelijke leefomgeving met voldoende milieukwaliteit en aanvaardbare risico's. Een omgeving waar bovendien verstandig wordt omgegaan met hulpbronnen en biodiversiteit. Het is bekend dat door intensiever ruimtegebruik, bijvoorbeeld door wonen, verkeer en bedrijvigheid, de milieudruk toeneemt. Ook de gemeentelijke bedrijfsvoering draagt bij aan de milieulast. De gemeente streeft naar behoud en zo mogelijk verbetering van de bestaande goede milieukwaliteit van de leefomgeving. En zoekt hierbij naar een goede balans tussen milieuwinst, economische voordelen en sociale verbeteringen. Zo mogelijk wordt ook de synergie tussen de verschillende milieuthema's benut, waarbij de aanpak van een milieuthema ook een positieve bijdrage levert aan een ander milieuthema. Niet onbelangrijk is de kracht van de samenleving, gezien de vele initiatieven en het enthousiasme van inwoners. Milieucommunicatie is daarom een belangrijke pijler binnen het milieubeleid.

Het milieubeleidsplan (parapluplan) geeft invulling aan de duurzaamheidsvisie om meer toekomstbestendig met de milieukwaliteit van de leefomgeving om te gaan. Deze duurzaamheidsgedachte maken we concreet in sectorale milieuplannen (bv. energie,

water, afval). Hiermee beschermen of verbeteren we de milieukwaliteit op onderdelen. Daarnaast is het milieubeleid richtinggevend voor ruimtelijke gebruiksmogelijkheden en uitvoeringsgerichte taken (bv. beheer).

Onlangs is het Milieubeleidsplan Wijchen 'Onderweg naar een duurzaam Wijchen' herijkt en daarmee aangepast aan nieuwe opgaven en ontwikkelingen. Het herijkte Milieubeleidsplan 2018-2021 bieden we in het najaar van 2018 aan de raad aan. De komende periode richt het milieubeleid zich vooral op klimaatverandering, circulariteit en burgerparticipatie. De vier belangrijkste thema op het gebied van milieu zijn:

- Energietransitie
- Klimaatadaptatie
- Milieubewustzijn & communicatie
- Afvalreductie en hergebruik

Wat doen we al?

Uitvoering geven aan het milieubeleidsplan. Het milieubeleidsplan is een parapluplan voor alle milieuthema's en geeft een duurzaamheidsvisie om meer toekomstbestendig met de milieukwaliteit van de leefomgeving om te gaan. Deze duurzaamheidsgedachte maken we concreet in sectorale milieuplannen (bv. energietransitieplan en waternota). Hiermee beschermen of verbeteren we de milieukwaliteit op onderdelen. Daarnaast is het milieubeleid richtinggevend voor ruimtelijke gebruiksmogelijkheden en uitvoeringsgerichte taken (bv. beheer).

Onlangs is het Milieubeleidsplan Wijchen 'Onderweg naar een duurzaam Wijchen' herijkt en daarmee aangepast aan nieuwe opgaven en ontwikkelingen. Het herijkte Milieubeleidsplan 2018-2021 bieden we in het najaar van 2018 aan de raad aan. De komende periode richt het milieubeleid zich vooral op klimaatverandering, circulariteit en burgerparticipatie. De vier speerpunten van het milieubeleid zijn: energietransitie, klimaatadaptatie, milieubewustzijn & communicatie en afvalreductie en hergebruik.

Wat gaan we doen?

Uitvoering geven aan het Milieubeleidsplan 2018-2021. Hierin staan de volgende onderwerpen centraal. Over de realisatie van het milieubeleidsplan wordt jaarlijks gerapporteerd.

- Milieukwaliteit leefomgeving: we willen de milieukwaliteit van de leefomgeving beschermen of verbeteren als onderlegger voor woonkwaliteit, natuurwaarden, recreatieve waarden en belevingswaarden. We willen komen tot een meer gebiedsgerichte aanpak van milieukwaliteit, waarbij de milieukwaliteit en gebiedskwaliteit elkaar versterken. Ook willen we meer aandacht besteden aan de maatschappelijke effecten (feitelijke milieukwaliteit) en de beleving van milieukwaliteit door de samenleving. We gaan een gebiedsgerichte visie opstellen en een monitoringplan voor milieueffecten.
- Milieubewustzijn: we willen de samenleving inspireren en handreikingen bieden om duurzaam (in brede zin) te wonen, werken en recreëren in Wijchen. Met de campagne en website 'Ons groene gezicht' bieden we de samenleving een platform om ideeën en informatie te delen. Maar ook op andere manieren willen we de milieucommunicatie intensiveren.

Wat hebben we in 2019 gerealiseerd:

We hebben uitvoering gegeven aan het Milieubeleidsplan.

- Milieucommunicatie: oktober 2018 is de campagne Ons groene gezicht (OGG) van start gegaan, met het doel om de samenleving te inspireren en verbinden. Oktober 2019 is de campagne geëvalueerd met onderstaand resultaat. November 2019 heeft de Raad besloten om voor 2020 geen middelen meer beschikbaar te stellen.

De specialpagina OGG in de Wegwijs is 7 keer verschenen. De website OGG, bedoeld als platform van de samenleving, werd gemiddeld door 310 personen/maand bezocht en dit aantal was stijgende. Zes inwoners hebben hun groene verhaal via de website gedeeld. De duurzaamheidsdagen (motie Inhaakkalender) zijn via de website OGG alsook Social media onder de aandacht gebracht.

- Maatregelen: de projecten 'Opstellen gebiedsgerichte visie op milieukwaliteit' en 'Opstellen monitoringsplan' zijn door andere prioriteiten in 2019 nog niet in voorbereiding genomen en worden doorgeschoven naar 2020.

5. Toekomstbestendig wonen

Sinds het einde van de crisis is de vraag naar woningen sterk toegenomen. Er zijn meer woningen nodig van goede kwaliteit, op de juiste locatie en passend bij de financiële mogelijkheden en wensen van bewoners. Daarom moeten we de komende periode extra aandacht besteden aan het vergroten en versnellen van de bouwproductie.

Naast het bijbouwen is het goed benutten en transformeren van de bestaande woningvoorraad belangrijk (doorstroming en meer flexibiliteit) en moet er aandacht zijn voor betalbaarheid en duurzaamheid. Ook de relatie met het blijven garanderen van de mobiliteit (weg en openbaar vervoer) is van groot belang. Hierbij moet oog zijn voor enkele specifieke aandachtsgroepen. Deze zijn (niet uitputtend) statushouders, studenten, ouderen, spoedzoekers en personen met verward gedrag (GGZ-problematiek). Er is er een grote beweging in de samenleving naar langer thuis wonen en extramuralisering. Deze vraagstukken markeren de veranderende vraag op de woningmarkt en de antwoorden die daarop nodig zijn. De relatie tussen de ontwikkelingen op de woningmarkt en de klimaat- en energietransitie is evident.

Wat doen we al?

Wijchen vergrijst. Het belang van langer zelfstandig wonen in de huidige woning (koop en huur) neemt toe. We stimuleren en faciliteren inwoners om zelf ruim op tijd aan de slag te gaan en de woning toekomstbestendig te houden of te maken. Het project Bewust wonen is daar een voorbeeld van; comfort en veiligheid staan hierbij voorop.

Soms is blijven wonen in de huidige woning niet mogelijk of wenselijk. Dit kan te maken hebben met de fysieke woning of de woonomgeving, die niet (meer) passend is bij de ondersteuningsvraag van de bewoner. We streven naar een diversiteit aan passende woningen en in diverse settingen. Hierbij is zorg geboden in de woonsetting of is dichtbij beschikbaar. We streven naar een goed op elkaar afgestemd aanbod van welzijn en zorg. Overige instrumenten die we al inzetten zijn:

- Inzetten op kwalitatieve woningbouwontwikkelingen, dus aansluitend aan de toekomstige woningbehoefte inzet op woningen geschikt voor bovenstaande doelgroepen;
- Blijverslening;
- Starterslening;
- Onderzoek naar mogelijkheden om aanbod jongerenhuisvesting te vergroten.

Wat gaan we doen?

- Onderzoek naar verzilverlening.

Wat hebben we in 2019 gerealiseerd:

Vergroten en versnellen bouwproductie

De noodzaak van het vergroten en versnellen van de bouwproductie blijkt ook uit de resultaten van het Woningmarktonderzoek dat in november 2019 is verschenen. Dit onderzoek geeft naast de kwantitatieve ook kwalitatieve kaders. Eind 2019 is uw raad hierover geïnformeerd. In 2020 wordt hier vervolg aan gegeven.

Toekomstbestendig Wonen lening

De provincie en de gemeente bieden inwoners de mogelijkheid om een aantrekkelijke lening af te sluiten voor het verbeteren van hun huis: de 'Toekomstbestendig Wonen Lening'. De maatregelen die voor deze regeling in aanmerking komen zijn: energie, levensloopbestendigheid, funderingsherstel of asbestsanering. Vertrekpunt voor de regeling is duurzaamheid, daarom moet de investering altijd gecombineerd worden met minimaal één energiebesparende of -opwekkende maatregel.

Starterslening

In 2019 hebben 14 inwoners van de gemeente Wijchen een aanvraag ingediend om gebruik te maken van de starterslening. De gemeente heeft al deze vragen toegekend. Dit heeft geresulteerd in 12 concrete aanvragen bij SVn. Er werd in 2019 voor € 472k aan leningen verstrekt.

Paragraaf 3: Lokale heffingen

Inleiding

In artikel 8 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten(BBV) is geregeld dat de paragraaf lokale heffingen een verplicht onderdeel is van de begroting. Deze paragraaf moet volgens artikel 10 van het BBV ten minste de volgende onderdelen bevatten:

- De geraamde inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven van de heffingen, die ten hoogste kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid.

We beschrijven allereerst de algemene kaders en beleidsuitgangspunten. Vervolgens gaan we in op de heffingen van leges. Daarbij besteden we aandacht aan de kostenopbouw en de kostendekkendheid. Daarnaast geven we aan welke belastingen we in Wijchen heffen. Per belastingsoort schetsen we de kaders en gaan we in op de tariefsopbouw en de grondslag voor de belastingheffing en de totaal begrote (netto-)opbrengst per belasting. We gaan ook in op ons kwijscheldingsbeleid. Tot slot van deze paragraaf nemen we voorbeeldaanslagen lokale heffingen op voor een meerpersoonshuishouden zonder honden, om zo een vergelijking te kunnen maken van de tariefontwikkelingen voor de individuele huishoudens.

Algemeen

De bevoegdheid tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting berust bij de raad. Een dergelijk besluit wordt genomen door het vaststellen, wijzigen of intrekken van een daartoe bestemde verordening. Het belastinggebied van een gemeente is begrensd. De Gemeentewet bepaalt limitatief welke belastingen een gemeente mag heffen. Daarnaast kan bij wet aan de gemeente de bevoegdheid worden toegekend om een bepaalde belasting te heffen. Een voorbeeld hiervan vormt de afvalstoffenheffing die zijn wettelijke grondslag vindt in de Wet Milieubeheer. Wijchen werkt samen met de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen en Berg- en Dal op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. Met een centrumgemeente-constructie in de zin van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) zijn de bevoegdheden op het gebied van de uitvoering overgedragen aan de gemeente Beuningen. Het Belastingkantoor Beuningen verricht zijn werkzaamheden onder de naam Munitax.

Welke belastingen en rechten worden in de gemeente Wijchen geheven?

De heffingsambtenaar legt belastingen dwingend op zonder dat daar een aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat.

Rechten worden geheven op basis van artikel 229 van de Gemeentewet en artikel 15:33 van de Wet milieubeheer. Tegenover deze heffingen staat wel een aanwijsbare tegenprestatie. Bovendien mag het totaal van de verwachte inkomsten uit rechten het totaal van de verwachte uitgaven niet overschrijden.

De gemeente Wijchen heft de onderstaande belastingen en rechten:

- leges (artikel 229 Gemeentewet);
- marktgelden (artikel 229 Gemeentewet);

- onroerende zaakbelastingen (artikel 220 tot en met artikel 220i Gemeentewet);
- toeristenbelasting (artikel 224 Gemeentewet);
- hondenbelasting (artikel 226 Gemeentewet);
- rioolheffing (artikel 228a Gemeentewet);
- brandweerrechten (artikel 229 Gemeentewet);
- reinigingsheffing (artikel 15:33 Wet milieubeheer);
- reclamebelasting (artikel 227 Gemeentewet);
- precariobelasting (artikel 228 Gemeentewet).

• Onroerende zaakbelastingen

De grondslag voor de onroerende zaakbelasting is de WOZ-waarde. De tarieven voor 2019 zijn:

Tabel 5: ontwikkeling van de tarieven OZB (inclusief correctie n.a.v. waardedaling)

Soort OZB	Tarief 2019 (% van de WOZ- waarde)	Gewenste opbrengst 2019 (netto x € 1.000)	Gerealiseerde opbrengst 2019 (netto x € 1.000)
Woning eigenaar	0,1187%	5.045	5.166
Niet-woning eigenaar	0,2188%	1.775	1.792
Niet-woning gebruiker	0,1703%	1.283	1.256
Totaal		8.103	8.214

De basis voor de meerjarenraming OZB is het jaar 2018. De opbrengsten OZB worden jaarlijks gecorrigeerd voor de verwachte prijscompensatie. We gaan daarbij uit van dezelfde percentages als die we in de kostenontwikkeling opnemen. In onderstaande tabel wordt de begroting 2019 afgezet tegen de realisatie. Zowel op woningen, als niet-woningen zijn de OZB opbrengsten hoger gebleken dan aangenomen in de begroting.

Tabel 6: ontwikkeling van de opbrengsten OZB

x € 1.000	index %	2019
Basis		7.815
Herijking basis		98
Bijgestelde Basis		7.913
Index 2019	2,40%	190
Totaal Begroting 2019		8.103
Realisatie 2019		8.214
Verschil		111

• Reinigingsheffingen

Reinigingsheffing

Wij hebben nog steeds het motto "de vervuiler betaalt" hoog in het vaandel en willen dit verder verankeren in 2019. De wereld van afvalverwerking is constant in beweging. Nu ervoor gekozen is om niet over te gaan naar omgekeerd inzamelen zullen we in 2018/2019 de mogelijkheden onderzoeken om te komen tot een aangepaste manier van inzamelen met als randvoorwaarden het behoud van de containers voor restafval en het behalen van de Wijchense VANG doelstellingen.

Deze begroting is samengesteld op basis van het bestaande beleid, dus een volledig jaar diftar. Met een uitrol van de pilot zomerinzameling GFT in de maanden juni, juli

en augustus. Daarnaast is rekening gehouden met (geschatte) indexeringen en tariefsverhogingen van onze leveranciers evenals de areaalwijzigingen, de forse verhoging van de belasting op het verbranden van restafval en de wijzigingen in het aanbiedgedrag van onze burgers.

De reinigingsheffingen zijn gebaseerd op 100% kostendekkendheid, waarbij de voor compensatie in aanmerking komende btw wordt meegerekend in het tarief conform artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet en artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De middelen die gegenereerd worden uit de reinigingsheffingen zijn derhalve niet vrij aanwendbaar maar dienen ter dekking van kosten voor afvalinzameling en verwerking.

Bij diftar bestaat de tariefstelling uit een variabel en een vast gedeelte. De hoogte van het variabele gedeelte wordt bepaald door het aantal aanbiedingen van de container voor restafval (of aantal inworpen in de verzamelcontainer) en de omvang van deze container. De inkomsten die de gemeente met het variabele tarief genereert, zijn ongeveer gelijk aan de inzamel- en verwerkingskosten van het restafval. Met het vaste tarief worden de algemene kosten van het taakveld afval, de kosten van de overige afvalstromen en de toe te rekenen kosten van andere taakvelden, zoals beschreven in deze paragraaf gedekt.

Het variabele tarief wordt bepaald door de variabele kosten (inzameling en verwerking restafval) te delen door het te verwachten aantal aanbiedingen. Er bestaan hierbij drie mogelijkheden: 240 liter container, 140 liter container en 50 liter zak (ondergrondse verzamelcontainer). Naar verhouding is bij elk van de drie mogelijkheden het tarief gelijk. D.w.z. per aanbieding betaald iemand met een 240 liter minicontainer ca. 1,7 (240 liter/140 liter) keer zoveel als iemand met een 140 liter minicontainer. Omdat o.a. appartementen niet beschikken over een GFT-container en de bewoners het afval niet kunnen scheiden is een correctie toegepast. De correctie is gebaseerd op de sorteerproef van het afval bij hoogbouw. In onderstaande tabel zijn de tarieven opgenomen.

Tabel 7: tariefstelling Reinigingsheffingen 2019 i.r.t. 2018

Jaartal	Minicontainer 240 liter		Minicontainer 140 liter		Afvalzak (50 liter)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Vast tarief	142	160	142	160	142	160
Variabel tarief	5,83	6,61	3,40	3,85	1,01	1,13
Woonzorgcomplex					48,48	54,24
Incidentele lastenverlichting	0	-24	0	-24	0	-24

Tabel 8: Grondslag tariefstelling (x€ 1000):

	Begroot 2019	Realisatie 2019
Taakveld 7.3 Afval: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	4.044	4.098
Taakveld 7.3 Afval: Directe inkomsten excl. BTW	-927	-574
Bruto kosten taakveld(en) vóór inzet reserves	3.117	3.524
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	-489	-636
Netto kosten taakveld(en)	2.628	2.889
Toe te rekenen kosten:		
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding afvalstoffenheffing	156	165
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Schoonhouden wegen 1/3 deel	104	99

van de integrale kosten		
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Zwerfafval 1/3 deel van de integrale kosten	32	29
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	80	85
Toe te rekenen BTW op de directe kosten en opbrengsten	646	646
Totale kosten	3.646	3.913
Opbrengst heffingen	3.646	3.730
Dekkingspercentage vóór inzet reserves	88,2%	
Dekkingspercentage na inzet reserves	100,0%	

- **Rioolheffing**

De opbrengst van de rioolheffing heeft als uitgangspunt 100% kostendekkend waarbij de voor compensatie in aanmerking komende btw wordt meegerekend in het tarief conform art. 28a derde lid Gemeentewet. De hoogte van de heffing is gebaseerd op de kosten voortvloeiend uit en gerelateerd aan het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). De rioolheffing wordt geheven ter dekking van de kosten van de riolering. De gemeente Wijchen heft rioolheffing van zowel de eigenaar als van de gebruiker van objecten die direct of indirect zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering. De heffingsmaatstaf is de WOZ-waarde.

Tabel 9: ontwikkeling van de tarieven rioolrecht

Soort Rioolheffing	Tarief 2018 (% van de WOZ-waarde)	Tarief 2019 (% van de WOZ-waarde)
Woning eigenaar	0,0480%	0,0450%
Woning gebruiker	0,0278%	0,0274%
Niet-woning eigenaar	0,0860%	0,0814%
Niet-woning gebruiker	0,0484%	0,0479%

Tabel 10 Kosten en opbrengsten rioolheffing (bedragen x € 1.000)

Soort rioolheffing	Kostentoedeling 2019 *		Heffings-opbrengst 2019 (netto)	
Woning eigenaar	€ 1.940	48,1%	€ 1.940	48,1%
Woning gebruiker	€ 1.126	27,9%	€ 1.126	27,9%
Niet-woning eigenaar	€ 623	15,4%	€ 623	15,4%
Niet-woning gebruiker	€ 348	8,6%	€ 348	8,6%
Totaal kosten in de heffing te betrekken	€ 4.037		€ 4.037	
Dekkingsgraad			100%	

* Inclusief toerekenbare btw-componenten en kwijtschelding.

De af te dekken kosten, inclusief toegerekende compensabele BTW bedragen € 4.037k. De gewenste opbrengst bedraagt € 4.037k, zodat de dekkingsgraad 100% is. Daarbinnen is ook rekening gehouden met een inschatting van oninbare heffing en verminderingen, die ook binnen het tarief afgedekt mag worden.

In de berekening van de kostenverdeling naar categorie is geen rekening gehouden met de eenmalige storting in de voorziening om toekomstige uitgaven te dekken. Deze storting maakt wel onderdeel uit van de kosten van het taakveld riolering en mag dus in de heffing worden betrokken. Om de heffing stabiel te houden is deze in de structurele verdeling niet meegenomen.

Onder de eigenaarsheffingen valt het zogenaamde rioolaansluitrecht, waarmee de kosten van de initiële aanleg, vervanging en groot onderhoud worden afgedekt. Met de gebruikersheffingen dekken we het rioolafvoerrecht waarmee de overige kosten gerelateerd aan ons rioleringsstelsel worden afgedekt. Gemengde kosten worden naar rato toegerekend.

Tabel 11: Grondslag tariefstelling x€ 1.000:

	Begroot 2019	Realisatie 2019
Taakveld 7.2 Riolering: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	3.325	3.275
Taakveld 7.2 Riolering: Directe inkomsten excl. BTW	-12	-64
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	1	198
Netto kosten taakveld(en)	3.314	3.409
Toe te rekenen kosten:		
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding rioolheffing	26	43
Taakveld 0.4 Overhead: Kosten inclusief (omslag-)rente	230	246
Toe te rekenen BTW op de directe kosten en opbrengsten	467	423
Totale kosten	4.037	4.121
Opbrengst heffingen	4.037	4.121
Dekkingspercentage	100%	

- Hondenbelasting**

Hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel en mag dus vrijelijk worden besteed. In de gemeente Wijchen worden de belastingopbrengsten echter aangewend ter voorkoming van hondenoverlast. De hondenbelasting in Wijchen is kostendekkend. Door een combinatie van verwachte mutaties in de kosten en het aantal honden hebben de tarieven zich als volgt ontwikkeld.

Tabel 12: ontwikkeling van de tarieven hondenbelasting

Aantal honden	2018 €	2019 €
Eerste hond	88,60	88,15
Tweede en volgende hond	162,80	162,00
Kennel	382,65	380,75

Hoewel de hoogte van de hondenbelasting in Wijchen niet wettelijk beperkt is door de gemaakte kosten, kiest Wijchen wel voor deze systematiek. Voor de bepaling van de hoogte van de hondenbelasting is de toerekening in tabel 13 toegelicht. De kosten die ten grondslag liggen aan de heffing zijn als volgt opgebouwd:

Tabel 13: Grondslag tariefstelling x€ 1000:

	Begroot 2019	Realisatie 2019
Taakveld 5.7 Openbaar groen en recreatie: Directe kosten Hup, inclusief (omslag)rente excl. BTW	211	207
Taakveld 0.64 Belastingen overig: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	49	46
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves *	-13	-14
Netto kosten taakveld(en)	247	239
Toe te rekenen kosten:		
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	101	106

Toe te rekenen BTW op de kosten	32	32
Totale kosten	380	379
Opbrengst heffingen	380	379
Dekkingspercentage (exclusief inzet taakveld 0.10)	97%	

- **Toeristenbelasting**

De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Heffing van toeristenbelasting geschiedt op basis van aangifte.

Tabel 14: ontwikkeling van de tarieven toeristenbelasting

	2019 onaferond	2019 afgerond	2020 onaferond	2020 afgerond
Tarief per overnachting	0,73	0,75	0,75	0,75
Tarief per overnachting op vaste standplaats	0,46	0,45	0,47	0,45

- **Reclamebelasting**

De reclamebelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Een gebruiker van een pand binnen een door de Raad vastgesteld gebied is deze belasting verschuldigd als hij een reclame-uiting op zijn pand voert. De reclamebelasting wordt geheven voor een drietal zones. Dit zijn: Wijchen Centrum, Bedrijventerrein Wijchen-Oost en Bedrijventerrein Bijsterhuizen. Het tarief voor Wijchen Centrum is een percentage van de WOZ-waarde van het pand. Voor de overige zones is ook de WOZ-waarde van het pand als grondslag gekozen, maar zijn de tarieven gestaffeld. De tarieven worden in overleg met de 3 stichtingen bepaald.

Tabel 15: ontwikkeling tarieven reclamebelasting Wijchen Centrum

	2018	2019
Minimum bedrag per WOZ-object	302,00	320,00
Drempelbedrag WOZ-waarde	132.000	136.000
Tarief per € 1.000 WOZ-waarde boven drempelbedrag	2,29	2,35
Maximumbedrag per WOZ-object	879,00	931,00

Tabel 16: ontwikkeling tarieven Bedrijventerrein Bijsterhuizen

WOZ-waarde van:	Tot	2018	2019
€ 0,00	€ 105.000,00	130,00	130,00
€ 105.001,00	€ 262.000,00	265,00	265,00
€ 262.001,00	€ 524.000,00	420,00	420,00
€ 524.001,00	€ 1.048.000,00	950,00	950,00
€ 1.048.001,00	€ 2.097.000,00	1.315,00	1.315,00
€ 2.097.001,00	€ 3.145.000,00	1.575,00	1.575,00
€ 3.145.001,00	€ 4.193.000,00	2.100,00	2.100,00
€ 4.193.001,00	€ 5.241.000,00	2.625,00	2.625,00
€ 5.241.001,00	€ 10.483.000,00	3.675,00	3.675,00
Meer dan € 10.483.000,00	-----	4.200,00	4.200,00

Tabel 17: ontwikkeling tarieven bedrijventerrein Wijchen-Oost

WOZ-waarde van:	Tot	2018	2019
€ 0,00	€ 105.000,00	130,00	135,00
€ 105.001,00	€ 210.000,00	180,00	185,00
€ 210.001,00	€ 315.000,00	260,00	265,00
€ 315.001,00	€ 524.000,00	415,00	425,00

€ 524.001,00	€ 787.000,00	570,00	585,00
€ 787.001,00	€ 1.049.000,00	725,00	745,00
€ 1.049.001,00	€ 1.572.000,00	930,00	955,00
€ 1.572.001,00	€ 2.097.000,00	1.240,00	1.275,00
€ 2.097.001,00	€ 3.146.000,00	1.555,00	1.590,00
Meer dan € 3.046.000,00	-----	1.925,00	1.975,00

- **Marktgelden**

De tarieven zijn verhoogd met een prijsindex van 2,40%, Dit is hetzelfde percentage als die we in de kostenontwikkeling hebben opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met de mate van kostendekkendheid van de marktgelden.

Tabel 18: marktgelden

Marktgelden x € 1,-	2018	2019
Vaste standplaatsen per strekkende meter per kwartaal	21,10	21,60
Vermeerdering luifel bij standplaats	2,10	2,15
Vermeerdering auto/cabine	9,60	9,80
Vermeerdering per marktdag voor promotiedoeleinden	3,70	3,80
Dag- en standwerkersplaatsen per marktdag	12,20	12,50
Elektriciteit per marktdag per aansluiting dag- en standwerkersplaats	3,70	3,80

- **Precariobelasting**

De precariobelasting wordt geheven van degene die, al dan niet met vergunning of na een melding, het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft of diens opvolger, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn. De tarieven zijn verhoogd met een prijsindex van 2,40%.

- **Leges**

In onderstaande tabel geven we per hoofdstuk van de legestabel de begrote kosten en opbrengsten weer. Hieruit blijkt dat er per titel geen overdekking bestaat op de leges.

In het overzicht zijn naast de directe kosten op de verschillende onderdelen de overheadkosten toegerekend op basis van een vaste opslag per fte. De personeelskosten zijn per taakveld begroot. Vervolgens is het aantal begrote uren per hoofdstuk de basis voor onderverdeling van personeel inclusief overhead naar de hoofdstukken. We streven naar 100% kostendekkend, maar zijn hierin beperkt door de gemaximeerde legestarieven vanuit het Rijk. Zie in de volgende tabel de mate van kostendekkendheid.

Tabel 19: Legestabel

Overzicht kosten en opbrengsten Leges per hoofdstuk		Kosten (x € 1.000)	Opbrengsten (x € 1.000)
Titel 1 Algemene dienstverlening		1.177	562
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	42	74
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	163	143
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	151	220
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen	68	47
Hoofdstuk 5	Verstrekingen uit het Kiezersregister	0	0
Hoofdstuk 6	Verstrekingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens	0	0
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken	0	0
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie	342	0
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	68	47
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	0	0

Overzicht kosten en opbrengsten Leges per hoofdstuk	Kosten (x € 1.000)	Opbrengsten (x € 1.000)
Hoofdstuk 11 Huisvestingswet	0	0
Hoofdstuk 12 Leegstandwet	122	0
Hoofdstuk 13 Gemeentegarantie	0	0
Hoofdstuk 14 Marktstandplaatsen	132	24
Hoofdstuk 15 Winkeltijdenwet	16	1
Hoofdstuk 16 Kansspelen	33	3
Hoofdstuk 17 Telecommunicatie	16	1
Hoofdstuk 18 Verkeer en vervoer	24	1
Hoofdstuk 19 Diversen		
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	1.069	800
Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen		
Hoofdstuk 2 Verzoek om vooroverleg / verzoek om intake	66	73
Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning - bouwvergunningen	497	544
Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning - welstandstoezicht	41	40
Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning - archeologie	12	0
Hoofdstuk 4 Verhoging	33	36
Hoofdstuk 5 Teruggaaf	33	36
Hoofdstuk 6 Intrekking omgevingsvergunning	33	36
Hoofdstuk 7 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	71	7
Hoofdstuk 8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	283	28
Hoofdstuk 9 Sloopmelding	0	0
Hoofdstuk 10 In deze titel niet genoemde beschikking	0	0
Titel 3 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	337	24
Hoofdstuk 1 Horeca	132	10
Hoofdstuk 2 Evenement of standplaats	132	10
Hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijf	0	0
Hoofdstuk 4 Splitsingsvergunning woonruimte	0	0
Hoofdstuk 5 Leefmilieuverordening	0	0
Hoofdstuk 6 Brandbeveiligingsverordening	0	0
Hoofdstuk 7 Kinderopvang	74	4
Hoofdstuk 8 Diversen	0	0
Hoofdstuk 9 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	0	0

Overzicht van de geraamde inkomsten.

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de begrote en gerealiseerde inkomsten gemeentelijke heffingen.

Tabel 20: Overzicht geraamde netto-inkomsten (x € 1.000)

	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Saldo
Onroerende zaakbelastingen	8.103	8.214	111
Toeristenbelasting	49	49	0
Hondenbelasting	380	379	-2
Rioolheffing	4.038	4.123	85
Leges bouwvergunningen	896	778	-118
Marktgeden	24	25	1
Reinigingsheffing	3.646	3.730	84
Precariobelasting	24	58	34
Reclamebelasting	346	407	61
Totale opbrengst	17.506	17.763	255

Woonlastenvergelijking

Tabel 21: Vergelijking met een aantal omliggende gemeenten (2019)

	Wijchen	Beuningen	Druten	Heumen	Nijmegen	Nederland
Gemeentelijke woonlasten						
Eenpersoonshuishouden 2019 (2020)	637 698	784	628	780	718	672
Meerpersoonshuishouden 2019 (2020)	667 728	794	687	844	737	740
Rangnummer Meerpersoonshuishouden (nr. 1 heeft de laagste lasten)	57	251	77	311	149	

Bron: COELO atlas van de lokale lasten 2019

De bruto woonlasten liggen landelijk gemiddeld op € 740 in 2019. Eenpersoonshuishoudens zijn gemiddeld € 68 goedkoper uit dan meerpersoonshuishoudens. Van alle gemeenten in Nederland staat Wijchen in 2019 op plaats 57 voor wat betreft de gemiddelde woonlasten per meerpersoonshuishouden (nummer 1 is de goedkoopste). Bij de berekening van de lokale lastendruk is rekening gehouden met de OZB, de rioolrechten en de afvalstoffenheffing. Het betreft de cijfers over 2019. Over 2020 zijn nog geen cijfers beschikbaar.

Kwijtscheldingsbeleid

De kwijtschelding van gemeentelijke belastingen heeft, in het kader van het armoedebat, de afgelopen jaren ruim aandacht gekregen. Sinds 1 januari 1995 is het gemeenten en waterschappen toegestaan om een ruimer kwijtscheldingsbeleid te voeren dan in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 is geregeld. Waar de rijksregeling uitgaat van een percentage van 90% van de bestaanskosten mogen gemeenten dit met ingang van 1 januari 1996 vaststellen op maximaal 95% en met ingang van 1 januari 1997 op maximaal 100%. De gemeente Wijchen hanteert deze maximale bijstandsnorm sinds 1998. In de gemeente Wijchen wordt in voorkomende gevallen alleen kwijtschelding verleend van aanslagen onroerendezaakbelasting afvalstoffenheffing (vastrecht) en de gebruikersheffing rioolrechten.

Steeds meer gemeenten maken gebruik van het Inlichtingenbureau om vast te stellen welke burgers in aanmerking komen voor kwijtschelding van gemeentebelastingen. Met de geautomatiseerde kwijtscheldingstoets ondersteunt het Inlichtingenbureau gemeenten en waterschappen bij het toetsen van zowel een eerste aanvraag voor kwijtschelding als

bij 'ambtshalve verlenging' van kwijtschelding. Dit gebeurt aan de hand van een door gemeenten en waterschappen opgestelde beslisboom, met instemming van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (Unie). In 2011 is aan alle kwijtscheldingsgerechtigden binnen de deelnemende gemeente voor het belastingjaar 2011 een brief verstuurd. Hierin zijn zij verzocht toestemming te geven aan de gemeenschappelijke regeling om vanaf 2012 het recht op kwijtschelding automatisch te toetsen via het inlichtingenbureau.

Met deze toets is eenvoudig vast te stellen of iemands inkomen en vermogen is veranderd ten opzichte van het voorgaande jaar. De burger hoeft dan dus niet zelf opnieuw kwijtschelding aan te vragen. Naast de vervolgaanvragen mogen sinds 2016 ook initiële aanvragen voor de toets worden aangeleverd. Dat bespaart de uitvoeringsinstantie én de aanvrager nog meer administratieve lasten.

Tevens bevatten de rapportages van het inlichtingenbureau sinds dit jaar extra detailinformatie wanneer er een belemmering voor kwijtschelding wordt gevonden. De burger hoeft hierdoor minder informatie aan te leveren, waardoor de dienstverlening verbetert.

Paragraaf 4: Weerstandsvermogen

Inleiding

In deze paragraaf besteden we aandacht aan het weerstandsvermogen van de gemeente Wijchen in relatie tot de risico's die zij loopt. De risico's kunnen specifiek benoemd zijn, maar ook algemeen van aard zijn.

Een financieel weerstandsvermogen is de buffer die ingezet kan worden als zich financiële tegenvallers voordoen. Het weerstandsvermogen relateren we daarom de risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Het minimaal gewenste weerstandsvermogen is mede afhankelijk van de grootte van de gemeente, de te onderkennen financiële risico's en het reserve- en voorzieningenbeleid.

We geven als eerste een samenvatting van ons weerstandsvermogen in relatie tot onze risico's. Hiertoe is het van belang de risico's van de gemeente Wijchen te onderkennen en deze (financieel) te wegen. Dit zetten we af tegen de omvang en ontwikkeling van de algemene reserves. Omdat de opbouw van de algemene reserve sterk samenhangt met ons meerjarenperspectief, is dit ook een onderwerp waar we in deze paragraaf aandacht aan besteden. Daarnaast besteden we aandacht aan de elementen die zijn betrokken in ons oordeel.

Samenvatting en conclusie

De in deze paragraaf beschreven risico's leiden tot een totaal maximaal financieel risico van € 59 miljoen, waarbij we, op basis van risico-inschatting komen tot een af te dekken risicobedrag van € 7,2 miljoen, bovenop de minimumomvang van € 1,7 miljoen.

De financiële impact van de beschreven risico's ten opzichte van de laatste update, de Begroting 2020, is gedaald i.v.m. de verlaagde risico inschatting op de garantstellingen woningbouw. Op basis van de informatie vanuit het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en vergelijk met overige gemeenten achten wij de reëel, ook in tijden van de corona crisis. Op deze crisis zelf hebben we wel een risico meegenomen, zowel in de bouwgrondexploitaties als algemeen.

Het saldo van de algemene reserve bedraagt € 11,3 miljoen ultimo 2019. Gezien de beschreven risico's en de nog steeds stagnerende opleving van de economie blijft een substantieel weerstandsvermogen noodzakelijk.

De huidige stand van de Algemene Reserve voorziet in de afdekking van het huidige risicoprofiel. Wel zien we dat met de voorgestelde winstbestemming, de marge klein wordt.

Reservepositie

De reservepositie is de belangrijkste buffer voor het opvangen van risico's die niet op andere wijzen zijn afgedekt, bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering.

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de reserves per einde boekjaar volgens de door de gemeenteraad vastgestelde jaarrekeningen en/of begrotingen.

Tabel 23: Bedragen x € 1.000

	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Algemene reserve inclusief Bouwgrondexploitatie	10.251	11.381	10.786
Bestemmingsreserves	28.790	33.602	34.087

De algemene reserve is bedoeld voor het financieel afdekken van de risico's. Daartoe stelt de raad de ondergrens van de algemene reserve vast. Een eventueel surplus kan worden ingezet voor het realiseren van grote projecten.

De bestemmingsreserves zijn afgezonderde bedragen voor specifieke doelen. Een aantal reserves is bedoeld ter afdekking van structurele lasten. Een aantal is voor incidentele projecten. Zolang er voor deze projecten nog geen onomkeerbare besluiten zijn

genomen, kan de raad deze reserves in principe nog anders in te zetten. Hij dient zich daarbij wel te realiseren dat daarmee ook het betreffende project (geheel of gedeeltelijk) niet meer kan worden gerealiseerd.

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de Begroting 2020 de ondergrens van de algemene reserve vastgesteld op € 11,3 miljoen, waarvan € 1,7 miljoen als minimale omvang. De matrix waarop deze ondergrens is gebaseerd hebben we nu geactualiseerd en is opgenomen onder het hoofdstuk risicomanagement van deze paragraaf.

Tabel 24: Bedragen x € 1.000

	Begroot 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Algemene reserve inclusief Bouwgrondexploitatie	10.251	11.381	10.786
Ondergrens risicoprofiel	11.553	8.898	11.507

Kengetallen

Conform voorschriften van de BBV worden met ingang van de begroting 2016 onderstaande kengetallen opgenomen in deze paragraaf. De kengetallen geven een beeld van de financiële positie van de gemeente Wijchen.

Tabel 25: Kengetallen gemeente Wijchen

Kengetallen:	Begroot 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
netto schuldquote	45%	17%	15%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	23%	-3%	-7%
solvabiliteitsratio	43%	42%	52%
structurele exploitatieruimte	1%	-3%	3%
grondexploitatie	1%	3%	-1%
belastingcapaciteit	88%	98%	86%

In bovenstaande tabel is de categorisering aangehouden, waarbij de arcering van groen als zijnde het minst risicovol, via oranje, tot rood wat de meest risicovolle situatie aanduidt.

Over het algemeen duiden de kengetallen erop dat de gemeente Wijchen financieel gezond is. Op een aantal onderdelen schuiven de kengetallen wel op naar wat meer risicovolle waarden. Door het negatieve resultaat 2019 en het feit dat de belastingdruk in Wijchen is verhoogd met ingang van 2020 scoort de gemeente Wijchen op structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit minder goed dan in 2018 en aangenomen in de begroting. Op solvabiliteit scoort Wijchen ook "oranje", wat niet direct zorgwekkend is. Daarnaast zijn in het verleden leningen aangegaan die één op één zijn doorgeleend aan stichting Talis. Dit is voor Wijchen in principe neutraal, maar heeft wel een negatieve impact op het solvabiliteitsgetal. Qua schuldpositie en grondexploitaties staat Wijchen er gezond voor.

Risicomanagement

Het risicomanagement in Wijchen onderkent diverse risico-categorieën. Naast de financiële risico's zijn dit bijvoorbeeld ook risico's met betrekking tot de continuïteit van dienstverlening en bedrijfsvoering, juridische risico's, politiek-bestuurlijke risico's en omgevingsrisico's. Dit kunnen interne en externe risico's zijn. Niet op elk risico hebben we als gemeente Wijchen evenveel invloed. In de programmabegroting ligt de focus op de risico's die we in financiële zin lopen.

In deze begroting zijn de benoemde risico's financieel vertaald en gewogen. Op basis van die weging is het bedrag bepaald dat als ondergrens van de algemene reserve moet gelden. Deze ondergrens wordt bij de vaststelling van een begroting en een jaarrekening opnieuw ter besluitvorming voorgelegd. De risicomatrix is als bijlage 1 opgenomen. De specifiek benoemde risico's zijn hieronder benoemd. Een financiële samenvatting van de risico's is opgenomen in de risicomatrix in bijlage 1.

Risico's

Verbonden partijen

Van onderstaande verbonden partijen is het exploitatieresultaat risicovol.

- 4.1.1 MGR Regio Rijk van Nijmegen**

In 2015 is als gevolg van de oprichting van de MGR Rijk van Nijmegen per 1 juli 2014 een nieuwe risico-inventarisatie uitgevoerd. De risico's zijn in een bijlage bij de begroting 2020 van de MGR beschreven. De beschreven risico's hebben betrekking op: 1. wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's; 2. maatschappelijke risico's; 3. middelen, organisatie, medewerkers en efficiency. Voor de verdeling van het risico's naar gemeenten, wordt de inbreng (middelen) gehanteerd.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	330.000	340.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	1,0	1,0

- 4.1.2 De Meerval BV**

Risico betreft een hogere garantstelling m.b.t. het exploitatietekort, dan opgenomen in begroting. Contractueel is vastgelegd dat de gemeente Wijchen het risico op exploitatietekorten draagt.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	21.000	21.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,20	0,20

- 4.1.3 GGD**

De GGD heeft een algemene reserve om haar eigen risico's te ondervangen. Voor het gedeelte van de risico's van de GGD dat de algemene reserve overstijgt in de begroting 2020 van de GGD, nemen wij ons aandeel op. Voor Wijchen is dit € 104.000. Dit bedrag is gebaseerd op inwoneraantal en op deze manier als gewogen risico één op één overgenomen vanuit de begroting 2020 GGD. Daarom is hier de wegingsfactor 1 toegekend.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	104.000	104.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	1,0	1,0

Gemeentebegroting

Deze posten zijn opgenomen in de reguliere begroting. Met hieronder beschreven risico's is geen rekening gehouden in de bedragen die in de reguliere begroting zijn opgenomen.

- **4.2.1 Bouwgrondexploitatie, MIO-projecten en gronden niet in exploitatie**
Bij het opstellen van de MPG 2020 (Meerjaren Perspectief Grondexploitaties) is een nieuwe risicoanalyse gemaakt. Het totale risico voor de grondexploitaties is aanzienlijk gedaald.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	310.000	335.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	Mix (0,23)	Mix (0,31)

- **4.2.2 Bouwleges**

De verwachting is dat in 2020 het aantal reguliere aanvragen gelijk zullen blijven. De totale leges zullen mede daarom gelijk blijven ten opzichte van 2019. In de begroting is vanaf 2021 rekening gehouden met structureel lagere opbrengsten voor leges. De verwachting is namelijk dat ten gevolge van de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging in 2021 de legesopbrengsten minder zullen worden. Op dit moment is nog niet precies aan te geven hoeveel minder dit zal zijn. Wij schatten dat dit ca. 10 - 20% zal zijn. Een en ander is mede afhankelijk van de beleidskeuzes in de Omgevingswet.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,50	0,50

- **4.2.3 Gemeentelijk vastgoed algemeen**

De gemeente beheert circa 68.000 m² gemeentelijk vastgoed. Dit vastgoed bestaat uit diverse elementen zoals gebouwen voor sociaal culturele activiteiten, commercieel vastgoed en dienstgebouwen.

Sinds 2014 hanteert de gemeente Wijchen de methodiek van een conditie gestuurd onderhoudssysteem. De opnames hebben gefungeerd als input voor een aangepast MJOP.

Het risico op onvoorziene gebreken aan ons vastgoed schatten we in op € 200k. Een inspectierapport heeft aangetoond dat bij het kasteel de situatie stabiel is. Het risico bestond met name voor de poort (2013) en de toren (2016). Voor de poort geldt dat gezien de vervolgmetingen, verdere monitoring noodzakelijk is alvorens over te gaan tot voorstellen.

De risico op de toren is als nihil ingeschat, omdat dit binnen de renovatie wordt opgelost.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico gemeentelijk vastgoed:	200.00	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,50	0,50
Financieel risico kasteelpoort:	550.000	50.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

4.2.4 Algemene Uitkering

De uitkering uit het gemeentefonds wordt op basis van de rijk circulaire doorberekend. Het beeld van de verwachte uitkering kan sterk fluctueren. We houden rekening met een mogelijke onderuitputting op de rijksbegroting, wat direct gevolg heeft op de hoogte van de algemene uitkering voor gemeenten. Dit risico nemen we hier op.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	250.000	250.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,50	0,50

- **4.2.5 Sociaal domein Jeugd / WMO**

De Jeugd / WMO bevatten voor een groot deel open einde regelingen, waarbij de gemeente verplicht is zorg te leveren. De vooraf beschikbaar gestelde bedragen blijken landelijk niet afdoende om deze zorgvraag te financieren. In de begroting 2020 is al rekening gehouden met een stijging van de kosten, maar de 0-meting laat een groter tekort zien. Het risico is hier ingeschat op het verwachte tekort bij de eerste dashboardrapportage van 2020.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	500.000	1.187.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,25	0,25

- **4.2.6 Bijstandsreductie Masterplan "Wijchen Werkt!"**

In 2019 heeft raad het Masterplan "Wijchen Werkt!" vastgesteld, waarmee bijstandsreductie wordt nagestreefd. We zijn in 2019 gestart met 723 bijstandsontvangers. De doelstelling is om 25% extra uitstroom te realiseren met Wijchen Werkt. Afhankelijk van de economische situatie en het welzijn van dit project bestaat het risico dat de doelstelling niet gehaald wordt. In de begroting zijn financieel twee projecten onder de vlag van Wijchen Werkt opgenomen. Dit betreft "Klaar voor de start" en het aanstellen van een fraudepreventiemedewerker. Met deze projecten zijn we uitgegaan van een extra uitstroom, welke we financieel vertaald hebben. Het risico bestaat dat deze uitstroom niet in de beoogde hoeveelheid of tempo gerealiseerd wordt. De eerste evaluatie van dit project volgt in het voorjaar 2020.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	275.000	275.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,25	0,25

- **4.2.7 Corona crisis**

In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van het COVID-19 virus. Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa (waaronder ook Nederland) doorgedrongen. Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het Kabinet maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven tot in ieder geval 28 april 2020. Vergaande maatregelen zijn op dit moment niet uitgesloten. Dit heeft een aanzienlijke impact op de economie en werkgelegenheid in zowel binnenland als het buitenland. De uiteindelijke gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet te overzien.

Ook voor Wijchen heeft de uitbraak van het COVID-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening, directe organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden.

Deze organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden bestaan uit:

- a. Alle ingehuurd medewerkers werken zoveel als mogelijk vanuit huis en zijn voor onderlinge afstemming aangewezen op telefonie of digitale oplossingen.
- b. Projecten en investeringen lopen vertraging op
- c. Vertragingen in de verkoop van de resterende grondexploitatie
- d. Extra inhuur van extern personeel om maatregelen te kunnen uitvoeren

Onderstaande risico inschatting is exclusief de effecten op bouwgrondexploitaties. Die zijn meegenomen onder 4.2.1.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	0	250.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0	1,0

4.3 Claims van derden

Dit betreft nog niet afgeronde claims van derden, waarbij een inschatting is gemaakt van de uitkomsten van de individuele claims.

- **4.3.1 Overige juridische procedures**

Overige juridische procedures; zoals (bouw-) leges, belastingzaken- en aansprakelijkstellingen. Voor de verzekerde aansprakelijkheidsstellingen is financiële dekking in onze begroting. Voor overige aansprakelijkheidsstellingen en andere bezwaar- en beroepszaken is het risico bepaald op basis van individuele beoordeling van de posten. Om reden van vertrouwelijkheid en om onze positie in de procedures te beschermen, nemen wij hier alleen de totaaluitkomst op.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	9.628.000	9.628.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	Mix (0,50)	Mix (0,50)

4.4 Milieu

Hieronder zijn de onderwerpen opgenomen, waarop de gemeente aansprakelijk gesteld kan worden of verplicht kan worden maatregelen te treffen, maar waarbij op dit moment nog geen concrete aansprakelijkstellingen zijn ontvangen.

- **4.4.1 Claims van derden waarbij de gemeente op grond van haar handelen aansprakelijk wordt gesteld (stortlocaties en verontreinigingen)**

Risico's ten aanzien van milieuaspecten in het kader van bodemverontreiniging. In Wijchen zijn nog een aantal voormalige stortlocaties aanwezig. De bekendste hiervan is de locatie aan de Heumenseweg 80 (voormalig stort Alverna). Voor de overige (stort)locaties zijn de risico's in het geheel niet gedekt, maar zijn de risico's niet bijzonder groot. Bovendien vallen deze tot aan de invoering van de Omgevingswet nog onder de verantwoordelijkheid van de provincie. Daarna worden ze naar de gemeente overgeheveld. Vrijwel elk jaar ontstaan er wel enkele verontreinigingen waarvan geen veroorzaker bekend is. De gemeente kan hierdoor verantwoordelijk worden van een nieuwe bodemverontreiniging.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	200.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.4.2 Bestaande en nieuwe risico's i.h.k. van het Besluit Luchtkwaliteit en Externe Veiligheid.**

Woningen die liggen of komen te liggen in de overschrijding van de normen voor luchtkwaliteit of gelegen zijn in risicocirkels van bedrijven vallend onder het Besluit Externe Veiligheid kennen mogelijk een lagere waarde voor de OZB. Voorts kan deze wetgeving voor vertraging/afstel van bouwprojecten zorgen. Dit leidt dan tot lagere OZB-opbrengsten. Dit risico achten wij ongewijzigd.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	300.000	300.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.4.3 Aanpak saneringswoningen**

Sinds 2012 zijn de beheerders van de Rijksinfrastructuur verantwoordelijk voor het saneren van woningen die teveel geluidsoverlast ondervinden van spoor en de autosnelwegen A50, A73 en A326. Zij zijn daarmee verantwoordelijk voor het plaatsen van schermen of het treffen van geluidwerende voorzieningen aan deze woning. De gemeente is verantwoordelijk voor de projectmatige sanering van woningen langs gemeentelijke en provinciale wegen die bij het Rijk zijn aangemeld (A- en B-lijst). De kosten van deze saneringen zijn in principe voor het Rijk.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.4.4 Milieu bodemverontreiniging**

Hoewel al een groot deel van de Wijchense bodem in kaart is gebracht, blijft er altijd een risico aanwezig dat ergens bodemverontreiniging wordt aangetroffen die niet voorzien was.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

4.5 Uitgeleende gelden en garantstellingen

De hier opgenomen onderwerpen houden verband met het niet kunnen aflossen van leningen, waarbij Wijchen het risico draagt.

- **4.5.1 Verstrekte hypotheek aan ambtenaren**

Als onderdeel van het pakket arbeidsvoorwaarden zijn tot 1 januari 2009 hypotheek verstrekt aan medewerkers. In 2017 zijn er leningen voortijdig afgelost.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	2.894.000	2.996.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.5.2 Garanties geldleningen aan woningbouwcorporaties**

De gemeente staat garant voor tijdige betaling van rente en aflossing van leningen van woningbouwcorporaties afgesloten in het kader van de woningwet. Met ingang van 1995 zijn deze risico's overgenomen door de Stichting Waarborgfonds. Deze

stichting is de eerste risicodrager. De gemeente treedt uitsluitend op als achtervanger. Wijchen is tot op heden nog niet op een garantstelling aangesproken. Tot op heden zijn alle risico's binnen het waarborgfonds opgevangen. Talis heeft in 2017 extra leningen aangetrokken voor projectfinanciering.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	32.728.000	41.423.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,01

- **4.5.3 Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen.**

Voor een aantal maatschappelijke instellingen staat de gemeente (al dan niet samen met andere instanties) garant voor relatief hoge bedragen aan aangegane geldleningen.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico overig:	204.000	213.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10
Financieel risico sport	703.000	789.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

4.6 Overig

- **4.6.1 Wijziging legger door het Waterschap**

De legger is in het 3e kwartaal van 2016 vastgesteld. Door introductie van een ruimtereservering voor toekomstige dijkverbetering en een zogenaamde bouwgrens waarbinnen geen nieuwbouw is toegestaan, kan planschade ontstaan doordat beperkingen aan eigendommen worden opgelegd. In 2018 en in het eerste halfjaar 2019 zijn geen planschadegevallen voorgekomen.

Waterschap Rivierenland heeft in 2017 op verzoek van de gemeente Wijchen de kasteelgracht Wijchen van de legger C-wateren verwijderd. Daarmee zijn ook de verplichtingen (Keur) komen te vervallen die zijn verbonden aan de status van C-wateren. De kasteelgracht staat niet in verbinding met enig ander oppervlaktewater en wordt kunstmatig op peil gehouden. In de huidige situatie vervult de kasteelgracht de functie als cultuurhistorisch en landschappelijk water en als opvang voor neerslag afkomstig van het kasteel en een gedeelte van de spoorstraat.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,50	0,5

Paragraaf 5: Onderhoud kapitaalgoederen

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van onze begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft meer inzicht in omvang en besteding.

Tabel 26: Beheerplannen

	Beheerplan	Looptijd	Onderdeel van programma
1	Wegen	2012-	2
2	Openbare verlichting (OVL)	2012-	2
3	Civiele kunstwerken (bruggen/duikers)	2012-	2
4	Groen	2012-	5
5	Riolering	2018-2022	7
6	Watergangen/Baggeren	2014-2023	5
7	Gebouwen	2005-	div.

De onderdelen 1 tot en met 6 uit bovenstaande tabel vormen de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en vertegenwoordigen een structureel budget van circa € 7 miljoen.

Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)

Afspraken over het beheer van de openbare ruimte zijn vastgelegd in de nota IBOR 2018 t/m 2022. In onderstaande tabel staan per discipline de beheerniveaus weergegeven voor de zichtbare openbare ruimte.

Tabel 27: Beheerniveaus Openbare Ruimte

Discipline	wonen	werken	Zones fietsen	winkelen	Buitenge bied	Ontsluit. wegen
Wegen	B	C	B	B	C	B
Onkruidbestrijding	B	B	B	B	B	B
Wegmeubilair	B	C	B	B	C	C
Civiele Kunstwerken	B	C	B	B	C	C
Groen	C	C	C	B	C	C
Reiniging	C	C	B	B	C	C

Onderstaand een korte beschrijving wat er verstaan wordt onder een bepaald kwaliteitsniveau.

A+= Intensief: netjes, visitekaartje, perfecte uitstraling, veilig en veel gebruiksgemak

A = Aandacht: netjes, hoge beeldkwaliteit, functioneel

B = Normaal: netjes, functioneel, veilig en voldoende gebruiksgemak

C = Extensief: functionaliteit staat voorop, instandhouding, waarborging veiligheid en afscherming

In het voorjaar van 2019 is het machinaal groenonderhoud opnieuw aanbesteed. Dit contract heeft een looptijd van 3 jaar en kan met 1 jaar worden verlengd. Het bestek eindigt uiterlijk in februari 2022. Het contract voor het onderhoud van de OVL heeft een doorlooptijd van 2 jaar en kan daarna jaarlijks verlengd worden tot uiterlijk medio 2021.

Beleidsindicatoren

Indicator	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Klanttevredenheidsonderzoek	6,8	7,0	7,0
Aantal klachten	5.363	7.000	6.402
Aantal burgerparticipatiecontracten	206	210	248
Afhandeling meldingen buiten normtijd	30%	20%	45%
Aantal ontevreden melders	3,2%	3%	??

?? In 2019 zijn we overgestapt van papieren meldingssysteem naar een digitaal meldingssysteem. Te laat is vastgesteld dat dit digitale systeem niet goed werkte. Vandaar dat er geen betrouwbare info beschikbaar is.

Financiële aspecten / Uitvoeringsprogramma

Voor het opstellen en de afstemming van de verschillenden civiel- en cultuurtechnische projecten hanteren we al enige jaren een integrale planning genaamd uitvoeringsprogramma. In deze planning zijn zowel de wegen, de riolering, kunstwerken, openbare verlichting als groenprojecten opgenomen. Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks door het college vastgesteld. Daarbij presenteren we eveneens een doorkijk van de eerste 4 jaren parallel aan de begrotingsperiode.

Voor de diverse disciplines zijn structurele jaarbudgetten beschikbaar, die de gewenste beheerniveaus garanderen. Om de kosten gelijkmatig in de tijd te spreiden zijn voorzieningen gevormd. De onderscheiden posten binnen de openbare ruimte worden hieronder toegelicht.

De afzonderlijke onderdelen nader belicht

1- Wegen

Areaal / Kengetallen

Asfaltverharding	14.225	Are
Elementenverharding	13.225	Are
Overige	445	Are
Totaal	27.890	Are

Beleidskader

Het doel van de totale onderhoudsstrategie is om verhardingen in een redelijke tot goede onderhoudstoestand te brengen en te houden, dusdanig dat geen enkele verharding in een onderhoudstoestand 'onvoldoende' verkeert of komt te verkeren. Hiermee wordt tevens voorkomen dat weggebruikers onveilige situaties tegenkomen. Het is de taak van de wegbeheerder om de veiligheid van de wegen te bewaken, zodat de kans op ongelukken geminimaliseerd wordt. Een goede staat van het wegennet is immers van belang voor de duurzaamheid als voor de veiligheid.

Tweejaarlijks wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen in kaart gebracht door middel van een Globale Visuele Inspectie conform de wegbeheersystematiek van het CROW. Dit betekent dat alle wegvakonderdelen van asfalt, elementen en beton worden beoordeeld op ernst en omvang van alle schadebeelden. Op basis van de inspectiegegevens wordt de kwaliteit van het Wegenareaal ingedeeld conform de CROW.

Zowel de levensduur als de uitkomsten van de bovengenoemde inspecties zijn de input voor het jaarlijks op te stellen Uitvoeringsprogramma.

Financiële aspecten

Investeringsen betreffende maatschappelijk nut en worden tegenwoordig geactiveerd. De kapitaallasten worden afgedekt vanuit een afschrijvingsreserve omdat we in Wijchen spaarden voor de vervangingen. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Het budget met de noemer preventief onderhoud wordt gereserveerd als dekking voor het uitvoeringsprogramma.

Achterstallig onderhoud wegen

Twee keer per jaar worden de wegen geïnspecteerd. De laatste inspectie dateert uit 2019(asfaltverharding). Tijdens het afgelopen winterseizoen 2018/2019 heeft een groot aantal wegen forse winterschade opgelopen. Deze schade was niet voorzien maar moet in 2020 worden opgeheven om meer schade te voorkomen. De extra kosten hieraan verbonden ramen wij op ca. € 200.000. Het wegwerken van de vorstschade en overig noodzakelijk groot onderhoud wordt betrokken bij het JUP 2020 en verwerkt in de bestekken.

2- Openbare Verlichting

Areaal /Kengetallen

Aantal lichtmasten ≥ 8m	1.795	Stk
Aantal lichtmasten < 8m	8.763	Stk
Overige voorzieningen	50	Stk
Aantal armaturen	10.608	Stk
Waarvan % Led	15	%

Beleidskader

In het beleidsplan staan de speerpunten genoemd waarbij met de inrichting en het onderhoud van de openbare verlichting rekening gehouden dient te worden. Het accent ligt op duurzaamheid en energiebesparende maatregelen. Het ingezette beleid ten aanzien van het toepassen van LED verlichting en dynamisch dimmen waar mogelijk, worden gecontinueerd en uitgebreid.

Evenals voor groen, grijs, reiniging en kunstwerken is ook voor de verlichting een beheerplan opgesteld. Dit is gebaseerd op onze Wijchense beeldkwaliteitsystematiek. Momenteel staan er in Wijchen bijna 1600 LED armaturen. Het uitgangspunt is dat we LED verlichting toepassen, tenzij dat technisch niet kan. Nieuwe armaturen voorzien we van een dimmer als dit effectief bijdraagt aan onze doelstellingen. Uit het kwaliteitsonderzoek op de staat van de openbare ruimte is gebleken dat de huidige kwaliteit van de openbare verlichting voldoet aan het afgesproken kwaliteitsniveau.

Financiële aspecten

Investeringsen betreffende maatschappelijk nut en worden tegenwoordig geactiveerd. De kapitaallasten worden afgedekt vanuit een afschrijvingsreserve omdat we in Wijchen spaarden voor de vervangingen middels een voorziening. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten. De dotatie van de voorziening is gebaseerd op het beheer- en beleidsplan op deze manier borgen wij de instandhouding van de OVL op de lange termijn.

Achterstallig onderhoud

In het beheerplan OVL hanteren we als afschrijvingstermijn voor masten 45 jaar en voor armaturen 25 jaar.

3- Civiele kunstwerken

Areaal /Kengetallen

Aantal bruggen	53	Stk
Aantal duikers	80	Stk
Aantal tunnels	4	Stk
Aantal geluidschermen	6	Stk
Overige	1	Stk

Beleidskader

In 2019 is het onderhoud aan de kunstwerken conform het vastgestelde kwaliteitsplan (Ibor) en het beheerplan Kunstwerken uitgevoerd. Noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden betrekken we bij het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP).

Uit de notitie Ibor 2018 t/m 2022 bleek dat de middelen voor vervanging van de kunstwerken op termijn niet volstaan. Dit kwam enerzijds omdat het areaal omvangrijker bleek te zijn (meer duikers en muurtjes, geluidsschermen enz.) en anderzijds omdat in het verleden onvoldoende rekening gehouden was met de restlevensduur van de grote tunnels en duikers. Met het vaststellen het plan en de begroting in december 2017 is dit probleem opgelost.

Financiële aspecten

Investeringsen betreffende maatschappelijk nut en worden tegenwoordig geactiveerd. De kapitaallasten worden afgedekt vanuit een afschrijvingsreserve omdat we in Wijchen spaarden voor de vervanging middels een voorziening. Voor het reguliere onderhoud bestaat een budget in de exploitatie.

Achterstallig onderhoud

Het achterstallig onderhoud aan de dassenrasters is in 2019 hersteld.

4- Groen

Areaal /Kengetallen

Bomen	31.200	Stk
Bosplantsoen	5.320	Are
Bos en natuur	5.420	Are
Sierplantsoen	1.300	Are
Hagen	235	Are
Gazon	11.285	Are
Ruw Gras&Bermen	11.250	Are

Beleidskader

Het groenstructuurplan Kleine Kernen (2004) en Wijchen (2008) zijn de leidraad voor renovaties van het openbaar groen. Verzoeken voor grondverkoop of -verhuur en ontwikkelingsplannen worden ook beoordeeld aan de hand van deze plannen.

Aanvullend zijn er beleidsregels uitgifte groenstroken opgesteld. In 2018 is het beheerplan Vormersbos bijgesteld voor de komende 10 jaar. Daarnaast is voor bos Bijsterhuizen en bosgebied Leemweg een beheerplan opgesteld waarin het basis bosbeheer beschreven staat. Niet alleen voor het groenonderhoud, maar ook voor bewoners is zo duidelijk hoe de bossen zich de komende jaren gaan ontwikkelen. In 2014 is ook de actuele lijst met waardevolle bomen gemeente Wijchen vastgesteld. Deze bomen zijn waardevol door hun leeftijd, voorkomen of soort. De bomen die landelijk geregistreerd staan als monumentaal zijn ook op deze lijst opgenomen. Op dit moment beheren we de gemeentelijke parken op beheerniveau C. Park Noord en park Diemewei hebben een duidelijke visie qua inrichting en onderhoud. Vanaf 2019 komt daar de inrichting van het Oosterpark bij.

Voor het dagelijks beheer van het groen zijn in het IBOR duidelijke randvoorwaarden gesteld. Deze randvoorwaarden en het vastgesteld beeldkwaliteitsniveau bepalen de mate van renovaties en keuzes van inrichtingen van het openbaar groen.

Financiële aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Het budget met de noemer renovatie groen wordt gereserveerd als dekking voor het uitvoeringsprogramma. Hieraan gekoppeld hebben we de voorziening Rationeel Groenbeheer die een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud

Jaarlijks worden conform het jaarlijks uitvoeringsprogramma diverse groenrenovaties uitgevoerd. In 2018 en 2019 is vooral geïnvesteerd in vervanging van groen langs hoofdstructuren (Diepvoorde en Kraaijenberg Speelstraat) en vervanging van grote bomen op diverse locaties. Daarnaast zijn diverse grote en kleine burgerparticipatieprojecten opgepakt samen met bewoners, zoals bijvoorbeeld hofjes Blauwe Hof.

5- Riolering

Areaal /Kengetallen

Lengte vrijvervalriolering	238	Km
Lengte persleiding	10	Km
Lengte drukriolering	89	Km
Lengte vacuümriolering	9	Km
Aantal Putten	6054	Stk
Aantal gemalen	37	Stk
Aantal pompputten	517	Stk
Aantal IBA's	15	Stk
Wadi's	35	Stk
Randvoorzieningen	11	Stk

Beleidskader

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan

Eind 2017 is het nieuwe breed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) voor de periode 2018-2022 opgesteld. Het vGRP is een beleidsplan waarin is aangegeven op welke wijze de gemeente invulling geeft aan haar wettelijke taken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater en hoe zij dit bekostigt.

Het nieuwe vGRP is samen met de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen en West Maas & Waal opgesteld. Doel van de samenwerking was door middel van harmonisering van beleid te komen tot minder kostenstijging, meer kwaliteit en minder kwetsbaarheid in de (afval)waterketen. Deze harmonisering betekent nadrukkelijk niet dat de deelnemende gemeenten hun bevoegdheden hebben verloren. Integendeel, iedere gemeente is verantwoordelijk gebleven voor het eigen beleid en heeft het nieuwe vGRP afzonderlijk vastgesteld. Het nieuwe vGRP bevat een gemeenschappelijk deel (op hoofdlijnen geharmoniseerd beleid) en een individueel deel (specifieke uitwerking van beleid naar maatregelen).

Rioolbeheerplan

Aan de basis van het nieuwe vGRP staat het nieuwe Rioolbeheerplan (RBP) voor de periode 2018-2022. Het RBP is een operationeel plan dat inzicht geeft in de omvang van het te beheren (verbrede) rioleringsareaal en de maatregelen voor de (duurzame) instandhouding hiervan. Het nieuwe RBP dient mede als input voor de financiële onderbouwing van het nieuwe vGRP. In het nieuwe RBP is aangegeven dat de storting niet volstaat voor de theoretische vervangingen (op basis van jaar van aanleg) in de komende 10 jaar. Op basis van het jaar van aanleg verwachten we de komende 10 jaar forse vervangingsinvesteringen. Om deze investeringen te kunnen

dragen is afgesproken dat er in 2018 en 2020 jaarlijks € 2 min. wordt toegevoegd aan de voorziening riolering. Tevens is een stijging van de rioolheffing van 1% jaarlijks voorzien.

Financiële aspecten

De kosten verbonden aan de riolering dekken we middels de rioolheffing af. Initiële investeringen worden als economisch nut geactiveerd. De vervangingsinvesteringen worden ten laste van de voorzieningen gebracht. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Daarnaast zijn er drie voorzieningen ten behoeve van de vervangingsinvesteringen. Jaarlijks wordt er, conform het rioolbeheerplan, toegevoegd aan de voorzieningen om ook op lange termijn de vervangingen te borgen. Daarnaast bestaat nog de egaliserende reserve om behaalde efficiency resultaten terug te kunnen geven aan de burger in de heffing of extra voorzieningen.

Achterstallig onderhoud

Aan de hand van rioolinspecties geven we input aan het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP). De afgelopen 10 jaar zijn alle riolen in Wijchen geïnspecteerd en vervangingen conform uitgevoerd. In 2017 is het rioolbeheerprogramma geactualiseerd. Als basis gelden de inspecties. Door harmonisatie en samenvoeging van beide beheersystemen is achterstand in het bijhouden van het beheersysteem ontstaan. Deze achterstand wordt in 2020 door de ondersteuning van een externe kracht weggewerkt.

6- Watergangen

Areaal /Kengetallen

Lengte B-Watergangen	10	Km
Lengte C-Watergangen	10	Km
Ontv.plicht A-watergangen	75	Km

Beleidskader

Waterschap Rivierenland is de waterbeheerder voor het grondgebied van de gemeente Wijchen. De gemeente en het waterschap streven naar een watersysteem met een goede waterkwaliteit en voldoende bergings- en afvoercapaciteit.

De gemeente Wijchen is opgedeeld in vier afwateringseenheden:

- Het bemalingsgebied Quarles van Ufford: ten noorden van de Nieuwe Wetering en ten oosten van de A50. Het gebied watert in noordwestelijke richting af en omvat de kern Bergharen.
- Het bemalingsgebied Bloemers: ten zuiden van de Nieuwe Wetering en omvat het noordelijke deel van kern Wijchen en de kernen Hernen, Leur en Batenburg. Het gebied watert in westelijke richting af op de Maas via de Nieuwe Wetering naar het gemaal Bloemers bij Appeltern.
- Het bemalingsgebied Citters I: omvat het zuidelijk deel van kern Wijchen en de kern Niftrik. Het gebied watert af op de Maas via de Niftrikse Wetering naar het gemaal Citters I.
- Het bemalingsgebied Citters II: ten zuiden Citters I, grenzend aan de Maas en omvat kern Balgoij. Het gebied watert af op de Maas via de Balgoijse Wetering naar het uitwateringsgemaal Citters II in de Loonse Waard.

Als eigenaar van B- en C-wateren heeft de gemeente het beleid te willen baggeren binnen het onderhoudsprofiel. Het watersysteem wordt hiermee op orde gehouden en voldoet voor zeker 10 jaar aan de legger van het waterschap. Het onderhoud van de waterpartijen en watergangen is opgenomen in het baggerplan. Daarin is planmatig aangegeven op welk moment aan een waterpartij onderhoud gepleegd moet worden. Aan de hand van detailinspecties wordt input gegeven aan het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP).

Financiële Aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Daaraan gekoppeld is de voorziening baggeren waterpartijen. Deze voorziening wordt gevormd vanuit het taakveld riolering 60% en vanuit de algemene middelen 40%.

Achterstallig onderhoud

Baggeren Wijchens meer: Bij het opstellen van het baggerplan voor de gehele gemeente was het Wijchens meer een A-watergang. Inmiddels is een groot deel van het Wijchens meer een C-watergang geworden en is alleen de middenstrook een A-watergang. Dit heeft grote gevolgen voor de baggerkosten, deze komen nu voor een groot gedeelte op conto van de gemeente Wijchen. Deze kosten kunnen oplopen van €500.000,- tot € 750.000,- Na constatering van de kosten heeft het waterschap aangegeven dat baggeren nu nog geen noodzaak is. Dit betekent wel dat we in de toekomst rekening moeten houden met deze kosten.

7- Gebouwen

Areaal /Kengetallen

Gebouwen bedrijfsvoering	3	Stk
Wijkcentra/MFA's	14	Stk
Sportzalen/sporthallen	7	Stk
Woningen	3	Stk
Kunstwerken	45	Stk
Overige	16	Stk

Beleidskader

Gemeentelijk vastgoed is geen doel maar een middel om bepaalde doelen te verwezenlijken. In juli 2016 is de nota Maatschappelijk Vastgoed in de raad besproken. De nota is geamendeerd aangenomen. Door de raad is besloten dat het commerciële vastgoed verkocht kan worden.

In maart 2019 is het vastgoedbeleidsplan vastgesteld door de raad. In het vastgoedbeleid staan de uitgangspunten, voorwaarden en 'spelregels' voor het managen en beheren van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Hierop volgend is in maart 2020 door het college aan de raad de kadernota vastgoed inclusief portefeuilleplan aangeboden. Daarin is vastgelegd handvatten om weloverwogen en integrale keuzes te maken om te borgen dat de gemeente Wijchen haar gebouwen doelmatig en efficiënt inzet.

Het beleid is dat het gemeentelijk vastgoed op conditieniveau 3 (met selectieve neerschudding naar 4 op de bouwkundige aspecten) wordt onderhouden. Onze Monumenten houden we in onderhoudsconditie 2. Dit is gebaseerd op de NEN 2767.

Financiële aspecten

Investerings in nieuwe gebouwen worden geactiveerd en lineair afgeschreven in 40 jaar, verbouw in 20 jaar. Kapitaallasten van vervangingsinvesteringen worden in de meerjarenraming opgenomen. Vervangingen van installaties worden uit de onderhoudsreserve gedekt. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. De dotaties in de reserve onderhoud volstaan als dekking voor de lange termijnplanning. De reserve heeft hiermee een egaliserend karakter over de jaren.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud bij het gemeentelijke vastgoed. Het voormalige gemeentekantoor wordt in stand gehouden totdat er duidelijkheid is over de toekomst van de locatie. Bij o.a. MFA Speelhoef, Wijkcentrum Zuid en Gymzaal de Weem wordt groot onderhoud vertraagd in verband met aankomende renovatie of een anderszins onduidelijke toekomst

Paragraaf 6: Financiering

Begripsbepaling

Het doel van deze paragraaf is om de raad te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden.

Inleiding

Vanaf 2001 is de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) van kracht. Het doel van deze wet is onder andere om op een verantwoorde, prudente en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (financieringsactiviteiten) van de gemeente middels een statuut te regelen. In dit treasurystatuut staan onze eigen regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten, alsmede de administratieve organisatie van de financieringsfunctie.

Wettelijke voorschriften

Deze paragraaf moet voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

In artikel 13 van het BBV staat:

De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Beleid omtrent financiering en rentevisie

De hoofdpunten van het beleid omtrent financiering is opgenomen in het treasurystatuut. Daarin staat dat we zoveel als mogelijk risico's afdekken en proberen te voorkomen. Zo zijn we geen bank van lening en gaan we niet beleggen om rendement te halen. Voor het hanteren van rentepercentages voor toekomstige leningen en/of roodstand baseren we ons op de toetsingskaders van de provincie en visies van de grote banken in Nederland en de Bank Nederlandse gemeenten (BNG). Daarbij hanteren we het voorzichtigheidsprincipe (want risicomijdend). Dit resulteert erin, dat we aan de bovenkant van de bandbreedte gaan zitten voor de rentepercentages die we gebruiken bij de verwachte herfinancieringen en roodstand.

Risicobeheer

Het risicobeheer is ook in ons treasurystatuut geregeld. Daarin staan de volgende algemene uitgangspunten:

- De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de "publieke taak" uitsluitend verstrekken aan door de Gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij wordt getoetst. De gemeente is geen bank van lening en zal pas in uiterste instantie overgaan tot het verstrekken van leningen;
- De gemeente mag geld uitlenen wat ze niet meteen nodig heeft. Daarbij geldt dat er geen risico gelopen mag worden en dat het niet met het doel is om rendement te maken door het lopen van overmatig risico. Beleggen is niet toegestaan;
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

Met de inwerkingtreding van de Wet Verplicht Schatkistbankieren is het niet langer toegestaan middelen aan te houden boven de toegestane norm op de lopende rekening of spaarrekening, of het aangaan van beleggingen.

Risicobeheer; de Kasgeldlimiet en Rente-risiconorm

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's.

- **Koersrisico's**

De koersrisico's voor onze gemeente zijn zeer beperkt omdat we onze overvloedige middelen in de schatkist moeten aanhouden. We hebben geen aandelen of deposito's meer als beleggingen. De laatste schatkistpapieren zijn in 2015 verkocht. Valutarisico's hebben we niet, omdat we in principe alleen maar met Euro's werken. Verplichtingen in andere valuta kunnen we alleen in uitzonderingsgevallen aangaan.

- **Renterisicobeheer**

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. Het doel van deze limiet is om te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken gaan optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. Het niveau van de kasgeldlimiet, is beperkt tot 8,5% van het totaal van de begroting. De wettelijk toegestane kasgeldlimiet van 8,5% wordt in het meerjarenperspectief niet structureel overschreden.

(bedrag x € 1.000)	2019
Begrotingstotaal (primitief)	93.093
Percentage	8,50%
Kasgeldlimiet	7.913
Saldo liquide middelen	1.629
Uitgezette kortlopende middelen	248
Opgenomen kortlopende middelen	0
Saldo kasgeld	1.877
Ruimte	6.036

- **Renterisiconorm**

De renterisico's op de vaste schuld worden ingekaderd door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's door renteherziening en herfinanciering - van leningen met een looptijd vanaf 1 jaar - niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De rente risiconorm houdt in dat de aflossingen en renteherzieningen samen maximaal 20% van het begrotingstotaal mogen zijn. De aflossingen op de leningen die we 1 op 1 aan derden doorverstrekken (Talis) tellen hierbij niet mee. Onderstaande tabel geeft aan dat de gemeente Wijchen ruim binnen de rente risiconorm blijft.

Tabel 18: Bedragen x €1000

	Begroot 2019	Werkelijk 2019
20% van Begrotingstotaal *	19.216	18.619
Aflossingen	184	160
Saldo	19.032	18.459

*begrotingstotaal 2019 (€93.093.000)

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente staat garant voor de betaling van de rente en aflossing bij een aantal afgesloten leningen van externe partijen. Het bedrag waarvoor de gemeente eventueel kan worden aangesproken is het restant bedrag van de lening op het moment dat niet meer aan de betalingsverplichting wordt voldaan en is afhankelijk van het percentage overeengekomen in de garantstelling. Naast leningen aan sportverenigingen, zijn het vooral leningen voor woningbouwcorporaties en de Nationale Hypotheekgarantie.

Woningbouwcorporaties

De kans dat de gemeente voor geldleningen van de woningbouwcorporaties als borg wordt aangesproken is zeer klein. Daarnaast staat het Rijk voor 50% garant. De kans dat een beroep wordt gedaan op onze gemeente voor deze achtervang positie is uiterst klein omdat:

- Elke toegelaten instelling die deelnemer is bij het WSW jaarlijks wordt onderworpen aan een kredietwaardigheidstoets;
- Het WSW een zodanige buffer heeft opgebouwd en evt. nog aanvullend kan beschikken over de gelden (obligo's) die de corporaties verplicht hebben aangehouden;

Nationale hypotheekgarantie

Wijchen is 50% achtervang voor de tussen 1 januari 1995 en 1 januari 2011 verleende Nationale Hypotheekgaranties door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen. Vanaf 2011 heeft het Rijk de achtervangpositie overgenomen. De stichting schrijft medio 2015 in haar liquiditeitsprognose 2016-2021 dat zij aanspraken op het fondsvermogen verwacht, maar dat dit naar verwachting niet zal leiden tot een aanspraak jegens de gemeenten. Vanaf 1 januari 2011 staan gemeenten niet langer garant, maar komt dit geheel te rusten op het Rijk.

Opgenomen leningen

Tabel 19: Opgenomen leningen

Stand per 31 december (x € 1.000)	Begroot 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Eigen financiering	11.804	11.828	11.988
Specifiek voor Woningbouw	7.707	7.707	8.216
Overige	0	0	0
Opgenomen leningen totaal	19.511	19.535	20.204

De leningen die specifiek voor woningbouw zijn aangetrokken, zijn weer doorgeleend aan woningbouwcorporaties. De overige leningen zijn voor eigen financiering aangetrokken en deels doorgeleend aan verenigingen of stichtingen.

Uitgezette leningen en deelnemingen

Om inzicht te verschaffen in de uitgezette leningen verwijzen we naar onderstaand overzicht. Hierbij sluiten we aan bij de indeling volgens de voorgeschreven balansindeling IV-3.

Tabel 20: Uitgezette leningen

Stand per 31 december (x € 1.000)	Begroot 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	458	50	458
Woningbouwcorporaties	7.823	7.720	8.227
Leningen aan deelnemingen	706	756	989
Overige langlopende leningen	7.595	10.934	10.830
Eindtotaal	16.582	19.460	20.504

• Hypotheken en garanties ambtenaren

Per 1 augustus 2009 is er een verbod op het verstrekken van hypotheken en garanties aan gemeentepersoneel van kracht. Het ministerie beroept zich op de Wet fido

(Financiering Decentrale Overheden), sinds 2001 van kracht, waaruit volgens de minister volgt dat publiek geld niet voor niet-publieke doeleinden, zoals hypotheekverstrekking, ingezet mag worden. Het verbod strekt zich ook uit tot het geven van garantie door de gemeente op een door een andere instelling te verschaffen (hypothecaire) geldlening. Er worden na 1 januari 2009 geen hypotheeken meer verstrekt. Bestaande hypotheeken lopen via een zogenaamde "sterfhuiskonstructie" af. Er mogen geen nieuwe leningen en/of garanties meer worden verstrekt. Van lopende leningen en/of garanties is het toegestaan dat zij uit- dan wel aflopen. In bovenstaande tabel zijn deze opgenomen onder Overige langlopende leningen.

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte baseren we op de verwachte uitgaven en inkomsten (liquiditeitsplanning). Daarbij houden we rekening met onder andere de exploitatie, aflossingen op leningen en uitgaven voor projecten. Deze liquiditeitsplanning vergelijken we met ons banksaldo. Als blijkt dat we onvoldoende geld op de bank hebben, kunnen we ervoor kiezen om (voordelig) rood te staan bij de bank, of een lening aan te trekken. Dit is afhankelijk van de goedkoopste optie. We spreken van een lening als de looptijd langer vast staat dan 1 jaar.

Op basis van de liquiditeitsplanning en het aantrekken van nieuwe leningen is de verwachte ontwikkeling van ons banksaldo als volgt:

	1-1-2019	1-1-2020
Verwacht banksaldo (x € 1.000)	-1.376	-4.501
Werkelijk banksaldo (x € 1.000)	-364	1.454

Met onze bank (BNG) hebben we afspraken over roodstand. Tot ongeveer € 7 miljoen kunnen we voordelig rood staan. Dat betekent dat we voor het meerdere zullen overgaan tot het aantrekken van leningen. Afhankelijk van de rentestanden en verwachtingen kunnen we er ook voor kiezen om het hele bedrag als langlopende lening af te sluiten.

Rente

Onze visie over de rente is een afgeleide van de visie van de grootbanken en onze huisbank, de BNG. Daarnaast houden we rekening met het toetsingskader van de Provincie Gelderland. De banken verwachten een lage, maar licht oplopende rente. Wij hanteert voor de berekening van de in 2019 aan te trekken leningen voorzichtigheidshalve een percentage van 2,0%. In meerjarenperspectief laten we dit percentage langzaam oplopen. Daarmee voldoen we aan de provinciale toets, die een voorzichtig rentebeleid voorstaat.

Onze rentelasten zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000	Begroot 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
<u>Rentekosten</u>			
Rente langlopende geldleningen	219	219	225
Rente kortlopende geldleningen	22	0	0
Rente geldleningen woningbouw	188	186	198
Rente overig	18	1	3
<u>Rente-opbrengsten</u>			
Hypotheekrente ambtenaren	-116	-136	-149
Rente langlopende geldleningen	-175	-147	-209
Rente kortlopende geldleningen	-0	-12	0
Rente geldleningen woningbouw	-194	-194	-207
Rente overig	-14	0	-18
Rente huurkoop	-7	-7	-8
Rentekosten kapitaallasten	-1.192	-1030	-1.240
Rente Eigen vermogen berekend	930	831	1.286
Rente Eigen vermogen naar taakvelden	-930	-831	-1.286
Saldo	-1.251	-1.120	-1.405

Toerekening van rentelasten aan grondexploitaties, reserves, investeringen en taakvelden

In de nu voorliggende jaarrekening rekenen we standaard rente toe aan de grondexploitaties. De wijziging in het BBV zijn doorgevoerd, waarbij is vastgesteld hoe de toe te rekenen rente voor de verschillende onderdelen moet worden bepaald.

De volgende uitgangspunten verwerkt:

Grondexploitaties:

De berekening van de rente aan de grondexploitaties is voorgeschreven. Dit is het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering;

Reserves:

Voor het bepalen van de omslagrente rekenen we rente toe aan de reserves (eigen vermogen). Volgens de voorschriften is deze rente maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de (bruto) externe rentelasten over het totaal van de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen. Dit betekent ook dat wanneer er geen aangetrokken financiering is, er geen rente over het eigen vermogen en/of voorzieningen kan worden berekend.

Verdeling naar taakvelden:

We moeten volgens de verslaggevingsvoorschriften van het BBV rente toerekenen aan de taakvelden. Dit is het saldo van de rentebaten en –lasten dat overblijft na de verwerking van de rente aan de grondexploitatie. Dat saldo rekenen we evenredig toe aan de taakvelden, op basis van de boekwaarde van de materiele vaste activa per 1 januari van het betreffende jaar, met een minimum van 0%. Daarbij proberen we de fluctuatie in het rentepercentage zo klein mogelijk te houden in meerjarenperspectief. Het rentepercentage dat we hier berekend hebben hanteren we ook bij voorgenoemen investeringen. In 2019 hoeft hierop geen nacalculatie plaats te vinden.

Bedragen x € 1.000		Begroot 2019	Realisatie 2019
a	Rentelasten korte en lange financieringen	295	221
b	Externe rentebaten totaal	-355	-330
a-b	Totaal door te rekenen externe rente	-60	-109
c1	Rente aan grex	-27	-12
c2	Rentelast "projectfinanciering" (m.n. Talis)	190	186
c3	Rentebate "projectfinanciering" (m.n. Talis)	-195	-194
C		-32	-21
1-c	Saldo door te berekenen externe rente	-192	-129
d1	rente toegerekend aan het eigen vermogen	793	831
d2	rente toegerekend aan voorzieningen	0	0
e	Aan taakvelden toe te rekenen rente	701	701
f	Werkelijk aan taakveld door te rekenen rente	1.001	1.007
	Renteresultaat Taakveld Treasury	-300	-305

Het Renteresultaat is een onderdeel van het taakveld Treasury. Wijchen heeft een negatief renteresultaat binnen dit taakveld. Uit de voorschriften komen de volgende te hanteren rentepercentages. Deze percentages worden jaarlijks opnieuw berekend. In 2019 hoeft hierop geen nacalculatie plaats te vinden.

	Begroot 2019
Rente Bouwgrondexploitaties	1,24%
Rente Eigen vermogen	2,12%
Rente-omslag naar de taakvelden berekend	1,26%
Rente-omslag naar de taakvelden genormeerd	1,50%

Paragraaf 7: Bedrijfsvoering

Inleiding

Bedrijfsvoering is de sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen om het voorgenomen beleid en de daarmee samenhangende doelstellingen van onze gemeente te realiseren.

Een goede bedrijfsvoering is een voorwaarde voor het uitoefenen van ons beleid, de dienstverlening aan de burgers en de uitvoering van projecten. De kwaliteit van de uitvoering van de programma's is in grote mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering.

De bedrijfsvoeringstaken zijn ondergebracht bij de Werkorganisatie Druten Wijchen.

Voor informatie over het beleid, dienstverlening, veranderopgave, personeel en organisatie, informatievoorziening, financiën en control verwijzen we tevens naar de jaarrekening van de Werkorganisatie Druten Wijchen.

Stand van zaken

De werkzaamheden binnen de WDW liggen in hoofdzaak op de regulier dienstverlening, de veranderopgave, het realiseren van de ambities uit de collegeprogramma's en het inspringen op landelijke of lokale ontwikkelingen (in wet- en regelgeving). De opgaven op deze gebieden geeft een hoge werkdruk in de organisatie.

In de kern verloopt de kwaliteitsverbetering in de reguliere dienstverlening langs de weg van professionalisering van organisatie en personeel (veranderopgave).

Voor wat betreft de veranderopgave, is er gewerkt aan de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie. De ambtelijke werkprocessen zijn bekeken op mogelijkheden voor harmonisatie.

Binnen de teams is daarin veel gerealiseerd in 2019.

Organisatie breed worden grote harmonisatieprojecten opgezet voor bedrijfskritieke processen, waarbij veelal ook sprake is van de doorontwikkeling van de ICT.

In dat verband wordt ook kritisch gekeken naar harmonisatie van het applicatielandschap.

Begin 2019 heeft de WDW een organisatie brede risicoanalyse uitgevoerd. Twee risico's zijn als kritiek naar voren gekomen en werken nadelig uit op de voortgang van het veranderproces en de realisatie van het bedrijfsplan.

1¶ De onderbezetting van het ICT team.

2¶ Kwalitatieve fricties in het personeelsbestand.

In de informatiesessies in 2019 zijn de Raden hiervan op de hoogte gesteld.

In 2019 is de taakstelling voor de WDW in kaart gebracht. De uitwerking van de taakstelling is opgenomen in de begroting 2021. Uitbreiding van de ICT formatie als risicomaatregel is in de taakstelling van de WDW meegenomen (business case)

In 2019 is de implementatie van de omgevingswet opgepakt. Dit heeft een belangrijk effect op de beleidsharmonisatie binnen de ruimtelijke ordening.

Vanwege de beëindiging van het beleidsmodel in het Sociaal Domein in Wijchen, is eind 2019 het gesprek gestart om ook op dit gebied tot beleidsharmonisatie te komen.

Ziekteverzuim blijft een punt van aandacht binnen de WDW. Het kortlopend ziekteverzuim geeft een gemiddeld beeld. Het langlopend ziekteverzuim is hoog. In 2019 is de monitoring hierop verscherpt in samenwerking met de Arbodienst.

In 2019 is tevens een start gemaakt met de voorbereidingen rondom de rechtmatigheidsverantwoording en de doorontwikkeling naar een "In Control Statement", dat vanaf 2021 of 2022 moet worden afgegeven door de Colleges.

Doorkijk naar 2020- 2021

Om de strategische doelen te realiseren staat de veranderopgave centraal naast de uitvoering van de reguliere dienstverlening.

Belangrijke speerpunten voor de komende jaren zijn:

- Kwalitatieve formatieontwikkeling
- Digitalisering en ICT
- Efficiëntere en geharmoniseerde werkprocessen
- Professionalisering van medewerkers op kennis, houding, gedrag en vaardigheden.

Strategisch HR-beleid wordt ontwikkeld. Een strategisch koers voor de verdere ontwikkeling van onze organisatie en onze medewerkers. Een heldere HR-visie, met bijbehorend HR-beleid en instrumentarium maakt onze organisatie als werkgever meer aantrekkelijk.

Investeren in ICT is noodzakelijk om de taakstelling inzake schaalvoordelen te realiseren. Dit kan door werkprocessen en informatievoorziening efficiënter te organiseren en te ontwikkelen. Realisatie hiervan leidt tot reductie van fte's en daarmee tot realisatie van de taakstelling van de WDW. In de begroting van 2021 wordt dit nadrukkelijk uitgewerkt.

Paragraaf 8: Verbonden partijen

In deze paragraaf is per verbonden partij aangegeven op welke wijze zij het openbaar belang wordt behartigd, de financiële ontwikkelingen van deze partij en de verantwoording. Indien er voor een van deze verbonden partijen risico's zijn aan te merken, zijn deze vermeld in paragraaf 4 weerstandsvermogen.

- **8.1 Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Nijmegen (GGD) te Nijmegen.**

Behartigen openbaar belang

De GGD Gelderland-Zuid draagt bij aan de bewaking, bescherming en de bevordering van de gezondheid van onze inwoners. Deze taak voert zij uit op grond van de Wet publieke gezondheid 2008. De belangrijkste taken zijn de jeugdgezondheidszorg, infectieziekten bestrijding, algemene gezondheidsbevordering en uitvoering van het meldpunt bijzondere zorg en van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis).

Ontwikkelingen 2019

De GGD werkt volgens de meerjarenstrategie 2016-2019. Daarin positioneert de GGD zich als netwerkorganisatie: Een organisatie die vanuit gezondheidsperspectief een aanvullende bijdrage levert in het netwerk van welzijn, zorg en gezondheid. In 2019 formuleert de GGD samen met gemeenten en andere partners een nieuwe meerjarenstrategie.

Een aandachtspunt blijft de ontwikkeling van Veilig Thuis: het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. De afgelopen jaren zijn er verbeteringen gerealiseerd, maar wij blijven de ontwikkelingen kritisch volgen.

De raad heeft met beslisnota 18 / 016358 de zienswijze vastgesteld, waarbij Wijchen niet instemt met de voorgelegde ontwerpbegroting van de GGD. We verwachten eerst een reactie op de geplaatste kanttekeningen en ook een nadere financiële onderbouwing t.a.v. de extra kosten voor veilig thuis. Daarnaast wijkt de GGD af van de BRN richtlijnen t.a.v. indexeren. Financieel raamt de GGD een Wijchense bijdrage dat € 66k hoger ligt dan opgenomen in onze begroting. De verwachting is dat dit volledig gecompenseerd wordt door te ontvangen middelen voor het Rijksvaccinatieprogramma, wat overgaat van het Rijk naar de gemeenten.

Verantwoording

De meerjarenstrategie 2016-2019 is eind 2019 verlopen. Gedurende 2019 is er een nieuwe meerjarenstrategie opgesteld die in december aan de deelnemende gemeenten is aangeboden. In het proces is veel ruimte geweest voor raden, bestuurders en ambtenaren om hun inbreng te leveren.

Veilig Thuis kende in 2019 een stevige groei (58%) in het aantal meldingen ten gevolge van de aanscherping van de Meldcode huiselijk geweld. De verwachting was (10%). Dit leidde tot een stijging van de kosten. In oktober is een begrotingswijziging ingediend op basis van daadwerkelijke kosten. Dit is door het AB goedgekeurd, met kritische kanttekeningen in de zienswijzen van raden. Het verwachte kostprijsonderzoek van QConsult was helaas niet op tijd voor de begrotingswijziging gereed. Dit wordt begin 2020 alsnog verwacht.

Verder is in 2019 gewerkt aan een wijziging van de gemeenschappelijke regeling GGD,

als uitvloeisel van het rekenkamerrapport 'Grip krijgen op Veilig Thuis'. Het resultaat is in januari 2020 aangeboden aan de raad en gepresenteerd in een informatiebijeenkomst op 23 januari 2020.

- **8.2 MGR Rijk van Nijmegen, Werkbedrijf.**

Behartigen openbaar belang

Het Werkbedrijf is als eerste module van de MGR per 1 januari 2015 van start gegaan. Met het Werkbedrijf worden door de deelnemende gemeenten, het UWV en andere organisaties de handen ineengeslagen om de doelstellingen uit de Participatiewet te realiseren. Eén regeling voor de kwetsbaren op de arbeidsmarkt waarbij zoveel mogelijk mensen aan de slag gaan bij reguliere werkgevers. Een bijzonder samenwerkingsverband omdat hiermee het afbreken van de schotten tussen de verschillende regelingen, wordt vertaald naar de uitvoeringsorganisatie.

Ontwikkelingen 2019

Het WerkBedrijf heeft voor 2019 en de jaren erna diverse opgaven en ambities te realiseren. Enerzijds gaat het om de toeleiding van bijstandsgerechtigden naar werk, het verhogen van de toegevoegde waarde per SW medewerker en het bieden van arbeidsmatige dagbesteding aan mensen. Anderzijds wil het Werkbedrijf meer kwalitatieve ambities en opgaven realiseren. Het WerkBedrijf wil zich in 2019 inzetten op het realiseren van parttime werk. Voor bijstandsgerechtigden is dat een belangrijke stap om ervaring en ritme op te doen om op termijn volledig uit de bijstand te komen. De IRvN wil de komende jaren inzetten op verbetering van de dienstverlening aan de klant door de servicedesk te verbeteren. Ook de kantoorsoftware (Windows 10 en Office 2016) vervangt de IRvN. Daarnaast gaat de IRvN verder met het op orde brengen van de informatiebeveiliging.

Verantwoording

Via de kwartaalrapportages, de kaderbrief, de (concept) begroting en de jaarrekening informeert de MGR alle deelnemende gemeenteraden over het gevoerde en te voeren beleid. Via het indienen van de zienswijzen op deze stukken is de raad bestuurlijk "betrokken" bij alle onderdelen van de MGR: het WerkBedrijf, de IRvN en de Platformfunctie.

- **8.3 G.R. Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Zuid-Gelderland (IBO) te Wijchen.**

Behartigen openbaar belang

Behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de naleving van sociale zekerheidswetgeving, de Wmo en de Jeugdwet. Een onderzoek tot bijzondere controle op de naleving vindt plaats na een daartoe strekkende opdracht van de deelnemende gemeente aan het Instituut Bijzonder Onderzoek of door de regionale projectgroep Wmo en Jeugdzorg.

Het IBO is een gemeenschappelijke regeling voor de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen, Berg en Dal en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente. Het IBO werkt nauw samen met Bureau Handhaving van de gemeente Nijmegen.

Ontwikkelingen 2019

Handhaven in de sociale zekerheid blijft een van de voornaamste beleidsdoelstellingen van het huidige kabinet. Centraal staan een steviger aanpak van fraude in de sociale zekerheid, het betrappen van fraudeurs en het aanpakken van uitbuiting van werknemers.

Uitkeringsgerechtigden die zich niet aan de regels houden sporen de medewerkers van het IBO actief op. Wij hebben de plicht om onterecht verkregen uitkeringen terug te

vorderen, ongeacht de hoogte daarvan.

Voor de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en handhaving Wmo 2015 en Jeugdwet sluiten wij zoveel mogelijk aan bij de visie/methodiek, zoals toegepast bij de uitvoering van de Participatiewet. Deze aanpak kent preventieve en repressieve elementen in zich met als doel spontane naleving van de wet- en regelgeving.

Verantwoording

Gemeenten hebben – gezien de omvang van de middelen - een groot (financieel) belang bij het beheersen van het bijstandsvolume, de kosten die hierop betrekking hebben en de kosten van WMO en jeugdzorg. Het voorkomen en opsporen van fraude draagt ook bij aan het beheersen van de kosten. Fraude met sociale voorzieningen mag nooit lonen. Om deze redenen treedt het IBO handhavend op bij mogelijke misstanden en frauduleus handelen in het sociale domein. In de jaarrekening/jaarverslag 2019 legt het Instituut Bijzonder Onderzoek verantwoording af over de behaalde resultaten aan de deelnemende gemeenten (Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen). De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente voor deze gemeenschappelijke regeling.

• 8.4 Euregio Rijn/Waal te Kleve en 's-Heerenberg.

Behartigen openbaar belang

De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, waarbij ca. 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten. De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. In het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.

Ontwikkelingen 2019

De gemeente hoeft niet altijd betrokken te zijn bij grensoverschrijdende initiatieven. Zo heeft het Maaswaal College al jarenlang een uitwisseling met een Duitse school. De activiteiten van 2019 zijn nog niet bekend. Projecten die meerwaarde hebben

Verantwoording

In 2019 zijn er geen activiteiten beëindigd of gestart.

• 8.5 G.R. Bijsterhuizen te Nijmegen.

Behartigen openbaar belang

Het samenwerkingsverband heeft tot hoofddoel het bevorderen van de economische ontwikkeling en de werkgelegenheid in de regio Nijmegen door middel van het gezamenlijk ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk bedrijventerrein.

Ontwikkelingen 2019

In april 2018 heeft het bestuur van Bijsterhuizen het beleidsplan 2018-2025 vastgesteld. Het daarin opgenomen meerjarenperspectief is gebaseerd op de vastgestelde planexploitatie per 1 januari 2018. In deze planexploitatie zijn de verwachte gronduitgiftes en bijbehorende winstverwachtingen verwerkt.

Verantwoording

In 2019 is in zijn totaliteit 2,02 ha uitgegeven. Insteek blijft afsluiting in 2025.

- **8.6 Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Beuningen, Druten, Groesbeek, Heumen en Wijchen te Beuningen. ("Munitax")**

Behartigen openbaar belang

De gemeenten Beuningen, Heumen, Druten, Groesbeek en Wijchen werken onder de naam "Munitax" samen op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. De samenwerking heft de kwetsbaarheid van eenmansfuncties op, verhoogt de effectiviteit en kwaliteit en leidt tot lagere kosten.

Er is gekozen voor een lichte juridische vorm van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, namelijk een centrumgemeente constructie waarin de centrumgemeente gemandateerd wordt door de colleges van de overige gemeenten om uitvoering te geven aan de werkzaamheden. Beuningen vervult deze functie als centrumgemeente. De uiteindelijke beleidskeuzes en het vaststellen van alle verordeningen (en tarieven) is een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.

Ontwikkelingen 2019

Munitax voert volgens plan het opleggen van de belastingaanslagen en de inning van de belastingen voor Wijchen uit. De begroting 2019 is in concept aangeboden aan de deelnemende gemeenten. In 2019 zal het huidige DVO herijkt worden. Zowel de technische als de juridische en inhoudelijke aspecten worden in regionaal verband besproken. Onderstaande tabel laat de uitzetting zien conform de concept begrotingscijfers van Munitax.

Verantwoording

Munitax voert volgens plan het opleggen van de belastingaanslagen en de inning van de belastingen voor Wijchen uit. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten (DVO). In 2019 is een eerste stap gezet in het herijken van de DVO. Zowel technische als juridische en inhoudelijke aspecten zijn in regionaal verband besproken. De financiële herijking van de DVO is nog niet afgerond. Dat wordt in 2020 verder opgepakt.

- **8.7 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid te Nijmegen.**

Behartigen openbaar belang

De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) is een samenwerkingsverband dat sinds 1 januari 2004 bestaat uit de volgende drie onderdelen: de regionale brandweer Gelderland-Zuid (RBGZ), de Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) en de Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid (RAV). Ook zijn het veiligheidsbureau en de gemeenschappelijke meldkamer (GMK) hier ondergebracht. De wettelijke grondslag ten aanzien van bovengenoemde taken ligt in de Wet op de Veiligheidsregio's, de Wet Publieke Gezondheid en de Wet Ambulancezorg.

Ontwikkelingen 2019

In de begroting 2019 is rekening gehouden met nu al voorzienbare ontwikkelingen die op de Veiligheidsregio afkomen. In de toekomst staan een aantal ontwikkelingen voor de deur, die we nog niet direct voor 2019 financieel kunnen vertalen, omdat het tempo of de grootte nog niet te voorzien zijn. Voorbeelden hiervan zijn: de landelijke meldkamer organisatie, de ontwikkelingen in de ambulancezorg, de gevolgen voor veiligheidsorganisatie van de decentralisatie van de zorg en de toename van het aantal evenementen).

In de voorgelegde begroting 2019 van de VRGZ zijn – naast de reguliere indexering – een paar onontkoombare posten opgenomen. Wij vinden dat deze posten onontbeerlijk zijn voor een goede taakuitoefening van de VRGZ en gaan daarmee akkoord. In totaal

leidt dit tot een extra bijdrage. De zienswijze sluit aan bij het advies van de adviesfunctie.

Verantwoording

In het voorjaar van 2019 heeft de VRGZ een begrotingswijziging 2019 ingediend. Hierop heeft u als raad in uw zienswijze aangegeven hier niet mee in te stemmen. Dit is door de VRGZ overgenomen. In het voorjaar van 2020 komt de VRGZ met de jaarrekening 2019. U heeft dan de mogelijkheid om uw zienswijze kenbaar te maken over de jaarrekening 2019.

• 8.8 Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen te Nijmegen.

Behartigen openbaar belang

De regeling is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.

Ontwikkelingen 2019

Behalve Druten en Wijchen hebben de andere deelnemende gemeenten ook hun bouwtaken uit het omgevingsrecht overgedragen aan de ODRN. In de werkorganisatie Druten Wijchen worden de taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van bouwen zelf uitgevoerd. Ieder jaar wordt een werkplan opgesteld waarin de geplande activiteiten worden beschreven en begroot. De wettelijke milieutaken zijn hierin een verplicht onderdeel, ook kunnen andere projecten en taken door de ODRN worden uitgevoerd.

In 2017 hebben we 0,78 fte aan asbest- en bodemtaken overgedragen. Dit staat gelijk aan een jaarlijks bedrag in onze begroting van € 56k. In de Begroting 2018 tot en met 2021 van de ODRN is hiervoor een bedrag opgenomen van € 93k. In onze zienswijze bij de Begroting 2018 is aan de ODRN verzocht om hun begroting aan te passen. De ODRN heeft echter onze zienswijze niet overgenomen en de begroting gehandhaafd op een totale bijdrage van de gemeente Wijchen van € 509k. De bijdrage van de gemeente Wijchen wordt vanaf 2019 verhoogd met de BRN index van 4,2% naar € 531k.

Verantwoording

De ODRN heeft na 2018 over 2019 voor het tweede jaar op rij een exploitatietekort geschreven (2018: € 720.000,-, over 2019: € 1.200.000,-. In 2017 was er nog een overschot van € 730.000,-).

De belangrijkste oorzaken van deze tekorten zijn o.a.:

- de economische groei;
- het niet halen van de nagestreefde, eigen productiviteit;
- het tekort aan medewerkers en daardoor de hoge mate van inhuur, hetgeen weer heeft geleid tot hogere tarieven voor inhuur.

Het AB heeft bij meerderheid van stemmen ingestemd met het afwentelen van het tekort over de deelnemende partijen, naar rato van inbreng. De gemeenten Wijchen, Druten en Heumen hebben een minderheidsstandpunt ingenomen. Het AB heeft op 7 februari 2020 besloten om het tekort te verdelen over de deelnemende partijen, onder voorbehoud dat de respectievelijke gemeenteraden ermee in zouden stemmen.

- **8.9 Gemeenschappelijke regeling basisregeling regio Nijmegen te Nijmegen**

Behartigen openbaar belang

In artikel 4 van deze regeling staat opgenomen dat de regeling tot doel heeft gemeenschappelijke belangen met een regionaal c.q. intergemeentelijk karakter van de deelnemende gemeenten te behartigen, teneinde een evenwichtige ontwikkeling in het Regiobeleid te bevorderen. De regeling fungeert als platform voor de voltallige colleges, maar "slaapt".

Ontwikkelingen 2019

Er zijn geen ontwikkelingen.

Verantwoording

Er zijn geen ontwikkelingen

- **8.10 MARN**

Behartigen openbaar belang

Het deelnemen in het aandelenkapitaal van ARN B.V. of haar rechtsopvolger. MARN sluit met de ARN B.V. een vuilverwerkingsovereenkomst af. Hierin is geregeld: de aanbiedingsplicht van de deelnemende gemeenten van de door of vanwege hen opgehaalde afvalstoffen, de acceptatieplicht van de aangeboden afvalstoffen door de verwerkingsinrichting en het in rekening brengen van de verwerkingskosten door ARN B.V. aan de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen 2019

Uit de meerjarenbegroting 2019-2022 MARN blijkt dat de winstuitkering van de MARN de komende jaren ca. € 71k bedraagt. Structureel wordt hiervan € 17k ten gunste gebracht van het taakveld afval. In de begroting 2019-2022 MARN is een opbrengst geraamd van € 51k. De resterende € 3k is benodigd voor advieskosten. Per saldo past de begroting 2019 van de MARN binnen de begroting van Wijchen.

Verantwoording

Door de MARN wordt nog een jaarrekening over 2019 opgesteld. Deze zal samen met de begroting 2020-2023 in mei aan de raad worden aangeboden. Aan de hand van de jaarrekening wordt de winstuitkering over 2019 vastgesteld en het bedrag dat wij als gemeente over dit jaar gaan ontvangen.

- **8.11 Werkorganisatie Druten Wijchen**

Behartigen openbaar belang

Op 30 maart 2017 namen de gemeenteraden van de gemeenten Druten en Wijchen met oprichting van de Werkorganisatie Druten Wijchen het besluit om te komen tot een ambtelijke fusie. Deze fusie is formeel ingegaan op 1 januari 2018 en daadwerkelijk gestart met de nieuwe teams op 1 mei 2018. Bij deze samenwerking blijven de beide gemeenten politiek-bestuurlijk helemaal zelfstandig. Iedere gemeente houdt de eigen gemeenteraad, griffie, college van B&W en gemeentesecretaris. De gemeenten blijven ook hun eigen beleid bepalen en de dienstverlening aan de inwoners blijft lokaal.

Ontwikkelingen 2019

De werkorganisatie zet zich in voor het bereiken van de ambities in het bedrijfsplan, de zogenaamde 5 K's:

- Kwaliteit van dienstverlening: eersteklas dienstverlening aan inwoners, ondernemers, (maatschappelijke) instellingen en de gemeentebesturen;

- Kracht: het versterken van de bestuurskracht van de twee gemeenten in én met de regio;
- Kwetsbaarheid: meer samendoen waardoor we slimmer en sterker werken;
- Kansen: een prettige werkomgeving voor medewerkers die hen kansen biedt;
- Kosten: het beter beheersen van kosten en financiële risico's.

Een evaluatie op het gehele functieboek vindt plaats eind 2018 en zal wordt betrokken bij de begroting 2020, die in april wordt aangeboden aan de gemeenten Druten en Wijchen. Op basis van ervarings- en benchmarkcijfers 2018 wordt incidenteel geld gevraagd voor de inhuur i.v.m. ziekteverzuim. Daarnaast worden vooruitlopend op de evaluatie extra fte's gevraagd voor vergunningverlening en uitvoering van de AVG.

Verantwoording

Kwaliteit van dienstverlening is de belangrijkste toegevoegde waarde van de Werkorganisatie Druten Wijchen. In 2018 is daartoe een burger- en ondernemerspeiling gehouden. De WDW scoorde gemiddeld een 7,0. Met uw Raad is afgesproken deze peiling om het jaar te houden. In 2020 zal deze peiling weer worden gedaan om de verbetering in de kwaliteit van dienstverlening te kunnen vaststellen.

In meerdere gezamenlijke raadsbijeenkomsten is de stand van zaken binnen de WDW met u doorgenomen. Het ziekteverzuim binnen de WDW is een thema, alhoewel de laatste kwartaalrapportage 2019 van de Arbodienst een dalende lijn laat zien. De hoogte van het ziekteverzuim zit vooral op het lange verzuim.

Dit verzuim is moeilijk beïnvloedbaar.

De WDW heeft op basis van risico-assessment 2019 twee belangrijke risico's geconstateerd. Ook deze zijn met uw Raad gedeeld in de informatiebijeenkomsten. De risico's doen zich voor in de ICT-organisatie en in kwalitatieve fricties in het personeelsbestand. Maatregelen zijn vanaf juli 2019 in gang gezet.

• 8.12 BVO DRAN

Behartigen openbaar belang

De vervoersorganisatie is ingesteld om het doelgroepenvervoer in de regio Arnhem en Nijmegen tot stand te brengen en verder te ontwikkelen. Alle gemeenten uit het voormalige stadsregiogebied nemen deel aan de BVO DRAN. De gemeente Wijchen heeft vooralsnog alleen het Wmo sociaal vervoer ondergebracht bij de vervoersorganisatie.

Ontwikkelingen 2019

De kosten stijgen aanzienlijk omdat de provinciale subsidie is vervallen, er kostenstijgingen in de taxi branche hebben plaats gevonden en er wordt ingezet op duurzame vervoersmiddelen. Voor 2019 loopt het tekort op tot € 168k.

Het bestuur van de BVO heeft de BVO de opdracht gegeven om in augustus 2018 met een plan van aanpak te komen om deze uitzetting voor gemeenten terug te dringen. Daarnaast zetten wij als gemeente zelf de komende periode extra in om de kosten van Avan-vervoer te verminderen. Dit doen we door de focus te leggen op de voorkant en de instroom van het vervoer. Ook werken we samen met MeerVoormekaar om de inzet van het vrijwilligersvervoer via opStap te verruimen.

Verantwoording

Door de uitbreiding van het lokale vrijwilligersvervoer via opStap hebben wij behoorlijke besparing op de kosten van het vraagafhankelijk vervoer via AVAN weten te realiseren. De vrijwilligers van opStap verzorgen op werkdagen tot 22.00 uur het lokale vraagafhankelijke vervoer. AVAN verzorgt een vangnetfunctie voor de latere uren en voor het weekend. Door de BVO is een plan van aanpak voor de toekomst van AVAN opgesteld. Een van de maatregelen was het niet verlengen van de bestaande vervoerscontracten en het afstappen van het regiemodel. In het laatste kwartaal 2019

zijn door de BVO een drietal nieuwe aanbestedingen opgestart: voor het routevervoer, het vraagafhankelijk vervoer en voor het callcenter. De nieuwe contracten gaan in per 1 augustus 2020.

• **8.13 GO Regio Arnhem Nijmegen**

Behartigen openbaar belang

De samenwerking is vastgelegd in de Regeling Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Regio (opgenomen in de regelingenbundel) en is op 17 december 2015 gestart.

Op 12 januari 2017 ondertekenden waarnemend burgemeester Staal van Arnhem, de Nijmeegse burgemeester Bruls en commissaris van de Koning Cornielje het investeringsakkoord. In dat akkoord is de afspraak vastgelegd om minstens 10 jaar vast te houden aan de ingezette koers om de economie van de regio te versterken. Afschaffing van de WGR-plus betekent dat de taken, bevoegdheden en geldstromen uit de Wet WGR-plus zijn overgegaan van de regio naar de provincie.

In 2019 richt Wijchen haar bestuurlijke en ambtelijke focus nadrukkelijk op het verder uitlijnen van de samenwerking binnen de Regio Arnhem Nijmegen. Dan hebben we het over:

- o Bestuurlijk overleg Gemeenschappelijk Orgaan (GO) Regio Arnhem Nijmegen
- o Portefeuillehouders overleggen (PO's) op vier onderwerpen
- o Voorzittersoverleg GO + PO's
- o Economic Board (Triple Helix)
- o MIRT (ruimtelijk-economische visie regio t.b.v. MinIenM én t.b.v. provincie Gld)
- o Gelderse Corridor.

Daarnaast speelt het samenspel tussen GR MARN, Dar NV en ARN BV. En is er een overkoepelende verbinding binnen de bestuurlijke stuurgroep Circulaire Economie (bestaande uit de gemeente Nijmegen, MARN, ARN en Dar). Vooralsnog houden we het risicoprofiel van de Stadsregio aan.

Ontwikkelingen 2019

De inwonerbijdrage is verhoogd van € 1,50 naar € 1,58 per inwoner. De directe aanleiding is dat de salariskosten van de secretaris (0,8 fte) nu volledig in de begroting zijn opgenomen (was 0,4 fte). Door de Kring van gemeentesecretarissen is geadviseerd deze gegroeide situatie, gezien de conclusie uit de uitgevoerde evaluatie, met ingang van 2019 in de begroting te vertalen.

Ten eerste benadrukt de Kring dat het GO een zakelijke en toekomstbestendige organisatie moet worden. Het is nu duidelijk welke organisatie het GO minimaal nodig heeft. De Kring stelt voor om per 2019 de 4 PFO's met eigen formatie te bezetten. Dat gaat € 0,30 per inwoner meer kosten, zodat de jaarlijkse bijdrage van de gemeenten aan het GO € 1,88 gaat bedragen.

Het tweede punt is dat de gemeenten voldoende budget in hun begrotingen moeten opnemen om de ambities op de programma's waar te maken. Daarvoor is de inschatting dat deze kosten in 2018 al gaan lopen (€ 1,58 per inwoner), maar dat deze in 2019 circa € 2,00 per inwoner gaan bedragen. In het (niet toegekende) nieuw beleid nemen we hiervoor een bedrag op, dat oploopt naar € 3,00 per inwoner.

Verantwoording

Op 12 november heeft het college het regionale ambitiedocument duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid vastgesteld en heeft ingestemd met de deelname aan de regionale samenwerking. In het ambitiedocument is goed verwoord wat in de regio speelt en waar

de samenwerkende gemeenten voor willen gaan. Samengevat: Snel, comfortabel, veilig, betrouwbaar en schoon reizen.

Na bespreking op diverse bestuurlijke tafels besloten de 18 colleges van de regiogemeenten die aangesloten zijn bij het gemeenschappelijk orgaan Regio Arnhem Nijmegen op 16 april 2019 om te gaan werken aan de versterking van de regionale samenwerking. In juli is hiervoor het plan van aanpak vastgesteld. Dit heeft de eerste uitwerking gekregen in een contourennotitie, welke in januari in het college is behandeld. Besluitvorming in de raad volgt in het tweede kwartaal van 2020.

- **8.14 Stichting Regionaal Bureau voor Toerisme Knooppunt Arnhem Nijmegen (RBT KAN).**

Behartigen openbaar belang

De doelstelling van het RBT KAN is om door middel van marketing, promotie-inspanningen en productontwikkeling meer bezoekers te trekken die langer in het Rijk van Nijmegen (en regio Arnhem en de Veluwe) verblijven en hier meer besteden. Waardoor het toeristisch marktaandeel van de regio in het algemeen en dat van de diverse deelgebieden in het bijzonder vergroot wordt. Wijchen maakt deel uit van de merknamen 'Rijk van Nijmegen' en 'Land van Maas en Waal'. Met marketing- en productontwikkeling wil RBT KAN de regio Arnhem – Nijmegen - Veluwe laten aansluiten bij de wensen van de gekozen doelgroepen. De regio's moeten een "must see & must do" bestemming worden voor Nederlandse en buitenlandse bezoekers. Communicatie speelt hierbij vanzelfsprekend een belangrijke rol.

De Gemeenschappelijke regeling financiële grondslag Stichting RBT KAN 2006 is uitsluitend een publiekrechtelijke afspraak zonder bestuur en rechtspersoonlijkheid. De GR heeft ten doel de financiële ondersteuning van de Stichting RBT KAN vanuit de deelnemende gemeenten en dient het gezamenlijk belang van het vergroten van het toeristisch marktaandeel. De subsidie aan RBT KAN wordt gebruikt om de gemeente Wijchen als onderdeel van de regio op toeristisch gebied te promoten (marketing) en voor het exploiteren van de VVV Wijchen. De financiering per gemeente gebeurt naar rato van het aantal inwoners.

Ontwikkelingen 2019

Leidend is de strategische marketingvisie van RBT KAN voor de periode 2017-2020 voor de regio Arnhem-Nijmegen. Die luidt: 'Meer bezoekers genereren die langer blijven, meer besteden, tot herhalingsbezoek overgaan en de regio aanbevelen bij familie, vrienden en kennissen. Op die manier moet het toeristische marktaandeel van de regio vergroot worden. Aanvullend voor het Rijk van Nijmegen is de nota Toeristische positionering Rijk van Nijmegen 2017-2021 van belang. Speerpunt hierin is het creëren van meer verblijfstoerisme in het Rijk van Nijmegen

De groeidoelstellingen voor de periode 2017-2020 zijn op basis van het beleid van RBT KAN als volgt gekwantificeerd, rekening houdend met ontwikkelingen in het hele land en in de regio:

- + 4 % aantal toeristische bezoekers
- + 4 % aantal overnachtingen
- + 2 % zakelijke bezoeken
- + 2 % zakelijke overnachtingen
- + 4 % totale bestedingen in de sector

Als basis/meetmoment van waaruit deze groei gerealiseerd moet worden, gelden de cijfers van 2016.

Verantwoording

De groeidoelstelling geldt voor de periode 2017-2020.

- **8.15 De Meerval B.V. te Wijchen**

Behartigen openbaar belang

De Meerval BV is verantwoordelijk voor de exploitatie van het zwembad De Meerval. De verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het gebouw ligt bij de stichting tot exploitatie van zwembaden in de Gemeente Wijchen. De stichting verhuurt het zwembad aan de BV. Het management van De Meerval BV is in handen van het management van het Golfbad in Oss. Hiervoor is een managementovereenkomst gesloten tussen De Meerval BV en Golfbad Exploitatie BV uit Oss.

Ontwikkelingen 2019

Sinds 1 januari 2018 is er een nieuwe managementovereenkomst tussen De Meerval BV en Golfbad Exploitatie BV uit Oss. De nieuwe vijfjarige overeenkomst loopt tot en met december 2022. In deze managementovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de te verwachten kapitaalbijdragen van de gemeente, ter dekking van het totale exploitatietekort. Er is een prikkel ingebouwd waardoor Golfbad Exploitatie BV bij extra inspanningen beloond wordt. In het coalitieprogramma is opgenomen dat in 2020 gestart wordt met het ontwikkelen van een toekomstvisie op het zwembad.

Verantwoording

Managementovereenkomst is volgens afspraken uitgevoerd

- **8.16 Stichting Sportaccommodaties Wijchen (SSW) te Wijchen.**

Behartigen openbaar belang

Per 29 juli 2009 is de Stichting Sportaccommodaties Wijchen (SSW) opgericht. De stichting verricht werkzaamheden en diensten op het gebied van recreatie en sport. De SSW is een stichting die door de gemeente bestuurd wordt. De gemeente neemt van SSW diensten af, waarna vervolgens de gelegenheid tot sportbeoefening aan de verenigingen geboden kan worden. Momenteel zijn een vijftal verenigingen bij de SSW ondergebracht.

Ontwikkelingen 2019

De gemeente Wijchen probeert steeds meer verenigingen gelegenheid te geven tot sportbeoefening. Hiervoor zullen zij gebruik maken van de diensten van Stichting Sportaccommodaties Wijchen. De wetgeving op dit punt wijzigt per 1 januari 2019. In het najaar 2018 zullen we gevolgen hiervan inventariseren en waar mogelijk anticiperen.

Verantwoording

De regeling "geven tot gelegenheid sportbeoefening" is beëindigd per 1-1-2019. Hierdoor is er in 2019 geen gebruik meer gemaakt door verenigingen en gemeente van de stichting en wordt de stichting opgeheven.

- **8.17 Dienst Afvalstoffen en Reiniging NV (DAR) te Nijmegen.**

Behartigen openbaar belang

De gemeente Wijchen is voor onbepaalde tijd aandeelhouder van de DAR. Vanaf 1 januari 2011, zijn 4.890 aandelen (4,45%) met een waarde van € 389k overgenomen van de Gemeente Nijmegen. Per 31 december 2016 is de aandelenportefeuille herijkt en bezit Wijchen 5.124 aandelen (4,66%). Doelstelling van de deelneming is o.a. het realiseren van verdergaande scheiding van afvalstromen en het realiseren van kostenvoordelen van schaalvergroting in de afvalverwijdering.

Ontwikkelingen 2019

Voor de periode 2016-2020 is een strategische visie vastgesteld. Vanaf 1 juni 2018

zamelt Dar het huishoudelijk afval in. In 2019 wordt deze constructie middels een DVO voortgezet.

Verantwoording

Voor 2019 is met Dar een dienstverleningsovereenkomst afgesloten om het huishoudelijk afval in onze gemeente in te zamelen. Het huishoudelijk afval is conform deze afspraken ingezameld. In 2019 is de aandeelhoudersovereenkomst en inbestedingsovereenkomst herzien en opnieuw vastgesteld.

- **8.18 Stichting exploitatie van zwembaden in de gemeente Wijchen te Wijchen.**

Behartigen openbaar belang

De stichting heeft ten doel het beheer en de exploitatie van zwembaden in de gemeente Wijchen en voorts al hetgeen met een aan ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Ontwikkelingen 2019

Onderhoud zal volgens planning worden uitgevoerd.

Verantwoording

Onderhoud is volgens planning uitgevoerd.

- **8.19 Stichting Volkshuisvesting Wijchen te Wijchen.**

Behartigen openbaar belang

De stichting is uitvoerder van de winstdelingsregeling zoals is overgekomen ter zake de verkoop van woningen in de wijk Lambrasse. Van de te ontvangen gelden wordt 75% uitgekeerd aan derden en 25% resteert voor de stichting. Het resterende aandeel van de stichting dient besteed te worden aan volkshuisvestelijke doelen binnen de gemeente Wijchen. De gemeente Wijchen bepaalt aan welke projecten het geld wordt besteed.

Ontwikkelingen 2019

De gemeente Wijchen heeft deze gelden onder andere ingezet voor de opzet van de woonvisie en ter dekking van het gemeentelijk risico bij de invoering van de blijversleningen. In 2019 zullen de gelden besteed worden aan de uitvoering van de woonvisie en nader te bepalen volkshuisvestelijke doeleinden.

Verantwoording

Deze gelden zijn overgeheveld naar 2020 ter besteding aan de uitvoering van de woonvisie en nader te bepalen volkshuisvestelijke doeleinden.

In onderstaande tabel worden de (verwachte) jaarrekeningcijfers 2019 van de verbonden partijen weergegeven en de Wijchense bijdrage hierin.

	Bedragen x € 1.000	Verwacht resultaat	Bijdrage Wijchen	Verwacht eigen vermogen 2019		Verwacht vreemd vermogen 2019	
Nr.		2019	2019	1/1	31/12	1/1	31/12
	Gemeenschappelijke regelingen						
8.1	GGD	41	1.959	514	283	6.449	6.449
8.2	MGR Werkbedrijf	0	6.682	0	0	22.173	21.781
8.3	IBO	0	118	0	0	64	70
8.4	Euregio	9	10	1.315	1.315	1.400	1.400
8.5	Bijsterhuizen	0	0	8.821	7.860	9.321	8.514
8.6	VRGZ	-398	2.334	3.945	3.683	63.861	64.335
8.7	Munitax	0	745	-	-	-	-
8.8	GR Omgevingsdienst Regio Nijmegen	-1.167	639	53	0	5.484	5.484
8.9	GR Basisregeling Nijmegen	N.v.t.	n.v.t.				
8.10	MARN	0	-66	10.711	10.711	12.820	12.820
8.11	Werkorganisatie Druten Wijchen	-778	21.160	3.197	1.843	28.715	8.204
8.12	BVO DRAN	0	463	0	0	8.796	8.796
8.13	GO Regio Arnhem en Nijmegen	0	4	0	0	0	0
	Overige verbonden partijen						
8.14	RBT KAN	0	57	163	163	1.029	1.029
8.15	Meerval BV	-784	784	18	18	250	351
8.16	SSW	0	0	0	0	0	0
8.17	DAR NV	n.n.b.	1.934	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
8.18	Stichting Zwembad	0	-15	703	703	1.737	1.737
8.19	Stichting Volkshuisvesting Wijchen	0	0	0	0	0	0

Paragraaf 9: Grondbeleid

Beleid

In het derde kwartaal 2016 heeft de raad een nieuwe nota Grondbeleid 2016 gemeente Wijchen en nota Bovenwijkse Voorzieningen, deel 1 vastgesteld. De door u vastgestelde nota Grondbeleid 2016 gemeente Wijchen is meer een procesmatig stuk. In het nieuwe grondbeleid is de basishouding van de gemeente richting nieuwe ontwikkelingen meer faciliterend. Er zijn voorts nog geen redenen dat ondanks de nieuwe woningbouwopgave de grondhouding van de gemeente zal veranderen. De noodzaak voor het voeren van actieve grondpolitiek is niet aanwezig. Insteek is en blijft dat de gemeente faciliterende rol blijft vervullen bij gebiedsontwikkelingen. Via een slagboommodel zal bij elke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling steeds worden bekeken wat de gewenste rol is van de gemeente. In de nota is ook een afwegingskader opgenomen met betrekking tot strategische verwervingen. Er kunnen namelijk redenen zijn waarom de gemeente, zonder dat er sprake is van een concreet plan, overgaat tot het verwerven van vastgoed.

De gemeente Wijchen heeft voor de periode tot 2030 een forse woningbouwopgave. Het is de bedoeling dat tot 2030 ca 1500 woningen worden gebouwd. Dit betekent dat naast transformatie van bestaande locaties zoals projecten "Tussen Kasteel en Wijchens Meer" en herontwikkeling Kraanvogelstraat ook aandacht zal moeten worden besteed aan "bouwen in de wei". Verder zullen wij initiatieven op het gebied van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) waar mogelijk stimuleren en faciliteren. Bepaalde locaties kunnen ook een uitdaging zijn in het kader van het bevorderen van de leefbaarheid van een wijk. In dat kader kan het instrument van stedelijke herverkaveling naar verwachting een grotere rol vervullen. Dit instrument is vergelijkbaar met de vroegere ruilverkaveling in het buitengebied. Door stedelijke herverkaveling kunnen er transacties plaatsvinden tussen diverse partijen in een plangebied zonder dat de overheid op voorhand een financieel risico loopt in het kader van de grondverwerving.

De regelgeving rondom grondbeleid zoals de Onteigeningswet en de Wet voorkeursrecht gemeenten is nu nog buiten de Omgevingswet gehouden. In de toekomst zal het via de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet alsnog samengebracht worden in de Omgevingswet. Het wetsvoorstel (35 133) is op 1 februari 2019 ingediend bij de Tweede Kamer. De Tweede Kamer heeft op 17 oktober 2019 ingestemd met het wetsvoorstel. Op basis van de huidige planning (januari 2021) is invoering van deze aanvullingswet gepland in 2021. In de bijlagen bij de Nota Grondbeleid 2016 gemeente Wijchen zijn tevens spelregels vastgelegd met betrekking tot grondexploitaties. In tegenstelling tot het verleden worden elk jaar de grondexploitaties niet meer voor kennisgeving aangenomen maar via de Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) door u vastgesteld.

In de nota Bovenwijkse voorzieningen, deel 1 is vastgelegd op welke wijze de gemeente Wijchen de investeringskosten voor te realiseren voorzieningen verhaalt op initiatiefnemers dan wel zelfrealisatoren van ontwikkelingen. Al dan niet ten behoeve van een te realiseren exploitatiegebied. In het door u vastgestelde deel 1 worden de achtergronden, het kader en de beleidsuitgangspunten van de toerekeningsmethodiek beschreven. Door vaststelling van deze nota is afscheid genomen van de methodiek inhoudende een vaste afdracht per m² uitgeefbare grond. Na vaststelling zullen er op basis van toerekenbaarheid, proportionaliteit en profijt kosten worden verhaald.

Marktprognose

Nationaal en Provinciaal

De economische crisis is definitief voorbij. In juni 2019 schat het Centraal Planbureau (CBP) de economische groei in 2019 op 1.7%. Onduidelijk of deze groei daadwerkelijk in

2019 is gehaald. Het CPB prognosticeert voor 2020 een groei van 1 %. Volgens het CPB loopt in 2020 de groei wat terug. Daar zijn meerdere redenen voor.

Op basis van data van de makelaarsorganisatie NVM is het aantal transacties gestegen maar is aanbod van woningen gedaald. De koopprijs is afgelopen periode vanwege de krapte op de woningmarkt gestegen. Bestaande koopwoningen waren in het derde kwartaal van 2019 in de regio Nijmegen 15,6% duurder dan een jaar eerder. Landelijk lag het gemiddelde op 7,2%.

De uitdagingen die er liggen op de woningmarkt hebben ertoe geleid dat de Nationale woonagenda 2018-2021 is opgesteld. De drie uitdagingen waar de acties in de woonagenda zich op richten, zijn het vergroten en versnellen van de woningbouw met 75.000 woningen per jaar, het verbeteren en benutten van de bestaande voorraad en de betaalbaarheid van het wonen. De acties zijn gezamenlijk met diverse partijen opgesteld.

De gevolgen van de crisis in de bouwsector zijn op diverse plekken in den lande zichtbaar. Er zijn te weinig nieuwbouwplannen of "warme bouwgrond". Er is momenteel te weinig capaciteit om aan de grote productievraag te voldoen. Zowel op het gebied van personeel, materiaal als materieel.

Lokaal

In 2019 is er door het bureau Companen een woningmarktonderzoek uitgevoerd voor de regio Nijmegen. Op basis van dit onderzoek ligt er tot 2030 een flinke woningbouwopgave voor de gemeente Wijchen. Op basis van dit onderzoek dienen er tot 2030 ca 1500 woningen te worden gebouwd. Het merendeel van deze woningen zit in de sociale huur dan wel sociale koopsector. Nader zal worden bezien hoe deze opgave kan worden gerealiseerd.

Het project Tussen kasteel en Wijchens Meer vordert gestaag. U wordt regelmatig op de hoogte gesteld van de laatste stand van zaken.

De 2^e fase van het project Huurlingsedam is volop in aanbouw. In deze fase worden 231 grondgebonden woningen gebouwd. Alle omgevingsvergunningen zijn verleend op enkele vrije kavels na. Bijna alle woningen zijn reeds verkocht.

In het voorjaar van 2019 hebben de eerste sleuteloverdrachten plaatsgevonden. We verwachten dat eind 2020 de laatste woningen van Fase 2 worden opgeleverd.

De wijk Huurlingsedam heeft nog een potentieel van ca. 440 woningen waarvoor al een stedenbouwkundig plan gereed is en waar de gemeente met onmiddellijke ingang voornemens is om 250 woningen voor fase 3 vrij te geven.

De ontwikkeling van Veld A van Tuin van Woezik is gegund aan Ter Steege en Klomps. Het bestemmingsplan is onherroepelijk en 10% van de grondprijs is inmiddels betaald. Met de verkoop van de woningen is in 2019 gestart. In 2020 zal gestart worden met de bouw van de woningen. Het plangebied wordt voor rekening en risico van de projectontwikkelaar bouw- en woonrijp gemaakt. Na realisatie wordt het openbaar gebied weer overgedragen aan de gemeente.

Op twee locaties is de gemeente actief betrokken bij een CPO-project. Het gaat hierbij om de locaties nabij Wijksestraat in Bergharen en Sleedoornweg – Kelvinstraat in Wijchen. Het is de bedoeling dat op beide locaties in 2020 wordt gestart met de bouw van woningen.

Tezamen met de gemeente Nijmegen participeert de gemeente Wijchen in GR Bijsterhuizen. De bodem van de voorraad te verkopen grond komt in zicht. Vanwege deze ontwikkeling wordt bezien hoe en wanneer deze Gemeenschappelijk Regeling kan

worden ontbonden. Er is op zich nog steeds interesse voor de aankoop van grond op deze locatie.

Verwachte exploitatieresultaten

Met betrekking tot het verloop van de einduitkomsten op grond van de bijgestelde berekeningen is het volgende overzicht te geven:

Tabel 32: Verwachte exploitatieresultaten bouwgrond

Nr.	Complex	Totaal	2019	2020	2021	2022	2023	>2024
1	Tuin van Woezik	-407			-407			
2*	Huurlingsedam (fase 1 +2)	-724			-724			
3	MOB-complex	15	15					
4	Hoge Rot fase 2	16	16					
5	Woningbouw Balgoij	111			111			
6	CPO Bergharen	144				144		
7	Afgewikkelde projecten	0		0				
	Totaal exploitaties	-845	31	0	-1.020	144	0	0
	Voorziening Tuin van Woezik (balans)	407			407			
	Voorziening Huurlingsedam fase 1+2 (balans)	724			724			
	Totaal Rekening 2019	286	31	0	111	144	0	0

De bedragen zijn afgerond op duizend euro. In bovenstaande berekeningen is gerekend met het rentepercentage voor de bouwgrond van 1,24%.

Grondprijzen

Als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet Markt en Overheid moeten we meer dan voorheen onderbouwen hoe de grondprijzen van de gemeente Wijchen tot stand zijn gekomen. De nota Grondprijzenbeleid 2019 is bij de begrotingsbehandeling 2019 vastgesteld. Tijdens de raadsvergadering van 28 februari 2019 is de herziene grondprijzenbrief 2019 door u vastgesteld. De ontwikkelingen op de markt zullen door ons scherp in de gaten worden gehouden.

JAARREKENING

Jaarrekening

1. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling
2. Resultaat 2019
3. Rekening van Lasten en Baten
4. Balans en Toelichting
5. Niet uit de balans blijkende verplichtingen
6. Overzicht taakvelden

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover deze op balansdatum gerealiseerd zijn. Verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het betreffende jaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van het jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet gedacht worden aan componenten zoals verlofaanspraken en dergelijke.

Waarderingsgrondslagen balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingspijs- of vervaardigingspijs verminderd met afschrijvingen. Afschrijving vindt plaats volgens een percentage van de geactiveerde kosten. Vanaf 2016 worden bijdragen in activa van derden ook hieronder gepresenteerd.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de inkoopprijs en bijkomende kosten of vervaardigingspijs. De vervaardigingsprijs betreft de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend eventueel verminderd met bijdragen van derden. Indien de BTW compensabel is dan geldt waardering tegen brutobedrag verminderd met de BTW-component. Indien een materieel vast actief een blijvend lagere marktwaarde heeft, is het actief afgewaardeerd.

Bij de materiële vaste activa is onderscheid gemaakt naar investeringen met economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Afschrijving vindt lineair plaats met ingang van 1 januari volgend op het jaar van gereedkomen, aanschaf of ingebruikname van het vaste actief.

Financiële vaste activa

De leningen u/g zijn opgenomen voor het nominale openstaande saldo verminderd met het totaal van de getroffen voorzieningen in verband met risico's voor oninbaarheid.

De deelnemingen zijn opgenomen tegen verkrijgingspijs. Elk jaar vindt een beoordeling plaats of een afwaardering noodzakelijk zou zijn op grond van een structurele waardedaling van de aandelen.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen inkoopprijs en bijkomende kosten of lagere marktwaarde. De grondexploitatie worden gewaardeerd overeenkomstig de cumulatieve bestedingen verminderd met de al ontvangen opbrengsten uit hoofde van verkopen en subsidies, dan wel lagere marktwaarde. Winstneming vindt plaats volgens Percentage of Completion (POC).

Kortlopende Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor zover noodzakelijk zijn voorzieningen getroffen voor het risico van dubieusheid en oninbaarheid. Deze voorzieningen zijn in mindering gebracht op het saldo van de vorderingen.

Overlopende activa

De onder overlopende activa opgenomen posten zijn tegen nominale waarde gewaardeerd.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Op grond van art. 2 Wet FIDO (Wet Financiering decentrale overheden) worden overtollige liquiditeiten bij 's Rijks schatkist aangehouden.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves en de bestemmingsreserves alsmede het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en of risico's voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten dan wel van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed. Ook voor kosten die in een volgend jaar gemaakt worden, maar hun oorsprong vinden in het betreffende jaar, waarbij de voorziening dient tot kostenegalisatie.

Onderhoudsvoorzieningen waarvan de omvang wordt bepaald op basis van beheers- of onderhoudsplannen worden berekend op basis van de laatst bekende geactualiseerde plannen.

De voorzieningen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Uitzondering hierop is de pensioenvoorziening voor wethouders, welke wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

Baten en lasten

In de rekening worden de baten en lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. Zowel de baten als de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Mutaties via de reserves worden conform de verslaggeving voorschriften afzonderlijk in de staat van baten en lasten gepresenteerd.

Vennootschapsbelasting

Door het aannemen van de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht

Overheidsondernemingen door de Eerste Kamer op 19 mei 2015 is de gemeente Wijchen met ingang van 1 januari 2016 in beginsel vennootschapsbelastingplichtig voor haar ondernemersactiviteiten. Vooralsnog is op grond van inventarisatie van activiteiten van de gemeente geen belastinglast opgenomen in de jaarrekening.

2. Resultaat 2019

2.1 Resultaat 2019 en resultaatbestemming.

In dit financieel jaarverslag presenteren wij de resultaten over het jaar 2019. Daarbij hebben wij de algemeen aanvaarde regels voor de verslaglegging gehanteerd (Besluit Begroting en Verantwoording). Conform deze regels is het resultaat gepresenteerd voor en na (eerste) bestemming. De mutatie wordt veroorzaakt door het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves waartoe de Raad in het verleden heeft besloten. Vervolgens worden op dit resultaat winstbestemmingen gedaan. Dit heet dan de tweede winstbestemming.

Het resultaat na eerste winstbestemming is uit te splitsen in het resultaat bouwgrondexploitatie en resultaat algemene dienst.

Het rekeningresultaat over 2019, onderscheiden naar lasten en baten bedraagt:

Rekening resultaat 2019 (x € 1.000)

Totaal baten	98.316
Totaal lasten	102.855
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	-4.538
Mutaties in reserves:	
- stortingen in reserves	6.655
- onttrekkingen uit reserves	10.042
Saldo mutaties reserves	3.387
Gerealiseerde resultaat	-1.152
<i>Waarvan resultaat bouwgrondexploitatie</i>	213
<i>Waarvan resultaat algemene dienst</i>	-1.365

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt, is er in 2019 voor de 1^e winstbestemming een negatief resultaat van € 4,5 miljoen behaald. In 2019 hebben we voor per saldo € 3,4 miljoen onttrokken uit de reserves, zodat we uiteindelijk uitkomen op een negatief resultaat van € 1,2 miljoen. Dit resultaat is beschikbaar voor de tweede winstbestemming.

Te bestemmen jaarrekening resultaat:

Jaarrekening resultaat 2019	-1.152
Budgetoverhevelingen 2019 conform raadsbesluit	-749
Nog te bestemmen resultaat 2019	-1.901

Het overzicht te bestemmen jaarrekening resultaat laat zien dat de Raad al een besluit genomen heeft over de budgetoverhevelingen 2019-2020. Op grond van dit besluit worden de budgetoverhevelingen 2019 toegevoegd aan de Begroting 2020.

Na aftrek van de post budgetoverhevelingen resteert een saldo nog te bestemmen van € -1.901.000. Het college verzoekt de Raad in te stemmen met het onderstaande voorstel van besteding:

- Onttrekken aan de algemene reserve: € 1.901k

3. Rekening van Lasten en Baten

3.1 Rekening van lasten en baten

In dit hoofdstuk zijn de totalen van alle baten en lasten per programma opgenomen. Als gevolg van de BBV zijn de cijfers per programma exclusief de mutaties in de reserves weergegeven. Dit geeft het gerealiseerd resultaat voor bestemming weer. Na verwerking van de mutaties in de reserves wordt ten slotte het gerealiseerd resultaat na bestemming weergegeven.

Programma (x 1.000)	Primitieve begroting 2019			Actuele begroting 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	15.468	69.852	54.384	16.100	71.136	55.036
1 Veiligheid	3.048	57	-2.991	3.057	65	-2.992
2 Verkeer en vervoer	6.665	77	-6.587	6.761	77	-6.684
3 Economie	886	597	-289	894	597	-297
4 Onderwijs	3.857	264	-3.593	3.676	264	-3.412
5 Sport, cultuur en recreatie	7.299	435	-6.864	8.143	858	-7.285
6 Sociaal domein	43.744	11.703	-32.041	49.052	10.832	-38.220
7 Volksgezondheid en milieu	10.317	8.705	-1.612	10.452	8.813	-1.640
8 Wonen en bouwen	2.560	1.403	-1.158	2.646	1.574	-1.072
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	93.844	93.093	-752	100.780	94.214	-6.566
Mutaties in reserves						
0 Bestuur en ondersteuning	224	1.577	1.354	224	1.988	1.765
1 Veiligheid	0	113	113	0	113	113
2 Verkeer en vervoer	50	3	-47	50	22	-29
3 Economie	2	0	-2	2	23	21
4 Onderwijs	216	323	108	216	323	108
5 Sport, cultuur en recreatie	729	248	-481	893	842	-52
6 Sociaal domein	677	161	-515	887	3.769	2.882
7 Volksgezondheid en milieu	12	490	478	12	491	479
8 Wonen en bouwen	40	40	0	40	85	45
0.10 Overige mutaties in reserves				0	1.207	1.207
Totaal mutaties in reserves	1.949	2.956	1.006	2.324	8.862	6.539
Gerealiseerde resultaat			255			-27

Programma (x 1.000)	Jaarrekening 2019		
	Lasten	Baten	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	17.857	73.231	55.374
1 Veiligheid	3.107	223	-2.884
2 Verkeer en vervoer	6.736	1.213	-5.523
3 Economie	1.022	688	-334
4 Onderwijs	3.410	393	-3.018
5 Sport, cultuur en recreatie	8.570	1.229	-7.342
6 Sociaal domein	48.994	11.108	-37.886
7 Volksgezondheid en milieu	10.224	8.325	-1.899
8 Wonen en bouwen	2.933	1.906	-1.028
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	102.855	98.316	-4.538
Mutaties in reserves			
0 Bestuur en ondersteuning	2.022	2.237	214
1 Veiligheid	0	113	113
2 Verkeer en vervoer	1.097	22	-1.075
3 Economie	6	32	26
4 Onderwijs	450	323	-127
5 Sport, cultuur en recreatie	1.352	1.666	314
6 Sociaal domein	1.372	3.701	2.328
7 Volksgezondheid en milieu	288	670	382
8 Wonen en bouwen	69	72	3
0.10 Overige mutaties in reserves	0	1.207	1.207
Totaal mutaties in reserves	6.655	10.042	3.387
Gerealiseerde resultaat			-1.152

3.2 Resultaat 2019 t.o.v. geactualiseerde begroting 2019.

3.2.1. Resultaat van de bouwgrondexploitatie

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Mutatie
Tussentijdse winstneming Balgoij	0	93	93
Winstneming MOB-complex	0	15	15
Winstneming Hoge Rot fase 2	0	16	16
Vrijval verliesvoorzieningen Huurlingsedam en Tuin van Woezik	0	89	89
Totaal (x € 1.000)	0	213	213

3.2.2. Winstneming Bijsterhuizen

De Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen heeft in 2019 een winstuitkering van €1,5 miljoen uitgekeerd. Er is voor fase 5 en 6 € 655k voor beheer overdragen overgedragen aan de Gemeente Wijchen.

3.2.3. Resultaat van de algemene dienst

Omschrijving	Begroot
Saldo primitieve begroting	326
Aangenomen Amendementen	-71
Totaal Primitieve begroting	255
Perspectiefnota 2019	-1.031
Budgetoverhevelingen 2019-2020	749
Saldo geactualiseerde begroting (x € 1.000)	-27

Het resultaat 2019 sluit met een negatief resultaat van € 1.152k en ligt daarmee € 1.124k lager dan aangenomen in de begroting. Het resultaat kan worden uitgesplitst in het resultaat bouwgrond (€ 213k werkelijk versus € 0k begroot) en het resultaat van de Algemene Dienst (€ -1.365k werkelijk versus € -27k begroot). De afwijking op de Algemene Dienst wordt verklaard door de relevante mutaties opgenomen in de volgende tabel.

Progr.	Omschrijving	Vershil (x € 1.000)
0	Omdat de rekenrente enorm is gedaald, is het noodzakelijk gebleken een extra dotatie te doen aan de voorziening voor wethouderspensioenen om in de toekomst aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen.	-880
0	I.v.m. wijziging rechtspositieregeling per 1 januari, incl. terugwerkende kracht tot 28 mrt 2018 i.v.m. ouderdoms- en pensioenvoorziening, is een overschrijding gerealiseerd op de raadsvergoedingen.	-44
0	Verkoop Laantje 6 leidt tot structureel minder huuropbrengsten. Hier is in de begroting 2020 op geanticipeerd.	-60
0	Betreft extra lasten als gevolg van taxaties verkoop, ontwikkelingen bij Woeziksestraat 339 enz.	-51
0	Betreft een voordeel op waterschapslasten, de stijging die in 2018 werd voorzien is niet gerealiseerd, deze meevaller is in de begroting 2020 ook als budgetruimte ingezet.	62
0	De jaarrekening 2019 van de WDW vertoont een tekort. Belangrijkste oorzaken daarvoor zijn de aanpassingen van de nieuwe cao.	-533
0	Bijstelling voorziening dubieuze debiteuren	-165
0	Naheffing in het kader van de werkkostenregeling (WKR).	-54
0	Het Molenhuis wordt klaargemaakt voor jongerenhuisvesting, wat tot onvoorziene kosten heeft geleid. Daarbij is in de begroting al uitgegaan van verhuur met een kostenneutrale situatie in 2019.	-32
0	Vrijval voorziening personeel o.b.v. toekomstige verplichtingen en realisatie 2019.	85
0	De formatie extra inzet bedrijfsvoering zoals opgenomen in de begroting 2018 Anders Denken, Samen doen wordt binnen Wijchen niet ingevuld.	95
0	De ontvangsten voor uitstaande hypotheke leningen liggen lager dan begroot, vanwege vervroegde aflossingen van hypotheke leningen.	-27
0	Vanwege de gunstige rentestanden ontstaat er een voordeel door hogere renteontvangsten en lagere rentekosten ten opzichte van de begroting	97
0	Door o.a. meer nieuw en verbouw dan verwacht, zijn de OZB inkomsten van eigenaren van woningen over 2019 hoger uitgevallen dan geraamd.	40
0	Door o.a. meer nieuw en verbouw dan verwacht, zijn de OZB inkomsten van eigenaren en gebruikers van niet-woningen over 2019 hoger uitgevallen dan geraamd.	71
0	Op basis van de Decembecirculaire 2019 en een actualisering van de eenheden voor de gemeente Wijchen wordt voor 2019 een lagere algemene uitkering verwacht dan geraamd, dan begroot conform de meicirculaire 2019. De definitieve omvang zal in de loop 2020 (o.a. via meicirculaire 2020) bekend worden. Er is rekening gehouden met de reservering van gelden voor duurzaamheid en de kerkenvisie.	-320
0	De in 2019 beoogde verkoop van de panden Graafseweg en Woeziksestraat 339 worden in dit jaar niet gerealiseerd (- € 898k). Daar tegenover staat de	-313

Progr.	Omschrijving	Vershil (x € 1.000)
	verkoop van Laantje 6 (€ 585k), welke niet voorzien was in de begroting 2019.	
0	In 2019 is een winstneming uit Bijsterhuizen ontvangen (€ 1,5 miljoen), welke in 2020 voorzien was. Deze winstneming wordt doorgestort naar de algemene reserve. De bijdragen voor instandhouding en verwervingen groen zijn hoger dan voorzien.	258
1	In het budget voor veiligheidsbeleid en preventie zit structureel een budget voor eventuele onvoorziene incidentele veiligheidsacties. Voor 2019 behoefde een deel daarvan niet te worden ingezet.	69
1	De leges voor APV en Precario zijn lastig in te schatten vanwege enkele grote projecten. Voor APV hebben we uiteindelijk over 2019 € 36k meer aan inkomsten ontvangen dan begroot en voor Precario € 34k meer. Dit komt o.a. omdat in 2019 ook precariobelasting is opgelegd voor terrassen over 2018.	70
2	Het beschikbare bedrag voor het fiets-voetpad Alverna kan vervallen. De grondpositie kan niet geregeld worden, daarom is het project door de initiatiefgroep gestopt.	25
2	In 2019 hebben we minder onderhoud aan de kunstwerken uitgevoerd, we pakken dit in 2020 weer op.	40
2	Gezien de beperkte winter hebben we geld over op het budget van gladheidsbestrijding.	50
4	Overbesteding in 2019 op Sociaal Medische Indicatie (SMI), op basis van een intentieverklaring die de gemeente Wijchen in 2014 sloot met het onderwijs. Voor 2020 zijn afspraken gemaakt om het budget taakstellend te maken.	-38
4	Tekort op exploitatie onderwijshuisvesting 2019, met name vanwege gemeentelijke belastingen.	-38
4	Er treedt een eenmalig voordeel op binnen het budget leerlingenvervoer.	28
4	Voordeel op Peuterspeelzalen in combinatie met het onderwijs achterstandenbeleid (OAB). Door ophoging rijksmiddelen OAB, kan gemeentelijk budget structureel vrijvallen. In begroting 2020 is dit reeds verwerkt.	241
5	Het nadeel voor Zwembad de Meerval komt vanwege een langer dan verwachte sluiting van het zwembad tijdens de verbouwing van de kleedruimtes en een transitievergoeding. Ook is door de wetswijziging btw niet langer aftrekbaar voor het zwembad. Dit nadeel is betrokken bij de aanvraag subsidie SPUK, die in het leven is geroepen ter compensatie van de wetswijziging.	-93
5	Buitensport: Er loopt een rechtszaak over het hybrideveld van vv Diosa, waarbij de tegenpartij in hoger beroep is gegaan. Uitspraak wordt eind 2020 verwacht. De advocaatkosten liggen daardoor hoger dan begroot.	-33
5	Opbrengst subsidie SPUK ter compensatie van de wetswijziging waarbij de btw op sport voor gemeenten niet langer aftrekbaar is. Dit valt af te zetten tegen bovenstaande nadelen.	149
5	Voordeel op afrekening Suikerberg, deel van 2018 wat nog niet was afgerekend is ook in 2019 meegenomen in de afrekening.	31
5	Voordeel op muziekonderwijs. In 2019 minder aanvragen ontvangen, dus voordeel op begrote subsidies.	25
5	Voor archeologie zijn de kosten moeilijk in te schatten, deze variëren jaarlijks sterk, in 2019 zijn praktisch geen externe adviezen opgevraagd. Hierdoor valt het totale budget vrij.	27
5	Positief resultaat op de verwerkingskosten van ons groenafval.	25
5	Speelvoorzieningen, het bedrag is al jaren meegenomen maar de inhaalslag kon niet gemaakt worden. Het geld valt nu vrij.	70
6	2d's: Een nadeel op het Sociaal Wijk Team (SWT): Bij het budget huur SWT treedt een nadeel op van 55k, grotendeels veroorzaakt door het feit dat de contracten voor de aan derden door te belasten huur nog niet goed waren ingeregeld. Daarnaast is door Rndom Wijchen extra inzet (in totaal 197k) gepleegd bij het SWT. Deels, voor een bedrag van 85k, is hier geen dekking voor in de begroting 2019 van Wijchen. De kosten van de coördinatie van het SWT 2019 vallen 44k hoger uit dan het begrote budget. Daarnaast treedt een voordeel op van 11k op het softwarebudget.	-173
6	2d's: De factuur voor de coördinatie van het sociaal wijkteam 2018 (maatwerk	-119

Progr.	Omschrijving	Vershil (x € 1.000)
	GGD) bleek nog niet gefactureerd en opgenomen te zijn in de jaarrekening 2018 (zie ook 2e rapportage). Deze kosten landen daardoor nu in 2019.	
6	2d's Als dekking voor extra kosten coördinatie wordt het restant van de reserve Implementatie transities WMO ingezet	42
6	Bijzondere bijstand: Verschillende regelingen voor cliënten die langdurig in de bijstand zitten kennen, t.o.v. 2018, een onverwachtse groei van het aantal gebruikers. Dit zou er op kunnen wijzen dat de armoede grimmiger wordt.	-41
6	Bijzondere bijstand: Bij het begroten van kosten collectieve ziektekostenverzekering is uitgegaan van het aantal huishoudens. Binnen een huishouden kunnen meerdere polissen zijn afgesloten, waardoor totale kosten hoger liggen dan begroot.	-35
6	Bijzondere bijstand: De begrote inzet van de eenmalige middelen zijn niet nodig gebleken, in verband met een overschot op Bijzondere Bijstand.	25
6	Bijzondere bijstand: incidenteel voordeel op individuele studietoelage. Deze post is bij de herijking bijzondere bijstand in ambtelijk/bestuurlijk overleg op hetzelfde niveau gehouden in afwachting van aangekondigd nieuw landelijk beleid door het Rijk.	49
6	Bijzondere bijstand: Bij de herijking van de begroting Bijzondere Bijstand valt voor 2019 73k vrij.	73
6	Bijzondere bijstand: er blijkt onverwachts een aanzienlijke afname te zijn op de grootste kostenposten voor incidentele bijzondere bijstand t.o.v. 2018. Aangezien er geen wijzigingen zijn in het beleid noch de uitvoering lijkt dit te wijzen op een afname in de armoede	150
6	Voordeel op de uitgaven wsw vanwege extra rijksmiddelen in de meicirculaire en een te verwachte teruggaaf vanuit het Werkbedrijf.	161
6	MGR: De kosten voor basisdienstverlening Werk vallen hoger uit dan begroot. Dit komt onder meer door een neerwaartse bijstelling vanuit de decembercirculaire.	-106
6	De loonkostensubsidies liggen volgens de voorlopige jaarcijfers van de MGR hoger dan aangenomen in de begroting.	-77
6	2d's: Er is na de jaarafsluiting 2018 een bedrag van 193k over het jaar 2018 doorbelast. Het betreft hier uitvoeringskosten 2D's (inhuur en monitor). In 2018 heeft dit geleid tot een onderschrijding. Voor 2019 betekent dit nu extra kosten, waarmee geen rekening was gehouden in de begroting.	-193
6	2d's: Door de invoering van het abonnementstarief per 01-01-2019 vallen de inkomsten van de eigen bijdrage fors lager uit. Dit levert, ondanks compensatie door het rijk, voor 2019 een nadeel op van 96k. (Hiervan is 46k WMO HH en 50k WMO nieuw 2d's).	-50
6	2d's Vrijval stelpost WMO ter afdekking hogere uitgaven i.v.m. abonnementstarief.	84
6	2d's: Rondom Wijchen prognosticeert t.o.v. de ontvangen totaalsubsidie 2019 op het onderdeel WMO nieuw een aanvullend tekort van 75k.	-75
6	Er treedt een eenmalig voordeel op binnen het budget schuldhulpverlening.	47
6	2d's: Rondom Wijchen prognosticeert t.o.v. de ontvangen totaalsubsidie 2019 op het onderdeel Jeugd een aanvullend tekort van 115k.	-115
6	2d's: Op het wijchense budget Jeugd en opvoedhulp treedt in 2019 een incidenteel voordeel op.	84
6	2d's: Op het Wijchense budget Jeugdbescherming en jeugdreclassering treedt als gevolg van een positieve eindafrekening 2018 een voordeel op van 173k. Daarnaast treedt voor het jaar 2019 op dit onderdeel een voordeel op van 175k.	348
6	De GGD heeft daarnaast in 2019 voor het onderdeel Veilig Thuis een begrotingswijziging ingediend. Voor Wijchen betekent dit voor 2019 een verhoogde bijdrage.	-51
7	De vergoeding voor het gescheiden ingezamelde afval is op diverse stromen lager dan begroot, met name door het plastic +. De afrekening van 2018 viel fors tegen daarnaast hebben we ook over 2015 en 2016 een deel moeten terugbetalen. Ook de opbrengst van 2019 is lager dan begroot.	-384
7	Overige afwijkingen taakveld afval.	33
7	Alle afwijkingen op het taakveld afval worden verrekend met de egalisatiereserve voor zover hier voldoende middelen in zitten. Met deze	145

Progr.	Omschrijving	Vershil (x € 1.000)
	onttrekking is de reserve leeg, m.u.v. de geoormerkte gelden voor zwerfafval en afvalbeleid.	
7	ODRN: Vanwege economische groei is een kostenuitzetting van €154k gerealiseerd. Voor de bijdrage voor het aandeel in het tekort van de GR ODRN in 2019 draagt Wijchen daarnaast € 49k bij. Een deel van het tekort is al in de begroting 2020 verwerkt.	-203
7	Voor milieubeleid, waterbeleid en milieucommunicatie is een bedrag van € 20k doorgeschoven naar 2020. Daarnaast is voor een groot aantal beleidsterreinen minder budget uitgegeven dan begroot in 2019, deze hebben we vrij laten vallen. Voor milieubeleid is dit in totaal € 61k, voor waterbeleid € 23k en voor diverse kleinere onderdelen zoals Externe Veiligheid, Geluid en Bodem in totaal € 22k. Per saldo valt er € 106k vrij in de jaarrekening 2019.	106
8	Van de in de perspectiefnota 2019 geraamde planschades is één planschade niet doorgedaan, hierdoor is € 27k niet uitgegeven.	27
8	De leges uit bouwvergunningen vallen aanzienlijk lager uit, omdat een aantal voor 2019 geraamde projecten vertraging hebben opgelopen, ten gevolge van pfas, stikstof, Bibob en hoge werkdruk (o.a. vanwege de omgevingswet een tekort aan capaciteit).	-118
Overig	Overige kleine afwijkingen.	151
	TOTAAL	-1.338

3.3 Rekening van lasten en baten, uitsplitsing structureel en incidenteel perspectief

In deze paragraaf wordt de uitsplitsing weergegeven tussen de incidentele en structurele baten en lasten per programma. Deze cijfers maken onderdeel uit van het totaal aan lasten en baten gepresenteerd onder paragraaf 3.1. Het incidenteel perspectief is uitsluitend gebaseerd op het door de Raad vastgestelde incidenteel perspectief uit de Begroting 2019.

Structureel

(x € 1.000)		Begroot 2019			Werkelijk 2019		
Nr.	Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	15.354	69.900	54.547	16.551	71.722	55.171
1	Veiligheid	3.021	65	-2.956	3.086	223	-2.862
2	Verkeer en vervoer	6.491	77	-6.414	6.492	1.213	-5.278
3	Economie	840	597	-243	942	688	-254
4	Onderwijs	3.449	264	-3.185	3.178	393	-2.786
5	Sport, cultuur en recreatie	8.029	858	-7.171	8.461	1.229	-7.233
							-
6	Sociaal domein	48.205	10.832	-37.373	47.943	11.108	36.835
7	Volksgezondheid en milieu	9.970	8.813	-1.158	9.758	8.325	-1.432
8	Wonen en bouwen	2.062	760	-1.302	2.918	1.779	-1.140
0	Bestuur en ondersteuning	15.354	69.900	54.547	16.551	71.722	55.171
Gerealiseerde resultaat		97.420	92.165	-5.255	99.329	96.680	-2.649
Mutaties in reserves							
0	Bestuur en ondersteuning	74	899	825	1.872	1.238	-634
1	Veiligheid	0	113	113	0	113	113
2	Verkeer en vervoer	50	22	-29	1.097	22	-1.075
3	Economie	2	23	21	6	32	26
4	Onderwijs	216	323	108	450	323	-127
5	Sport, cultuur en recreatie	827	827	-1	1.286	1.651	365
6	Sociaal domein	887	3.769	2.882	1.372	3.701	2.328
7	Volksgezondheid en milieu	12	69	57	288	103	-185
8	Wonen en bouwen	40	85	45	69	72	3
0.10	Overige mutaties in reserves	0	1.207	1.207	0	1.207	1.207
Totaal mutaties in reserves		2.108	7.336	5.228	6.439	8.461	2.022
Resultaat na eerste winst bestemming				-27	-627		

Incidenteel

(x € 1.000)		Begroot 2019			Werkelijk 2019		
Nr	Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	746	1.236	490	1.306	1.509	203
1	Veiligheid	36	0	-36	21	0	-21
2	Verkeer en vervoer	270	0	-270	244	0	-244
3	Economie	55	0	-55	80	0	-80
4	Onderwijs	227	0	-227	232	0	-232
5	Sport, cultuur en recreatie	114	0	-114	109	0	-109
6	Sociaal domein	847	0	-847	1.051	0	-1.051
7	Volksgezondheid en milieu	482	0	-482	467	0	-467
8	Wonen en bouwen	584	814	230	15	127	112
Gerealiseerde resultaat		3.360	2.050	-1.311	3.526	1.636	-1.890
Mutaties in reserves							
0	Bestuur en ondersteuning	150	1.090	940	150	999	849
1	Veiligheid	0	0	0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0	0
3	Economie	0	0	0	0	0	0
4	Onderwijs	0	0	0	0	0	0
5	Sport, cultuur en recreatie	66	15	-51	66	15	-51
6	Sociaal domein	0	0	0	0	0	0
7	Volksgezondheid en milieu	0	422	422	0	567	567
8	Wonen en bouwen	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties in reserves		216	1.527	1.311	216	1.581	1.365
Resultaat na eerste winst bestemming				0	-525		

Overzicht van belangrijkste afwijkingen ten opzichte het door de Raad vastgestelde incidenteel perspectief van de begroting:

Prog	Toelichting	Saldo
0	Voor het ziekteverzuim was €392k gereserveerd binnen Wijchen, uiteindelijk is het totale tekort op de WDW groter. Naast ziekteverzuim kent dit meerdere oorzaken, zoals de nieuwe CAO en lagere opbrengst uit doorbelaste projecturen. Voor een totale analyse verwijzen we naar de jaarrekening van de WDW.	-534
0	Vrijval voorziening personeel t.b.v. toekomstige wachtgeldverplichtingen.	84
0	Nadeel op verwachte verkoopopbrengsten vastgoed. 2 panden worden niet in 2019, maar in 2020 verkocht.	-182
0	Fase overdracht Bijsterhuizen gaat gepaard met een hogere bijdrage dan aangenomen in de begroting	258
2	Het beschikbare bedrag voor het fiets-voetpad Alverna kan vervallen. De grondpositie kan niet geregeld worden, daarom is het project door de initiatiefgroep gestopt.	25
3	De externe kosten voor Economie zijn hoger o.a. door niet geraamde bijdrage aan proceskosten Regionaal programma werklocaties 2018 en 2019 (RPW)	-22
6	2d's: Een deel van de kosten werd als incidenteel aangemerkt boven de rijksmiddelen. In de praktijk was het tekort nog groter.	-219
8	De leges uit bouwvergunningen vallen aanzienlijk lager uit, omdat een aantal voor 2019 geraamde projecten vertraging hebben opgelopen, ten gevolge van pfas, stikstof, Bibob en hoge werkdruk (o.a. vanwege de omgevingswet een tekort aan capaciteit).	-118
7	Extra inzet reserve afval op het tekort 2019	145
Overig	Overige verschillen	38
Totaal		-525

3.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Conform de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke sector dienen van onderstaande functies de volgende gegevens gepubliceerd te worden.

1. Griffier:
2. Gemeentesecretaris:

Het toepasselijk bezoldigingsmaximum bedraagt € 194.000. Deze is gebaseerd op het algemene WNT maximum. Het individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum is berekend naar rato van omvang en duur van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Functiegegevens	2019	2018
Naam	A.B. Berendsen	A.B. Berendsen
Functie	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01.01–31.12	01.01–31.12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
<i>Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen</i>	€ 94.573	€ 91.457
<i>Beloningen betaalbaar op termijn</i>	20.467	€ 19.086
Bezoldiging	€ 115.039	€ 110.543
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 189.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Functiegegevens	2019	2018
Naam	R. Boer	R. Boer
Functie	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01.01–31.12	01.01–31.12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
<i>Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen</i>	€ 113.079	€ 108.039
<i>Beloningen betaalbaar op termijn</i>	26.675	€ 24.225
Bezoldiging	€ 139.754	€ 132.264
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 189.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking geweest.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

4. Balans en Toelichting

Balans per 31 december 2019 (x €1.000)

ACTIVA

	2019	2018
Vaste Activa		
Immateriële vaste activa		
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	21	41
Materiële vaste activa		
Investerings met economisch nut	52.702	54.758
Investerings me economisch nut, waarvoor een heffing kan worden opgelegd	10.649	10.953
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.823	1.394
	66.174	67.105
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	50	50
Leningen aan:		
Woningbouwcorporaties	7.720	8.227
Overige verbonden partijen	756	859
Overige langlopende geldleningen	10.934	11.366
	19.460	20.502
Totaal vaste activa	85.655	87.648
Vlottende activa		
Voorraden		
Gereed product en handelsgoederen	3	3
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.925	1.154
	1.928	1.157
Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	6.171	6.938
Rekening-courant verhouding met het Rijk	0	1.700
Overige vorderingen	247	365
Overige uitzettingen	3.781	11.970
	10.199	20.973
Liquide middelen		
bank	1.617	233
kas	12	8
	1.629	241
Overlopende activa		
Nog te ontvangen voorschotbedragen overheidsuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0	97
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	3.715	5.600
	3.715	5.697
Totaal vlottende activa	17.471	28.068
Totaal generaal	103.126	115.716
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

PASSIVA

	2019	2018
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	11.381	10.786
Bestemde reserves	33.602	34.347
Gerealiseerde resultaat	-1.152	3.329
	43.831	48.462
Voorzieningen	26.770	23.156
Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	9.546	10.237
Onderhandse lening van buitenlandse bank, instelling	10.000	10.000
	19.546	20.237
Totaal vaste passiva	90.147	91.855
Vlottende passiva		
Vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar		
Bank	0	364
Overige schulden	7.493	19.924
	7.493	20.288
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en het volgende jaar tot betaling komen	2.806	1.413
Ontvangen voorschotbedragen:		
- Het Rijk	940	547
Overige vooruitontvangen bedragen	1.741	1.613
	5.486	3.573
Totaal vlottende passiva	12.979	23.861
Totaal generaal	103.126	115.716

Gewaarborgde leningen

(x € 1.000)

	2019	2018
Woningstichtingen	41.663	33.472
Krediethypotheke	3.199	1.668
Overige	1.002	1.013
Totaal	45.864	36.153

TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

Immateriële vaste activa

	Boekwaarde 1 Jan	Investe -ringen	Desinves -teringen	Afschrij -vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31 Dec
(x € 1.000)							
Bijdrage in activa van derden	41	-	-	20	-	-	21

Materiële vaste activa

Overzicht van het verloop van de materiële vaste activa (economisch en maatschappelijk nut):

	Boekwaarde 1 Jan	Investe -ringen	Desinves -teringen	Afschrij -vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaard e 31 Dec
(x € 1.000)							
MVA met economisch nut							
Gronden en terreinen	1.619	-	-	-	-	-	1.619
Bedrijfsgebouwen	49.517	307	-	2.109	1.100	-	46.615
Woonruimten	329	-	-	9	-	-	320
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.866	834	-	140	-	-	2.560
Vervoermiddelen	5	-	-	1	-	-	4
Machines, apparaten en installaties	382	208	-	55	-	-	535
Overige materiële vaste activa	1.135	75	-	161	-	-	1.049
Totaal mva met economisch nut	54.853	1.424	-	2.475	1.100	-	52.702
MVA met economisch nut waarvoor een heffing kan worden opgelegd							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	10.830	211	-	413	-	-	10.628
Overige materiële vaste activa	26	-	-	5	-	-	21
Totaal mva met economisch nut waarvoor een heffing kan worden opgelegd	10.856	211	-	418	-	-	10.649

	Boekwaarde 1 Jan	Investe -ringen	Desinves -teringen	Afschrij -vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31 Dec
Maatschappelijk nut vóór 2017							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	630	-	-	26	-	-	604
Overige materiële vaste activa	84	-	-	11	-	-	73
Subtotaal	714	-	-	37	-	-	677
Maatschappelijk nut vanaf 2017							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	680	1.478	-	12	-	-	2.146
Overige materiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal	680	1.478	-	12	-	-	2.146
Totaal	1.394	1.478	-	49	-	-	2.823
Totaal	67.103	3.113	-	2.942	1.100	-	66.174

Van bovenstaande
activa zijn geen
activa in erfpacht
uitgegeven.

De rubricering van de boekwaarde van de Materiële vaste activa per 01-01-2019 is aangepast. Voor een bedrag van circa € 95.000 is boekwaarde overgeheveld van Machines, apparaten en installaties (MVA met economisch nut) naar Grond- weg- en waterbouwkundige werken (MVA met economisch nut waarvoor een heffing kan worden opgelegd). Deze wijziging heeft geen effect op de boekwaarde per 01-01-2019 als geheel.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

(x € 1.000)	2019	2018
Stand per 1 januari	20.503	19.996
Verstrekt	1.947	2.185
Aflossing/verkoop	2.718	1.541
Waarde aanpassing Voorzien	168	137
Verrekening bestemmingsreserve	100	
Stand per 31 december	19.460	20.503

(x € 1.000)	Waarde per 1 Jan	Verstrekt	Aflossing/ verkoop	Overige	Waarde per 31 Dec
Geldleningen					
<i>Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen</i>	50				50
<i>Leningen</i>	8.227		507		7.720
<i>Woningbouwcorporaties</i>					
Lening Zwembad de Meerval	452		104		348
Aandelen DAR	408				408
Overige verbonden partijen	860		104		756
Leningen ambtenaren	3.394		398		2.996
Lening NUON	1.633		357		1.276
Lening Vitens	537		179		358
Lening Stimuleringsfonds	721	3			723
volkshuisvesting Hoevelaken					
Duurzaamheidsleningen	1.709	898	498		2.109
Hoevelaken					
Stimulering Energie Sport	200	1			201
Blijversleningen	100		100		0
Startersleningen	2.972	472	470		2.970
Leningen Toekomstbestendig		405	105		300
Stichting glasvezel Wijchen	100			100	0
Overige langlopende leningen	11.366	1.779	2.107		10.934
Totaal geldleningen	20.503	1.779	2.718	100	19.460
Huurkoop					
Huurkoop langlopend		168		168	
Totaal huurkoop		168		268	
Totaal	20.503	1.947	2.718	268	19.460

Vlottende activa

Voorraden

Het verloop van de voorraden is als volgt:

(x € 1.000)	2019	2018
Voorraden drukwerk	3	3
Voorraden grondexploitatie	1.925	1.154
Stand per 31 december	1.928	1.157

(x € 1.000)	2019	2018
Voorraden grondexploitatie		
Voorraden grondexploitatie	3.055	2.373
Voorziening verliesgevende projecten	1.130	1.219
Stand per 31 december	1.925	1.154
Voorziening Tuin van Woezik	407	459
Voorziening Huurlingsedam Fase 1+2	723	760
	1.130	1.219

Het verloop per grondexploitatie is als volgt:

Projectnaam	Boekwaarde 1 Jan	Kosten 2019	Opbrengst en 2019	Resultaat 2019	Boekwaarde 31 Dec
Tuin van Woezik	2.033	29	-	-	2.062
Huurlingsedam Fase 1 +2/3	306	68	-	-	374
MOB-compex	-19	4	-	15	-
Hoge Rot Fase 2	22	11	50	16	-
Woningbouw Balgoij	-157	8	70	93	-126
Afgewikkelde Complexen	-112	38	-	-	-74
Tussen Kasteel en Wijchens Meer	300	344	-	-	644
Kraanvogelstraat	-	102	-	-	102
CPO Bergharen	-	35	-	-	35
CPO Duurzaam Wonsick	-	25	-	-	25
Woningbouw Batenburg	-	13	-	-	13
	2.373	677	120	124	3.055

Het verwachte verloop per grondexploitatie is als volgt:

Projectnaam	Boekwaarde 31 Dec 2019	Geraamde kosten	Geraamde opbrengsten	Verwacht resultaat
Tuin van Woezik	2.062	101	1.756	-407
Huurlingsedam Fase 1 +2/3	374	428	79	-723
Woningbouw Balgoij	-126	108	-	18
Afgewikkelde Complexen	-74	74	-	-
Tussen Kasteel en Wijchens Meer	644	PM	PM	PM
Kraanvogelstraat	102	PM	PM	PM
CPO Bergharen	35	797	977	144
CPO Duurzaam Wonsick	25	PM	PM	PM
Woningbouw Batenburg	13	PM	PM	PM
	3.055	1.508	2.812	-968

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

(x € 1.000)	2019	2018
Vorderingen op openbaar lichaam		
Omzetbelasting	6.171	6.938
Rekening-courantverhouding met het Rijk	0	1.700
Overige vorderingen		
Debiteuren belastingen	333	464
Voorziening dubieus belastingen	86	99
Totaal overige vorderingen	247	365
Overige uitzettingen		
Debiteuren	6.091	14.174
Voorziening dubieus	2.310	2.204
Totaal overige uitzettingen	3.781	11.970
De specificatie van de stand is als volgt:		
Totaal debiteuren algemeen	2.685	10.662
Voorziening dubieus algemeen	382	217
	2.303	10.445
Debiteuren sociale zaken	3.406	3.512
Voorziening dubieus sociale zaken	1.928	1.987
	1.478	1.525
	3.781	11.970
Totaal	10.199	20.973

Daling van de Debiteuren is hoofdzakelijk het gevolg van de daling van de vordering op de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW). Ultimo 2018 stonden forse doorbelastingen aan de WDW als gevolg van de opstart van de WDW (fusiebudget, overdracht activa en diverse kosten) open. Ultimo 2019 is daarvan geen sprake.

Liquide middelen

(x € 1.000)	2019	2018
BNG	1.454	35
Rabobank	163	233
Kas	12	8
Totaal	1.629	241

Het drempelbedrag Schatkistbankieren (o.g.v. art 2 Wet FIDO) bedraagt voor 2019 € 723.000. Zie onderstaande tabel voor het gemiddelde bedrag per kwartaal aan de in het kader van het drempelbedrag door de gemeente buiten de schatkist gehouden middelen.

(bedragen x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld saldo	4.633	6.873	2.956	1.218

Overlopende activa

(x € 1.000)	2019	2018
Nog te ontvangen voorschotbedragen overheidsuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0	97
Kortlopend deel huurkoop	10	52
Voorziening kortlopend deel huurkoop	-10	-52
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	3.715	5.600
Totaal	3.715	5.697

PASSIVA*Eigen vermogen**Algemene reserve*

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

(x € 1.000)	2019	2018
Stand per 1 januari	10.786	14.243
Resultaatbestemming vorig jaar	2.122	1.775
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-1.527	-5.232
Stand per 31 december	11.381	10.786

Bestemde reserves

Het verloop van de bestemde reserve is als volgt:

(x € 1.000)	2019	2018
Stand per 1 januari	34.347	36.433
Toevoegingen	6.192	5.981
Resultaatbestemming vorig jaar	0	568
Onttrekkingen	6.936	8.635
Stand per 31 december	33.602	34.347

	C	Stand 1 jan	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31 dec
Legaat v. Cooth	5	160	0	0	160
Stimuleringsfonds volkshuisv. Hoevelaken	3	537	0	100	437
Beeldende kunst	2	68	0	24	44
de stroming	3	573	0	0	573
Eenmalige middelen	2	1.522	221	663	1.081
Pensioenen wethouders	3	242	0	242	0
Toerisme	4	12	4	0	16
Buurtbus	5	11	0	3	8
Renovaties Sportvelden	1	515	334	702	147
Dorpsontwikkelingsplannen	6	5	0	0	5
Landschapsonwikkelingplan	6	119	32	0	151
Duurzaamheidslening	3	300	135	0	435
Herstructureringsplan BREED	4	144	0	0	144
Groenvoorziening Loonse waard	1	70	0	0	70
Versnelling woningbouw	2	74	69	0	143
Groenpercelen Bijsterhuizen	2	0	150	0	150
Duurzaamheid	3	198	337	0	535
Implementatie Transitie WMO	4	57	0	57	0

	C	Stand 1 jan	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31 dec
WMO-Proof openbare gebouwen	1	48	0	0	48
Taakstelling HH middelen 2016	3	139	0	139	0
Wijchen21 informatievoorziening	2	342	0	75	267
Supersnel internet	2	100	0	100	0
Startersleningen	3	435	0	135	300
Vervangen speeltoestellen openbare speelpleinen	2	15	5	0	20
Personeelsformatie (15 AZ 126a)	2	100	0	49	51
Cultuurhistorie	6	20	0	0	20
Integratie en participatie statushouders	5	248	0	108	140
Kwaliteitsimpuls Openbare Ruimte	2	7	0	7	0
Pilot kwetsbare jongeren	2	21	0	0	21
RSA Tennis	1	0	170	0	170
Actualiseren bestemmingsplannen	4	92	0	0	92
Gymmaterialen	4	330	40	96	274
Onderwijshuisvesting	4	935	0	323	612
Uitvoering WMO beleidsplan	4	477	543	586	434
WWB I-deel	4	741	0	236	505
Verkiezingen	4	71	22	67	25
Luchtfoto's	4	45	0	45	0
Reserve afvalstoffenheffing	4	668	0	567	101
Onderhoud Overige gebouwen	4	1.853	1.502	1.542	1.814
gemeentelijke monumenten	4	78	25	18	85
Risicoreserve fiscale aangelegenheden	4	846	0	21	825
Reserve Rioolheffing	4	580	197	76	701
Egalisatiereserve gladheidbestrijding	4	62	0	0	62
Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	4	75	0	14	62
2D` s WMO-JEUGD	4	0	250	0	250
Afs.R: Brandweerkazerne	1	3.203	0	113	3.089
Afs.R: Kulturhus Bergharen	1	1.290	0	42	1.248
Afs.R: Gemeentewerf	1	770	0	27	742
Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis	1	111	0	18	93
Afs.R: Minicontainers afvalverwijdering	1	69	0	69	0
Afs.R: MFA Huurlingsedam	1	364	0	11	354
Afs.R: Sportzaal Achterlo	1	20	0	2	18
Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	1	355	0	15	340
Afs.R: Arbomaatregelen SCEC	1	47	0	9	38
Afs.R: Centrale Sporthal	1	6.259	0	184	6.075
Afs.R: Kunstgrasveld Diosia	1	132	0	27	105
Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	1	128	0	5	123
Afs.R: Gemeentekantoor	1	7.157	0	356	6.802
Afs.R: Verduurzaming mozaïek	1	382	0	23	359
Afs.R: Automatische berekening	1	187	0	8	179
Afs.R: Leefbaarheid Hernen Bergharen	1	0	0	0	0
Afs.R: Uitvoeringsprogr.Openbare ruimte	1	680	1.046	12	1.714
Afs.R: RSA	1	260	810	23	1.047
Afs. R: Oosterpark	1	0	300	0	300
Totaal		34.347	6.192	6.937	33.602

In kolom C staat het doel van de reserve:

1. Reserve afschrijving en onderhoud gebouwen, terreinen, infrastructuur;
2. Projectreserve;
3. Garantiereserve;
4. Egalisatiereserve;
5. Subsidiereserve;
6. Planvorming

Voor een nadere toelichting op de reserves verwijzen wordt verwezen naar de nota Reserves en Voorzieningen.

Resultaat voor bestemming

(x € 1.000)	2019	2018
Stand per 1 januari	3.329	2.343
Onbestemd	-1.152	3.329
Toevoeging algemene reserve uit onbestemd vorig jaar	-2.122	-1.775
Toevoeging bestemde reserve uit onbestemd vorig jaar	-1.207	-568
Stand per 31 december	-1.152	3.329

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

(x € 1.000)	2019	2018
Stand per 1 januari	23.156	18.478
Toevoegingen	6.317	6.737
Onttrekkingen	2.703	2.059
Stand per 31 december	26.770	23.156

	C	Stand 1 jan	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31 dec
Personele kosten gelieerde partijen	1	83	0	0	83
Pensioenen wethouders	1	4.123	1.568	135	5.556
Wachtgeldverplichtingen personeel	1	594	0	260	334
Rationeel rioolbeheer	3	5.088	1.002	867	5.223
Mechanische riolering	3	2.434	323	80	2.677
Pompinstallaties riolgemalen	3	1.601	135	0	1.736
Openbare straatverlichting	3	1.374	302	34	1.642
Rationeel wegbeheer	2	5.398	2.285	1.046	6.637
Rationeel groenbeheer	2	543	364	280	627
Baggeren waterpartijen	2	203	27	0	230
Civiele Kunstwerken	2	1.207	220	0	1.427
Vervanging afvalinfrastructuur	3	508	90	0	598
Totaal		23.156	6.317	2.703	26.770

In kolom C staat het doel van de voorziening:

1. Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's
2. Voorziening ter egalisering van kosten
3. Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

Voor een nadere toelichting op de voorzieningen wordt verwezen naar de nota Reserves en Voorzieningen.

Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer

Het verloop van de schulden met een looptijd korter dan één jaar is als volgt:

(x € 1.000)	2019	2018
Stand per 1 januari	20.237	21.824
Opgenomen	-	-
Aflossing	691	1.587
Stand per 31 december	19.546	20.237
<i>Rentelast</i>	404	439

Vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

(x € 1.000)	2019	2018
BNG bank	0	364
Overige schulden	85	0
Crediteuren	6.873	19.392
Loonbelasting en sociale premies	523	511
Pensioenpremies	12	20
Totaal overige schulden	7.493	19.924
Totaal	7.493	20.288

Daling van de Crediteuren is hoofdzakelijk het gevolg van daling van de schuld aan de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW):

- door het feit dat ultimo 2018, in tegenstelling tot ultimo 2019, sprake was van vooruit gefactureerde bijdragen gemeenten 1e kwartaal;
- als gevolg van de opstart van de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) vertraagde afwikkeling van doorbelastingen 2018 (bijdrage gemeenten, bijdragen DVO's, projecturen, overige kosten).

Overlopende passiva

(x € 1.000)	2019	2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en het volgende jaar tot betaling komen	2.806	1.413
Ontvangen voorschotbedragen:		
- Het Rijk	940	547
Overige vooruit ontvangen bedragen	1.741	1.613
Totaal	5.486	3.573

5.1 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Bij het opstellen van de balans is de volgende gedragslijn gevolgd:

In de balans zijn niet opgenomen de op grond van beschikkingen, overeenkomsten en toezeggingen te baseren op toekomstige vorderingen en/of schulden. Tevens zijn geen voorzieningen getroffen voor toekomstige verplichtingen betreffende verlof, wachtgeld en dergelijke. Uitgangspunt daarbij is altijd geweest dat de lasten in verband met deze verplichtingen in de toekomst zullen optreden structureel gedekt zijn en moeten worden in de meerjarenbegroting voor voorzienbare en calculeerbare toekomstige risico's zijn in de balans voorzieningen opgenomen.

Verstrekke zekerheden

Buiten de telling zijn bij de balans vermeld welke zakelijke zekerheidstellingen en gewaarborgde geldleningen de gemeente kent.

Gewaarborgde leningen (x € 1.000)	2019	2018
Woningstichtingen	41.663	33.472
Krediethypotheke	3.199	1.668
Overige	1.002	1.013
Totaal	45.864	36.153

Potentiële claim

Van een aanvullende subsidieaanvraag 2019 van Rondon Wijchen, aan welke tot 1 januari 2020 Jeugdzorg en WMO waren uitbesteed, is op het onderdeel Bedrijfsvoering een bedrag van circa € 294.000 niet toegekend. (De begrotingsoverschrijding binnen de jaarrekening 2019 van Rondon Wijchen op het onderdeel Bedrijfsvoering bedraagt circa € 256.000.) Rondon Wijchen heeft juridische stappen ondernomen om de bedrijfsvoeringskosten alsnog te claimen. De rechtszaak loopt.

5.2 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2019 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling. Echter in de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van het COVID-19 virus. Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa (waaronder ook Nederland) doorgedrongen. Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het Kabinet maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven. Vergaande maatregelen zijn op dit moment niet uitgesloten. Dit heeft een aanzienlijke impact op de economie en werkgelegenheid in zowel binnenland als het buitenland. De uiteindelijke gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet te overzien.

Ook voor Gemeente Wijchen heeft de uitbraak van het COVID-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening, directe organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden. Deze organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden bestaan uit:

- Alle medewerkers werken zoveel als mogelijk vanuit huis en zijn voor onderlinge afstemming aangewezen op telefonie of digitale oplossingen;
- De gemeente onderzoekt welke ondersteuning mogelijk is om inwoners en bedrijven binnen de gemeente die in (financiële) moeilijkheden zijn gekomen te ondersteunen. Dit heeft impact op onze werkzaamheden die we op dit moment nog niet volledig kunnen overzien.

Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit direct dan wel indirect ook financiële gevolgen c.q. onzekerheden voor Gemeente Wijchen. Het Corona virus heeft conform de uitspraak van de commissie BBV geen directe financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019. Echter vanaf het boekjaar 2020 kunnen de volgende financiële gevolgen van toepassing zijn voor onze gemeente, voor zover wij kunnen overzien op het moment van het opmaken van de jaarrekening:

- Lagere en/of vertraagde ingaande kasstromen als gevolg van verleende ondersteuning aan inwoners en bedrijven (zoals uitstel van betaling voor de gemeentelijke belastingen) en toename oninbaarheid van vorderingen op inwoners en bedrijven;
- Hogere uitgaande kasstromen als gevolg van landelijk ingestelde regelingen zoals de "Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers" en/of een toename van zelfstandigen die een beroep doen op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen;
- Het kabinet gaat in overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) over de mogelijkheid om (voorlopige) lokale aanslagen aan ondernemers stop te zetten en al opgelegde aanslagen aan bedrijven in te trekken. Het gaat hierbij in het bijzonder om de toeristenbelasting.
- Inkomstenderving van gesubsidieerde instellingen en verbonden partijen. Is het weerstandsvermogen van die partijen voldoende om de financiële gevolgen van Corona te kunnen opvangen?;
- Doorschuiven van diverse beleidsactiviteiten, waardoor zaken later gerealiseerd worden dan gedacht
- Vertragingen in de verkoop van de resterende grondexploitatie
- Er wordt opnieuw een economische recessie verwacht. Dit zal leiden tot een grotere werkloosheid die zich door kan vertalen naar een groter beroep op bijstand. Normaliter worden gemeenten hiervoor zo nodig gecompenseerd door het Rijk (t-2) al dan niet met maatwerk (voorfinanciering o.i.d). Een economische recessie kan daarnaast impact hebben op bijvoorbeeld onze grondexploitaties als gevolg van vertraging in de uitgifte.

De uiteindelijke financiële impact van bovenstaande zaken is op dit moment niet redelijkerwijs in te schatten.

Wij verwachten qua liquiditeit geen problemen omdat wij zonder problemen bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten geld kunnen lenen. Gezien de huidige situatie op de geld- en kapitaalmarkt zijn daaraan geen of nauwelijks rentekosten aan verbonden.

De uitbraak van het COVID-19 virus heeft zoals al vermeld geen invloed op de cijfers over het boekjaar 2019. Het gemeentebestuur heeft passende maatregelen genomen c.q. zorgt ervoor dat passende maatregelen worden genomen om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen. De jaarrekening is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de bedrijfsactiviteiten.

6. Overzicht taakvelden voor eerste inzet bestemmingsreserves

Progr amma	TV	Taakveld	Begroot	Realisatie	Saldo
0	0.1	Bestuur	2.289	3.501	-1.212
	0.10	Mutaties reserves	-6.539	-3.387	-3.152
	0.2	Burgerzaken	273	284	-11
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	398	578	-179
	0.4	Overhead	10.490	10.232	257
	0.5	Treasury	-1.184	-1.239	55
	0.61	OZB woningen	-4.919	-4.966	47
	0.62	OZB niet-woningen	-2.921	-2.992	71
	0.64	Belastingen overig	-346	-358	12
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-57.879	-57.829	-50
	0.8	Overige baten en lasten	-1.236	-2.585	1.349
Totaal 0			-61.575	-58.761	-2.814
1	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.364	2.366	-2
	1.2	Openbare orde en veiligheid	628	518	110
Totaal 1			2.992	2.884	109
2	2.1	Verkeer en vervoer	6.471	5.325	1.146
	2.2	Parkeren	183	168	15
	2.5	Openbaar vervoer	30	30	0
Totaal 2			6.684	5.523	1.161
3	3.1	Economische ontwikkeling	344	412	-68
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-265	-321	56
	3.4	Economische promotie	219	243	-24
Totaal 3			297	334	-36
4	4.1	Openbaar basisonderwijs	225	274	-49
	4.2	Onderwijshuisvesting	2.017	1.844	173
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.170	899	271
Totaal 4			3.412	3.018	394
5	5.0	Verdeeldienst	0	0	0
	5.1	Sportbeleid en activering	385	395	-10
	5.2	Sportaccommodaties	2.156	2.358	-202
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	497	473	24
	5.4	Musea	297	281	15
	5.5	Cultureel erfgoed	94	116	-22
	5.6	Media	764	759	5
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.093	2.960	133
Totaal 5			7.285	7.342	-57
6	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.493	2.980	514
	6.2	Wijkteams	1.324	1.706	-382
	6.3	Inkomensregelingen	3.777	3.431	346
	6.4	Begeleide participatie	5.306	5.150	157
	6.5	Arbeidsparticipatie	1.755	1.831	-76
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.657	1.636	21
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	8.336	8.858	-522
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	11.696	11.352	344
	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	391	459	-69
	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	485	485	0
Totaal 6			38.220	37.886	334
7	7.1	Volksgezondheid	1.496	1.513	-18

Progr amma	TV	Taakveld	Begroot	Realisatie	Saldo
	7.2	Riolering	-723	-911	188
	7.3	Afval	-378	-20	-358
	7.4	Milieubeheer	1.245	1.317	-72
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0
Totaal 7			1.640	1.899	-259
8	8.1	Ruimtelijke ordening	406	389	17
	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	191	-10	201
	8.3	Wonen en bouwen	476	649	-173
Totaal 8			1.072	1.028	45
	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	27	1.152	-1.124

7. Overzicht taakvelden na eerste inzet bestemmingsreserves

Programma	TV	Taakveld	Begroot	Realisatie	Saldo
0	0.1	Bestuur	2.289	3.259	-971
	0.10	Mutaties reserves	-1.207	-1.207	0
	0.2	Burgerzaken	206	238	-33
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	71	248	-176
	0.4	Overhead	9.981	9.814	167
	0.5	Treasury	-1.184	-1.239	55
	0.61	OZB woningen	-4.919	-4.966	47
	0.62	OZB niet-woningen	-2.921	-2.992	71
	0.64	Belastingen overig	-360	-372	12
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-57.879	-57.559	-320
	0.8	Overige baten en lasten	-2.085	-2.021	-64
Totaal 0			-58.008	-56.796	-1.212
1	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.251	2.253	-2
	1.2	Openbare orde en veiligheid	628	518	110
Totaal 1			2.879	2.770	109
2	2.1	Verkeer en vervoer	6.452	6.353	100
	2.2	Parkeren	233	218	15
	2.5	Openbaar vervoer	27	27	0
Totaal 2			6.713	6.598	115
3	3.1	Economische ontwikkeling	344	412	-68
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-265	-321	56
	3.4	Economische promotie	199	217	-18
Totaal 3			277	308	-31
4	4.1	Openbaar basisonderwijs	225	274	-49
	4.2	Onderwijshuisvesting	1.901	1.949	-48
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.178	920	258
Totaal 4			3.304	3.144	160
5	5.0	Verdeeldienst	0	0	0
	5.1	Sportbeleid en activering	385	387	-3
	5.2	Sportaccommodaties	2.296	2.202	94
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	407	369	38
	5.4	Musea	309	294	15
	5.5	Cultureel erfgoed	94	98	-4
	5.6	Media	764	759	5
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.083	2.919	164
Totaal 5			7.337	7.028	309
6	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.020	2.999	22
	6.2	Wijkteams	1.309	1.589	-281
	6.3	Inkomensregelingen	3.257	3.137	120
	6.4	Begeleide participatie	5.306	5.150	157
	6.5	Arbeidsparticipatie	1.551	1.722	-171
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.582	1.618	-36
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	8.336	8.608	-272
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	10.101	9.797	304
	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	391	454	-63
	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	485	485	0
Totaal 6			35.338	35.558	-220
7	7.1	Volksgezondheid	1.496	1.499	-3

Progr amma	TV	Taakveld	Begroot	Realisatie	Saldo
	7.2	Riolering	-723	-713	-10
	7.3	Afval	-868	-656	-212
	7.4	Milieubeheer	1.256	1.387	-132
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0
Totaal 7			1.161	1.517	-356
8	8.1	Ruimtelijke ordening	406	389	17
	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	191	-10	201
	8.3	Wonen en bouwen	431	645	-215
Totaal 8			1.027	1.025	3
	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	27	1.152	-1.124

BIJLAGEN

Bijlage 1: Risicomatrix

Nr.	Onderwerp	Maximaal risico	Factor	Gewogen risico
4.1.1	MGR Rijk van Nijmegen	340.000	1,00	340.000
4.1.2	De Meerval BV	21.000	0,20	4.200
4.1.3	GGD	104.000	1,00	104.000
4.2.1	Bouwgrondexploitatie, MIO-projecten en gronden niet in exploitatie	335.000	0,31	104.000
4.2.2	Bouwleges	100.000	0,50	50.000
4.2.3	Gemeentelijk vastgoed	200.000	0,50	100.000
4.2.3	Gemeentelijk vastgoed kasteelpoort	50.000	0,10	5.000
4.2.3	Gemeentelijk vastgoed kasteeltoren	0	0,10	0
4.2.4	Algemene uitkering	250.000	0,50	125.000
4.2.5	Sociaal domein Jeugd / WMO	1.187.000	0,25	296.750
4.2.6	Bijstandsreductie Masterplan "Wijchen Werkt"	275.000	0,25	68.750
4.2.7	Corona crisis	250.000	1,00	250.000
4.3.1	Juridische procedures	9.628.000	0,50	4.812.800
4.4.1	Claims van derden waarbij de gemeente op grond van haar handelen aansprakelijk wordt gesteld (stortlocaties en verontreinigingen)	200.000	0,10	20.000
4.4.2	Bestaande en nieuwe risico's i.h.k. van het Besluit Luchtkwaliteit en Externe Veiligheid.	300.000	0,10	30.000
4.4.3	Aanpak saneringswoningen	100.000	0,10	10.000
4.4.4	Milieu bodemverontreiniging	100.000	0,10	10.000
4.5.1	Verstrekke hypotheke aan ambtenaren	2.996.000	0,10	299.600
4.5.2	Garanties geldleningen aan woningbouwcorporaties	41.423.000	0,01	414.230
4.5.3	Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen. overig	213.000	0,10	21.300
4.5.3	Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen. sport	789.000	0,10	78.900
4.6.1	Wijziging legger door het Waterschap	100.000	0,50	50.000
		58.961.000		7.194.530
	Vaste minimumwaarde (o.b.v. bedragen per inwoner)	41,64		1.703.198
	Gewenste ondergrens Algemene Reserve			8.897.728

Bijlage 2: SISA

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020								
BZK	C1	Regeling Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen beschikking	Projectnaam/ nummer	Besteding (jaar T)	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (JA/NEE)	Besteding (Jaar T) aan afwijkingen.	Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T)
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C1 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C1 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C1 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C1 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C1 / 05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C1 / 06</i>
			1 462.740	Winstuitjwoning inkoop en RRE	10	Ja		10
			Kopie projectnaam/ nummer	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C1 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C1 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C1 / 09</i>			
			1 Winstuitjwoning inkoop en RRE		Nee			
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform			
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 03</i>			
			1 136.848	15.092	10			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D8 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D8 / 06</i>			
			1					

Bijlage 2: SISA

OCV	D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)	Gemeenten	Correctie besteding 2018 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO).	Correctie besteding 2018 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO).	Correctie besteding 2018 aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO).	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
				Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen.	Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen.	Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
				Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04		
				10	10	10	10		
SZV	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2019	Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
				I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
				Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			19.002.560	1211.733	1914.618	16.287	137.943	10	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) w/wIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Jaf/Nee	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WVWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)		
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12	
			141.732	12.831	10	1317.107	10	Ja	

Bijlage 2: SISA

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_geme- entedeel 2019	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: GS / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: GS / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: GS / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: GS / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: GS / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: GS / 06</i>
			144.588	10	1.958	150.781	129.479	10
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering JafNee			
VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: GS / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: GS / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: GS / 09</i>			
			10	10	Ja			
			Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: H4 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 06</i>
			1578.783	Bijdrage 2019	1362.793	148.967	199.278	114.548
			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: H4 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: H4 / 10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: H4 / 11</i>	
			1 Bijdrage 2019	362793	62,68%		1215.990	